॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ

ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਖਨ੍ਧਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਨਕੁਲਪਿਤੁਵਗ੍ਗੋ

੧. ਨਕੁਲਪਿਤੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. **ਖਨ੍ਧਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ** ਪਠਮੇ **ਭਗ੍ਗੇਸੂ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰੇ**ਤਿ ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰਨਗਰੇ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਮਾਪਿਯਮਾਨੇ ਸੁਸੁਮਾਰੋ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ''ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰ''ਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। **ਭੇਸਕਲ਼ਾਵਨੇ**ਤਿ ਭੇਸਕਲ਼ਾਯ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਅਧਿਵਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਵਨੇ। ਤਦੇਵ ਮਿਗਗਣਸ੍ਸ ਅਭਯਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਮਿਗਦਾਯੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਤਂ ਨਗਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਤਿ। **ਨਕੁਲਪਿਤਾ**ਤਿ ਨਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਮ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਿਤਾ।

ਜਿਣ੍ਣੋਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣੋ। ਵੁ**ਡ੍ਢੋ**ਤਿ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢੋ। **ਮਹਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕੋ। **ਅਦ੍ਧਗਤੋ**ਤਿ ਤਿਯਦ੍ਧਗਤੋ। ਵ**ਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਅਦ੍ਧੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਆਤੁਰਕਾਯੋ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਕਾਯੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਰੀਰਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਚਪਗ੍ਘਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਤੁਰਂਯੇਵ ਨਾਮ । ਵਿਸੇਸੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਜਰਾਤੁਰਤਾ ਬ੍ਯਾਧਾਤੁਰਤਾ ਮਰਣਾਤੁਰਤਾਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਤੁਰਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਸੋ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਤਾ ਜਰਾਤੁਰੋਵ, ਅਭਿਣ੍ਹਰੋਗਤਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਧਾਤੁਰਤਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਅਭਿਕ੍ਖਣਾਤਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਰੋਗੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਰੋਗੋ। **ਅਨਿਚ੍ਚਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਆਤੁਰਤਾਯ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਦਾਚਿਦੇਵ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਾਮਿ, ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਨੋਭਾਵਨੀਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਵਡ੍ਢਕਾਨਂ । ਯੇਸੁ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਕੁਸਲਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦਯੋ ਮਹਾਥੇਰਾ ਮਨੋਭਾਵਨੀਯਾ ਨਾਮ। **ਅਨੁਸਾਸਤੂ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਾਸਤੁ। ਪੁਰਿਮਞ੍ਹਿ ਵਚਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨਾਮ, ਅਪਰਾਪਰਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਨਾਮ। ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨਾਮ, ਅਨੋਤਿਣ੍ਣੇ ਤਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਪਵੇਣਿਵਸੇਨ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ਓਵਾਦੋਤਿ ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨੀਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਮੇਵ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨਾਨਂ।

ਆਤੁਰੋ ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਆਤੁਰੋ ਹਿ ਅਯਂ, ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਪਿਯਙ੍ਗੁਸਾਮੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਨਿਚ੍ਚਪਗ੍ਘਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਤੁਰੋਯੇਵ। **ਅਣ੍ਡਭੂਤੋ**ਤਿ ਅਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਭੂਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲੋ। ਯਥਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਣ੍ਡਂ ਵਾ ਮਯੂਰਣ੍ਡਂ ਵਾ ਗੇਣ੍ਡੁਕਂ ਵਿਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਿਪਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਪਹਰਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੀਲ਼ਿਤੁਂ, ਤਾਵਦੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮਯਮ੍ਪਿ ਕਾਯੋ ਕਣ੍ਟਕੇਪਿ ਖਾਣੁਕੇਪਿ ਪਕ੍ਖਲਿਤਸ੍ਸ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਭੂਤੋਤਿ ਅਣ੍ਡਭੂਤੋ। **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੁਖੁਮੇਨ ਛਵਿਮਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ। ਅਣ੍ਡਞ੍ਹਿ ਸਾਰਤਚੇਨ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ, ਤੇਨ ਡਂਸਮਕਸਾਦਯੋ ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਛਵਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯੂਸਂ ਪਗ੍ਘਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਛਵਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੁਖੁਮਾਯ ਛਵਿਯਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ। **ਕਿਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਬਾਲ਼ਯਾ**ਤਿ ਬਾਲਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਮਤ੍ਥਿ? ਬਾਲੋਯੇਵ ਅਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਏਵਰੂਪੋ, ਤਸ੍ਮਾ।

ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਾਜਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਅਪਚਿਤਿਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯੇਵ ਹਿ ਏਸ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਸੇਤਭਾਵੇਨ। ਏਤਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਯੋਦਾਤਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਨਯਗ੍ਗਾਹਪਞ੍ਞਾ ਕਿਰੇਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸ।

ਕਥਞ੍ਹਿ ਨੋ ਸਿਯਾਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਨ ਲਦ੍ਧਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ? ਲਦ੍ਧਾਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਦੀਪੇਤਿ? ਸਤ੍ਥੁਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਭਾਵਂ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਿਤਿਪੇਮਂ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਸ੍ਸ ਮਾਤਿਪੇਮਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਉਭੋਪਿ ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਭਵਨ੍ਤਰਗਤੋ ਹਿ ਨੇਸਂ ਸਿਨੇਹੋ। ਸਾ ਕਿਰ ਉਪਾਸਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਵ, ਸੋ ਚ, ਗਹਪਤਿ, ਪਿਤਾਵ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਉਪਾਸਿਕਾ ਮਹਾਮਾਤਾ, ਉਪਾਸਕੋ ਮਹਾਪਿਤਾ, ਤਥਾ ਚੂਲ਼ਮਾਤਾ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਦਿਯਡ੍ਢਅਤ੍ਤਭਾਵਸਹਸ੍ਸਂ ਤੇਸਂਯੇਵ ਹਤ੍ਥੇ ਵਡ੍ਢਿਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਤੇ ਯਂ ਨੇਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾਯੇਵ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਨਕੁਲਮਾਤਾ ਗਹਪਤਾਨੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੭) ਤੇ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਇਮਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਥਞ੍ਹਿ ਨੋ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਆਹ। **ਅਮਤੇਨ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਸ੍ਸਿਧ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਝਾਨਂ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵਾ ਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ‘‘ਅਮਤਾਭਿਸੇਕੋ’’ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯੇਵ ਪਨ ‘‘ਅਮਤਾਭਿਸੇਕੋ’’ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਦੂਰਤੋਪੀ**ਤਿ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਾਪਿ ਤਿਰੋਜਨਪਦਾਪਿ।

ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ। **ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਅਰਿਯਾ**ਤਿ ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸੇਹਿ, ਅਨਯੇ ਨ ਇਰਿਯਨਤੋ, ਅਯੇ ਇਰਿਯਨਤੋ, ਸਦੇਵਕੇਨ ਚ ਲੋਕੇਨ ਅਰਣੀਯਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਵ ਵਾ ਇਧ ਅਰਿਯਾ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਸਦੇਵਕੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ...ਪੇ॰... ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਿਯੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੯੮)। **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕਾ ਚ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇ ਹਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਯੋਗੇਨ ਸੋਭਨਾ ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ। ਸਬ੍ਬੇਵ ਵਾ ਏਤੇ ਦ੍ਵੇਧਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਹਿ ਅਰਿਯਾ ਚ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਚ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਪਿ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਯੋ ਵੇ ਕਤਞ੍ਞੂ ਕਤਵੇਦਿ ਧੀਰੋ,
ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੋ ਦਲ਼੍ਹਭਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤਿ।
ਦੁਖਿਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਂ,
ਤਥਾਵਿਧਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ ਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੨.੧੭.੭੮)।

‘‘ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੋ ਦਲ਼੍ਹਭਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਕਤਞ੍ਞੁਤਾਦੀਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਾਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਯੋ ਤੇਸਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸਨਸੀਲੋ, ਨ ਚ ਦਸ੍ਸਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰੀ, ਸੋ ‘‘ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ’’ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਞਾਣੇਨ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀਤਿ ਦੁਵਿਧੋ। ਤੇਸੁ ਞਾਣੇਨ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾ ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਅਰਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਾਪਿ ਅਦਿਟ੍ਠਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਚਕ੍ਖੂਨਂ ਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਤੋ ਨ ਅਰਿਯਭਾਵਗੋਚਰਤੋ। ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦਯੋਪਿ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਅਰਿਯੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਚੇਤੇ ਅਰਿਯਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਰਿਯਾ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੀਦਿਸਾ’’ਤਿ?

ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਹਚਰਨ੍ਤੋਪਿ ਨੇਵ ਅਰਿਯੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਾਵੁਸੋ, ਅਰਿਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੋ ਨੇਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਞਾਣੇਨ ਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸਨਂ। ਯਥਾਹ – ''ਕਿਂ ਤੇ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਇਮਿਨਾ ਪੂਤਿਕਾਯੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ? ਯੋ ਖੋ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੭)। ਤਸ੍ਮਾ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਞਾਣੇਨ ਅਰਿਯੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਲਕ੍ਖਣਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ, ਅਰਿਯਾਧਿਗਤਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਕਰਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਰਿਯਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋਤਿ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦੇ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੇ ਅਕੁਸਲੋ। **ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੇ ਅਵਿਨੀਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ –

''ਦੁਵਿਧੋ ਵਿਨਯੋ ਨਾਮ, ਏਕਮੇਕੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਧਾ।
ਅਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਯਂ, ਅਵਿਨੀਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ''॥

ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਂਵਰਵਿਨਯੋ ਪਹਾਨਵਿਨਯੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਵਿਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦੁਵਿਧੇਪਿ ਵਿਨਯੇ ਏਕਮੇਕੋ ਵਿਨਯੋ ਪਞ੍ਚਧਾ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਸਂਵਰਵਿਨਯੋ**ਪਿ ਹਿ ਸੀਲਸਂਵਰੋ ਸਤਿਸਂਵਰੋ ਞਾਣਸਂਵਰੋ ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ। **ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ**ਪਿ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ।

ਤਤ੍ਥ ''ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ ਸਮੁਪੇਤੋ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੧੧) ਅਯਂ **ਸੀਲਸਂਵਰੋ**। ''ਰਕ੍ਖਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਅਯਂ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯੫; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੬) **ਸਤਿਸਂਵਰੋ**।

''ਯਾਨਿ ਸੋਤਾਨਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, (ਅਜਿਤਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸਤਿ ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਰਣਂ।
ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਮਿ,
ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੇ ਪਿਧੀਯਰੇ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੪੧; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਅਜਿਤਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ.੪) –

ਅਯਂ **ਞਾਣਸਂਵਰੋ**। ''ਖਮੋ ਹੋਤਿ ਸੀਤਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੧੪; ੬.੫੮) ਅਯਂ **ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ**। ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੬; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੧੪; ੬.੫੮) ਅਯਂ **ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋ**। ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਚਾਯਂ ਸਂਵਰੋ ਯਥਾਸਕਂ ਸਂਵਰਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਸਂਵਰਣਤੋ ''ਸਂਵਰੋ'' ਵਿਨਯਨਤੋ ''ਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਸਂਵਰਵਿਨਯੋ ਪਞ੍ਚਧਾ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਥਾ ਯਂ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਸੁ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਦੀਪਾਲੋਕੇਨੇਵ ਤਮਸ੍ਸ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਨਾਮਰੂਪਵਵਤ੍ਥਾਨੇਨ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਅਹੇਤੁਵਿਸਮਹੇਤੁਦਿਟ੍ਠੀਨਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਪਰਭਾਗੇਨ ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣੇਨ ਕਥਂਕਥੀਭਾਵਸ੍ਸ, ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨੇਨ ''ਅਹਂ ਮਮਾ''ਤਿ ਗਾਹਸ੍ਸ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਵਵਤ੍ਥਾਨੇਨ ਅਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞਾਯ, ਉਦਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਵਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਭਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਭਯੇ ਅਭਯਸਞ੍ਞਾਯ, ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਸ੍ਸਾਦਸਞ੍ਞਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਭਿਰਤਿਸਞ੍ਞਾਯ , ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਞਾਣੇਨ ਅਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮਤਾਯ। ਉਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣੇਨ ਅਨੁਪੇਕ੍ਖਾਯ, ਅਨੁਲੋਮੇਨ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਪਟਿਲੋਮਭਾਵਸ੍ਸ, ਗੋਤ੍ਰਭੁਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਗਾਹਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ, ਏਤਂ **ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਯੰ ਪਨ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭੇਦੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵਨਿਵਾਰਣਤੋ ਘਟਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਸੇਵਾਲਸ੍ਸ, ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਨੀਵਰਣਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਹਾਨੰ, ਏਤੰ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨੰ** ਨਾਮ। ਯੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾਨੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਤੰਤੰਮਗ੍ਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ''ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨੰ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ (ਧ॰ ਸ॰ ੨੭੭; ਵਿਭ॰ ੬੨੮) ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯਪਕ੍ਖਿਕਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਗਣਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਪਹਾਨੰ, ਇਦੰ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨੰ** ਨਾਮ। ਯੰ ਪਨ ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤੰ ਕਿਲੇਸਾਨੰ, ਏਤੰ **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨੰ** ਨਾਮ।

ਯੰ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਪਹੀਨਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਏਤੰ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨੰ** ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ ਪਹਾਨੰ ਯਸ੍ਮਾ ਚਾਗਟ੍ਠੇਨ ਪਹਾਨੰ, ਵਿਨਯਟ੍ਠੇਨ ਵਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੰਤੰਪਹਾਨਵਤੋ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋਪੇਤੰ ''ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵੰ ਪਹਾਨਵਿਨਯੋਪਿ ਪਞ੍ਚਧਾ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਮਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਦੁਵਿਧੋ, ਭੇਦਤੋ ਚ ਦਸਵਿਧੋ ਵਿਨਯੋ ਭਿਨ੍ਨਸੰਵਰਤ੍ਤਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਚ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸੁਤਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਯੰ ''ਅਵਿਨੀਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਅਦਸ੍ਸਾਵੀ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮੇ ਅਵਿਨੀਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ। ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣਞ੍ਹਿ ਏਤੰ ਅਤ੍ਥਤੋ। ਯਥਾਹ –

''ਯੇਵ ਤੇ ਅਰਿਯਾ, ਤੇਵ ਤੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ। ਯੇਵ ਤੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ, ਤੇਵ ਤੇ ਅਰਿਯਾ। ਯੋ ਏਵ ਸੋ ਅਰਿਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਏਵ ਸੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮੋ। ਯੋ ਏਵ ਸੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਏਵ ਸੋ ਅਰਿਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮੋ। ਯੇਵ ਤੇ ਅਰਿਯਵਿਨਯਾ, ਤੇਵ ਤੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਿਨਯਾ। ਯੇਵ ਤੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਿਨਯਾ , ਤੇਵ ਤੇ ਅਰਿਯਵਿਨਯਾ। ਅਰਿਯੇਤਿ ਵਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਤਿ ਵਾ, ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੇਤਿ ਵਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮੇਤਿ ਵਾ, ਅਰਿਯਵਿਨਯੇਤਿ ਵਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਿਨਯੇਤਿ ਵਾ ਏਸੇਸੇ ਏਕੇ ਏਕਟ੍ਠੇ ਸਮੇ ਸਮਭਾਗੇ ਤਜ੍ਜਾਤੇ ਤਞ੍ਞੇਵਾ''ਤਿ।

ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ''ਯੰ ਰੂਪੰ, ਸੋ ਅਹੰ , ਯੋ ਅਹੰ, ਤੰ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਦ੍ਵਯੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਤੇਲਪ੍ਪਦੀਪਸ੍ਸ ਝਾਯਤੋ ਯਾ ਅਚ੍ਚਿ, ਸੋ ਵਣ੍ਣੋ। ਯੋ ਵਣ੍ਣੋ, ਸਾ ਅਚ੍ਚੀਤਿ ਅਚ੍ਚਿਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਅਦ੍ਵਯੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ...ਪੇ॰... ਅਦ੍ਵਯੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵੰ ਰੂਪੰ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਰੂਪਵਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪੰ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛਾਯਾਵਨ੍ਤੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਿਯ ਤੰ ਰੂਪਵਨ੍ਤੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਮੇਵ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਮਿੰ ਗਨ੍ਧੰ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨਿ ਰੂਪੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। **ਰੂਪਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਮੇਵ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਮਣਿੰ ਵਿਯ ਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਰੂਪਸ੍ਮਿੰ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਯੀ**ਤਿ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨ ਅਭਿਭਵਨਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤੋ, ''ਅਹੰ ਰੂਪੰ, ਮਮ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਏਵੰ ਗਹਿਤੰ ਰੂਪੰ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ''ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਰੂਪਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਕਥਿਤੰ। ''ਰੂਪਵਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਰੂਪੰ, ਰੂਪਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਵੇਦਨੰ ਅਤ੍ਤਤੋ...ਪੇ॰... ਸਞ੍ਞੰ... ਸਙ੍ਖਾਰੇ... ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਕਥਿਤੰ। ''ਵੇਦਨਾਵਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਵੇਦਨੰ, ਵੇਦਨਾਯ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਚਤੂਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਤਿਣ੍ਣੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਮਿਸ੍ਸਕੋ ਅਤ੍ਤਾ ਕਥਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਵੇਦਨੰ... ਸਞ੍ਞੰ... ਸਙ੍ਖਾਰੇ... ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿ ਕਥਿਤਾ, ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਨ੍ਨਰਸ ਭਵਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਵਿਭਵਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾ, ਨ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ, ਪਠਮਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵੰ ਖੋ, ਗਹਪਤਿ, ਆਤੁਰਕਾਯੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਆਤੁਰਚਿਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਕਾਯੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਆਤੁਰੋਯੇਵ। ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੁਗਤਂ ਆਤੁਰਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਇਧ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। **ਨੋ ਚ ਆਤੁਰਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਧ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਤੁਰਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਆਤੁਰਕਾਯੋ ਚੇਵ ਆਤੁਰਚਿਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਆਤੁਰਕਾਯਾ ਅਨਾਤੁਰਚਿਤ੍ਤਾ, ਸਤ੍ਤ ਸੇਖਾ ਨੇਵ ਆਤੁਰਚਿਤ੍ਤਾ, ਨ ਅਨਾਤੁਰਚਿਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਭਜਮਾਨਾ ਪਨ ਅਨਾਤੁਰਚਿਤ੍ਤਤਂਯੇਵ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ। ਪਠਮਂ।

੨. ਦੇਵਦਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਦੇਵਦਹ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਨੋ, ਤੇਸਂ ਮਙ੍ਗਲਦਹੋ, ਸਯਂਜਾਤੋ ਵਾ ਸੋ ਦਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੇਵਦਹੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਗਮੋ ਦੇਵਦਹਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। **ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਗਮਿਕਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਂ ਅਪਰਦਿਸਾਯਂ ਨਿਵਿਟ੍ਠਂ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ। **ਨਿਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ। **ਅਪਲੋਕਿਤੋ**ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੋ। **ਅਪਲੋਕੇਥਾ**ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਥ। ਕਸ੍ਮਾ ਥੇਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤਿ? ਤੇ ਸਭਾਰੇ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਯ। ਯੋ ਹਿ ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਯਂ ਨਿਬ੍ਭਾਰੋ ਨਾਮ। ਯੋ ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਆਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਸਭਾਰੋ ਨਾਮ। ਇਮੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਾ ''ਏਵਮਿਮੇ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਭਾਰੇ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਆਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤਿ।

ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਧਾਤੁਕੋਸਲ੍ਲਾਦਿਨਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੇਨ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਕੋ**ਤਿ ਆਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਕੋ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ ਪਾਤੋਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਗਤੇਸੁ ਸਕਲਂ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮਂ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਸਮ੍ਮਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਤਿ, ਅਛਡ੍ਡਿਤਂ ਕਚਵਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਦਾਰੁਭਣ੍ਡਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡਾਨਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ''ਮਾ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਰਿਭਵਂ ਅਕਂਸੂ''ਤਿ। ਤਤੋ ਗਿਲਾਨਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨੇ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਂ ਤੇਸਂ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸਭਾਗਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਵਣ੍ਣਿਤਂ, ਗਚ੍ਛਥ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਤੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਦਂ ਤਾਵਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਟ੍ਠਾਨੇ ਆਚਿਣ੍ਣਂ।

ਭਗਵਤਿ ਪਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੇ ''ਅਹਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ''ਤਿ ਉਪਾਹਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਛਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਵਾ ਆਬਾਧਿਕਾ ਵਾ ਅਤਿਦਹਰਾ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਰੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂਦਿਵਸਂ ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਂ ਵਾ ਤੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਞ੍ਞੇਵ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਤਿਵਿਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ, ਚੀਵਰਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਹਤ੍ਥਿਵਾਨਰਤਿਤ੍ਤਿਰਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਤਾਵੇਸ ਆਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਪਨੇਸ ਸਤਵਾਰਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਵਾਰਮ੍ਪਿ ਤਾਵ ਓਵਦਤਿ, ਯਾਵ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਓਵਦਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਓਵਦਤੋ ਚਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਗਣਨਪਥਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਨ੍ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨੇਵ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਨ ਆਚਰਿਯੋ ਨ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ। ਕਿਂ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। **ਏਲ਼ਗਲਾਗੁਮ੍ਬੇ**ਤਿ ਗਚ੍ਛਮਣ੍ਡਪਕੇ। ਸੋ ਕਿਰ ਏਲ਼ਗਲਾਗੁਮ੍ਬੋ ਧੁਵਸਲਿਲਟ੍ਠਾਨੇ ਜਾਤੋ। ਅਥੇਤ੍ਥ ਚਤੂਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਤਂ ਗੁਮ੍ਬਂ ਆਰੋਪੇਸੁਂ, ਸੋ ਤਂ ਮਣ੍ਡਪਂ

ਛਾਦੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਪਰਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿਂਸੁ। ਸੀਤਲਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਉਦਕਵਾਤੋ ਵਾਯਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਏਲ਼ਗਲਾਗੁਮ੍ਬੇ''ਤਿ।

ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਗਤਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜਤੋ ਨਾਨਾਵਿਧਂ ਰਜ੍ਜਗਤਂ। **ਵੇਰਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਰਜ੍ਜਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਦੇਸਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਦੇਸੋ, ਏਵਂ ਨਿਵੁਤ੍ਥਰਜ੍ਜਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਰਜ੍ਜਂ ਵਿਰਜ੍ਜਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਵੇਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਖਤ੍ਤਿਯਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਕੋਸਲਰਾਜਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਰਾਜਾਨੋ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਚਙ੍ਕੀਤਾਰੁਕ੍ਖਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। **ਗਹਪਤਿਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸੁਦਤ੍ਤਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਗਹਪਤਯੋ। **ਸਮਣਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਸਭਿਯਪਿਲੋਤਿਕਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ । **ਵੀਮਂਸਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਗਵੇਸਿਨੋ। **ਕਿਂਵਾਦੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਦਤਿ, ਕਿਂ ਲਦ੍ਧਿਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਮਕ੍ਖਾਯੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ? **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਾਨੁਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਬਜਾਕਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਬਜਾਕਰਣਂ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੋ। **ਵਾਦਾਨੁਵਾਦੋ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਵਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦੋ। ''ਵਾਦਾਨੁਪਾਤੋ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਵਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਤੋ ਅਨੁਪਤਨਂ, ਅਨੁਗਮਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਵਾਦਂ ਅਨੁਗਤੋ ਵਾਦੋਯੇਵ ਦੀਪਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਅਵਿਗਤਰਾਗਸ੍ਸਾਤਿਆਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਣ੍ਹਾ ਹਿ ਰਜ੍ਜਨਤੋ **ਰਾਗੋ,** ਛਨ੍ਦਿਯਨਤੋ **ਛਨ੍ਦੋ,** ਪਿਯਾਯਨਟ੍ਠੇਨ **ਪੇਮਂ,** ਪਿਵਿਤੁਕਾਮਟ੍ਠੇਨ **ਪਿਪਾਸਾ,** ਅਨੁਦਹਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਕੁਸਲੇ ਚਾਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿਆਦਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਵੀਤਰਾਗਸ੍ਸ ਆਦੀਨਵਂ , ਵੀਤਰਾਗਸ੍ਸ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਵਿਘਾਤੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। **ਅਨੁਪਾਯਾਸੋ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਤਾਪੋ। **ਅਪਰਿਲ਼ਾਹੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਾਹੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਹਾਲਿਦ੍ਦਿਕਾਨਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਵਨ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਅਵਨ੍ਤਿਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਵਨ੍ਤਿਰਟ੍ਠੇ। **ਕੁਰਰਘਰੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਪਪਾਤੇ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਪਪਾਤੇ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਏਕਂ ਪਸ੍ਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ''ਪਵਤ੍ਤੇ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਨਾਨਾਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਲਦ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਟ੍ਠੇ ਤਂ ਨਗਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਹਰਤਿ। **ਹਾਲਿਦ੍ਦਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ। **ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਯੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਪਞ੍ਹੇ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਕਮ੍ਹਿ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਪਞ੍ਹੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਹੇ। **ਰੂਪਧਾਤੂ**ਤਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਰੂਪਧਾਤੁਰਾਗਵਿਨਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਧਾਤੁਮ੍ਹਿ ਰਾਗੇਨ ਵਿਨਿਬਦ੍ਧਂ । **ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। **ਓਕਸਾਰੀ**ਤਿ ਗੇਹਸਾਰੀ ਆਲਯਸਾਰੀ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਖੋ, ਗਹਪਤੀ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਮੋਹਵਿਘਾਤਤ੍ਥਂ। ''ਓਕੋ''ਤਿ ਹਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਪੁਰੇਜਾਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਵਿਪਾਕਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਵਿਪਾਕਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਵਿਪਾਕਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਤਰਂ ਨੁ ਖੋ ਇਧ ਵਿਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਮੋਹੋ ਭਵੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤਤ੍ਥਂ ਤਂ ਅਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਵ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਅਪਿਚ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਤਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮ੍ਪਿ ਇਧ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨ ਗਹਿਤਂ।

ਉਪਯੁਪਾਦਾਨਾਤਿ ਤਣ੍ਹੂਪਯਦਿਟ੍ਠੂਪਯਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਉਪਯਾ, ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਉਪਾਦਾਨਾਨਿ ਚ। **ਚੇਤਸੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸਾਨੁਸਯਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤਾ ਚੇਵ ਅਭਿਨਿਵੇਸਭੂਤਾ ਚ ਅਨੁਸਯਭੂਤਾ ਚ। **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਏਤੇ ਪਹੀਨਾਵ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਭਾਵੋ ਲੋਕੇ ਅਤਿਪਾਕਟੋਤਿ ਉਪਰਿਮਕੋਟਿਯਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਇਧ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਕਸ੍ਮਾ ਗਹਿਤਂ? ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਕਿਲੇਸਾ ਹਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਚਤੂਸੁਯੇਵ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਹੀਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤਂ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਗਹਪਤਿ, ਅਨੋਕਸਾਰੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਓਕਂ ਅਸਰਨ੍ਤੇਨ ਅਨੋਕਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤਵਿਸਾਰਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾਤਿ ਰੂਪਮੇਵ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਕਿਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਨਿਕੇਤਨ੍ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤਂ। ਵਿਸਾਰੋ ਚ ਵਿਨਿਬਨ੍ਧੋ ਚ ਵਿਸਾਰਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਤ੍ਥਟਭਾਵੋ ਚ ਵਿਨਿਬਨ੍ਧਨਭਾਵੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤੇ ਵਿਸਾਰਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤਵਿਸਾਰਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਿਲੇਸਵਿਸਾਰੇਨ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਕੇਤਸਾਰੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਾਰੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਤੇ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਕੇਤਕਿਲੇਸਵਿਸਾਰਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ ਪਹੀਨਾ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ‘‘ਓਕਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਛ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ‘‘ਨਿਕੇਤ’’ਨ੍ਤਿ? ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਬਲਵਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ। ਸਮਾਨੇਪਿ ਹਿ ਏਤੇਸਂ ਆਲਯਟ੍ਠੇਨ ਵਿਸਯਭਾਵੇ **ਓਕੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਗੇਹਮੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, **ਨਿਕੇਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਕਤਸਙ੍ਕੇਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਉਯ੍ਯਾਨਾਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਧਨਧਞ੍ਞਪੁਣ੍ਣਗੇਹੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। ਯਥਾ ਪਨ ਉਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਤਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਬਾਹਿਰੇਸੁ ਛਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੂਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਬਲਵਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ ਏਵਂ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਖਿਤੇਸੁ ਸੁਖਿਤੋਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਸੁ ਧਨਧਞ੍ਞਲਾਭਾਦਿਵਸੇਨ ਸੁਖਿਤੇਸੁ ‘‘ਇਦਾਨਾਹਂ ਮਨਾਪਂ ਭੋਜਨਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗੇਹਸਿਤਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਹਿ ਪਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਵਿਯ ਚਰਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਿਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਯਂ ਦ੍ਵਿਗੁਣੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਕਿਚ੍ਚਕਰਣੀਯੇਸੂ**ਤਿ ਕਿਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਕਰਣੀਯੇਸੁ। **ਤੇਸੁ ਯੋਗਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਂ ਸਯਂ ਤੇਸਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਗਹਪਤਿ, ਕਾਮੇਹਿ ਅਰਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਅਰਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਕਾਮਾਨਂ ਭਾਵੇਨ ਅਤੁਚ੍ਛੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਤੇਸਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਰਿਤ੍ਤੋ** ਤੁਚ੍ਛੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪੁਰਕ੍ਖਰਾਨੋਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਪੁਰਤੋ ਕੁਰੁਮਾਨੋ। **ਏਵਂਰੂਪੋ ਸਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਦੀਘਰਸ੍ਸਕਾਲ਼ੋਦਾਤਾਦੀਸੁ ਰੂਪੇਸੁ ‘‘ਏਵਂਰੂਪੋ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਸੁਖਾਦੀਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਏਵਂਵੇਦਨੋ ਨਾਮ; ਨੀਲਸਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਸਞ੍ਞਾਸੁ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞੋ ਨਾਮ; ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਏਵਂਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ; ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਸੁ ‘‘ਏਵਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ।

ਅਪੁਰਕ੍ਖਰਾਨੋਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਪੁਰਤੋ ਅਕੁਰੁਮਾਨੋ। **ਸਹਿਤਂ ਮੇ, ਅਸਹਿਤਂ ਤੇ**ਤਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਚਨਂ ਅਸਹਿਤਂ ਅਸਿਲਿਟ੍ਠਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਿਤਂ ਸਿਲਿਟ੍ਠਂ ਮਧੁਰਪਾਨਸਦਿਸਂ। **ਅਧਿਚਿਣ੍ਣਂ ਤੇ ਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੀਘੇਨ ਕਾਲੇਨ ਪਰਿਚਿਤਂ ਸੁਪ੍ਪਗੁਣਂ, ਤਂ ਮਮ ਵਾਦਂ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਂ ਖਣੇਨ ਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਂ। **ਆਰੋਪਿਤੋ ਤੇ ਵਾਦੋ**ਤਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਮਯਾ ਆਰੋਪਿਤੋ। **ਚਰ ਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਆਚਰਿਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਵਾਦਸ੍ਸ ਮੋਕ੍ਖਾਯ ਚਰ ਆਹਿਣ੍ਡਾਹਿ। **ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਹਿ ਵਾ ਸਚੇ ਪਹੋਸੀ**ਤਿ ਅਥ ਸਯਮੇਵ ਪਹੋਸਿ, ਇਧੇਵ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਹੀਤਿ। ਤਤਿਯਂ।

੪. ਦੁਤਿਯਹਾਲਿਦ੍ਦਿਕਾਨਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ**ਤਿ ਚੂਲ਼ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ, ਮਹਾਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇਪੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ। **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਸਤਤਨਿਟ੍ਠਾ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਂ ਲਭਨ੍ਤਾਨਂ ਇਮੇਸਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਫਾਤਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਅਭਿਵਦਤੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾਯ ''ਅਹੋ ਪਿਯਂ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਵਾਚਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋਪਿ ਚ ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵਂ ਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਅਭਿਵਦਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। **ਅਜ੍ਝੋਸਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਯਾ ਰੂਪੇ ਨਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਯਾ ਸਾ ਰੂਪੇ ਬਲਵਪਤ੍ਥਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਨਨ੍ਦੀ। **ਤਦੁਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਗਹਣਟ੍ਠੇਨ ਉਪਾਦਾਨਂ। **ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਨਾਭਿਵਦਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ ਨ ''ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਨਾਭਿਵਦਤਿਯੇਵ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਣੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਾਯਵਿਵੇਕੇਨ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਾਯਵਿਵੇਕਂ ਲਭਨ੍ਤਾਨਂ ਇਮੇਸਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਫਾਤਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਹਣੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਂ। **ਅਨੁਪਾਦਾਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨਂ। **ਰੂਪਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ''ਮਮ ਰੂਪਂ ਵਿਪਰਿਣਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਅਹੁ ਵਤ ਮੇਤਂ, ਦਾਨਿ ਵਤ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਭੇਦਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਜਾ**ਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤੋ ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਰਮ੍ਮਣਚਿਤ੍ਤਤੋ ਜਾਤਾ। **ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਾਦਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਚ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਾਦਾ ਚ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਾਸਵਾ**ਤਿ ਸਉਤ੍ਤਾਸੋ। **ਵਿਘਾਤਵਾ**ਤਿ ਸਵਿਘਾਤੋ ਸਦੁਕ੍ਖੋ। **ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ**ਤਿ ਸਾਲਯੋ। **ਉਪਾਦਾਯ ਚ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਨ ਰੂਪਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਭੇਦਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਦੁਤਿਯਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਇਤਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਤੂਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਕਾਲਤ੍ਤਯਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਹਿ ਕਥਾਵ ਕਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਤਂ। ਤੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਲਮਿਂਸੁ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਇਤੋ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤੇਪਿ ''ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਨਵਮਂ।

੧੦-੧੧. ਕਾਲਤ੍ਤਯਦੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦-੧੧. ਦਸਮੇਕਾਦਸਮਾਨਿ **ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਦੇਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪੇਨੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ। ਦਸਮੇਕਾਦਸਮਾਨਿ।

ਨਕੁਲਪਿਤੁਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੦. ਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨-੨੧. ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੇ ਪਰਿਯੋਸਾਨਸੁਤ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸਿਕੰ, ਸੇਸਾਨਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਦੇਸਿਤਾਨੀਤਿ। ਪਠਮਾਦੀਨਿ।

ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਭਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਭਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਭਾਰਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਇਤਿ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੰ, ਏਵੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਾਰੋ**ਤਿ ਯੇ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਅਯੰ ਭਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕੇਨਟ੍ਠੇਨਾਤਿ? ਪਰਿਹਾਰਭਾਰਿਯਟ੍ਠੇਨ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਠਾਪਨਗਮਨਨਿਸੀਦਾਪਨਨਿਪਜ੍ਜਾਪਨਨ੍ਹਾਪਨਮਣ੍ਡਨਖਾਦਾਪਨਭੁਞ੍ਜਾਪਨਾਦਿਪਰਿਹਾਰੋ ਭਾਰਿਯੋਤਿ ਪਰਿਹਾਰਭਾਰਿਯਟ੍ਠੇਨ ਭਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਏਵੰਨਾਮੋ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਦਤ੍ਤੋਤਿਆਦਿਨਾਮੋ। **ਏਵੰਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਣ੍ਹਾਯਨੋ ਵਚ੍ਛਾਯਨੋਤਿਆਦਿਗੋਤ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਸਿਦ੍ਧੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ''ਭਾਰਹਾਰੋ''ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਖਨ੍ਧਭਾਰੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪੀਤਿ ਯਾਵਜੀਵੰ ਇਮੰ ਖਨ੍ਧਭਾਰੰ ਨ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਭੋਜੇਨ੍ਤੋ ਮੁਦੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਮਞ੍ਚਪੀਠੇਸੁ ਨਿਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਅਪਰੰ ਖਨ੍ਧਭਾਰੰ ਆਦਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਾਰਹਾਰੋਤਿ ਜਾਤੋ।

ਪੋਨੋਭਵਿਕਾਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਾ। **ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸਹਗਤਾ**ਤਿ ਨਨ੍ਦਿਰਾਗੇਨ ਸਹ ਏਕਤ੍ਤਮੇਵ ਗਤਾ। ਤਬ੍ਭਾਵਸਹਗਤਞ੍ਹਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ**ਤਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਸੀਲਾਵ। **ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ**ਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕੋ ਰਾਗੋ ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ, ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਰਾਗੋ ਝਾਨਨਿਕਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤੋ ਰਾਗੋਤਿ ਅਯੰ ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ, ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤੋ ਰਾਗੋ ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ। **ਭਾਰਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਰਗਹਣੰ। ਤਣ੍ਹਾਯ ਹਿ ਏਸ ਭਾਰੰ ਆਦਿਯਤਿ। **ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਆਗਮ੍ਮ ਤਣ੍ਹਾ ਅਸੇਸਤੋ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਚਜਿਯਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕਾਮਾਲਯੋ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਾਲਯੋ ਵਾਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਏਤਾਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। **ਸਮੂਲੰ ਤਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਮੂਲੰ ਨਾਮ। **ਅਬ੍ਬੁਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਤੰ ਸਮੂਲਕੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ। **ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਨਾਮਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਪਠਮੰ।

੨. ਪਰਿਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ**ਤਿ ਪਰਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇ, ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਞ੍ਞੰ, ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਨਾਮ। ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਅਭਿਜਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਤਤਿਯੇ **ਅਭਿਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਨ੍ਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ, ਦੁਤਿਯਪਦੇਨ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ, ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾਤਿ। ਤਤਿਯੰ।

੪-੯. ਛਨ੍ਦਰਾਗਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫-੩੦. ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਧਾਤੁਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਮਨਵਮੇਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿ।

੧੦. ਅਘਮੂਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਦਸਮੇ **ਅਘ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਦਸਮਂ।

੧੧. ਪਭਙ੍ਗੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਪਭਙ੍ਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵਂ। ਏਵਮਿਧ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਏਕਾਦਸਮਂ।

ਭਾਰਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਨਤੁਮ੍ਹਾਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਨਤੁਮ੍ਹਾਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਨਤੁਮ੍ਹਾਕਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਜਹਥਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਪਜਹਥ। ਤਿਣਾਦੀਸੁ **ਤਿਣਂ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਫੇਗ੍ਗੁ ਬਹਿਸਾਰਂ ਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿ। **ਕਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਸਾਰਂ ਬਹਿਫੇਗ੍ਗੁ ਖਦਿਰਸਾਲਸਾਕਪਨਸਾਦਿ। **ਸਾਖਾ** ਨਾਮ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਬਾਹਾ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। **ਪਲਾਸਂ** ਨਾਮ ਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਪਣ੍ਣਾਦਿ। ਪਠਮਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਨਤੁਮ੍ਹਾਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਦੁਤਿਯਂ ਵਿਨਾ ਉਪਮਾਯ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਤਤਿਯੇ **ਰੂਪਞ੍ਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਸੇਤੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਰੂਪਂ ਅਨੁਸੇਤਿ। **ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ਤਂ ਰੂਪਂ ਅਨੁਸੇਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਅਨੁਸਯੇਨ ''ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ਼੍ਹੋ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਨ ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਭੂਤੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ''ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ਼੍ਹੋ''ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਤਤਿਯਂ।

੪. ਦੁਤਿਯਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਤਂ ਅਨੁਮੀਯਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਅਨੁਸਯਿਤਂ ਰੂਪਂ ਮਰਨ੍ਤੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ਅਨੁਮਰਤਿ। ਨ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਧਮ੍ਮਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਯਂ ਅਨੁਮੀਯਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਰੂਪਂ ਯੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ਅਨੁਮਰਤਿ। **ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ''ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ਼੍ਹੋ''ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਵਚਨਮੇਤਂ, ਯੇਨ ਅਨੁਸਯੇਨ ਅਨੁਮੀਯਤਿ, ਤੇਨ ''ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ਼੍ਹੋ''ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫-੬. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭-੩੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**ਤਿ ਧਰਮਾਨਸ੍ਸ ਜੀਵਮਾਨਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਠਿਤੀ**ਤਿ ਹਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਨੁਪਾਲਨਾਯ ਨਾਮਂ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਯ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

‘‘ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਜਾਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤੋ, ਭਙ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਯੋਤਿ ਚ।
ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਜਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਠਿਤੀ ਚ ਅਨੁਪਾਲਨਾ’’ਤਿ॥

ਏਵਂ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਜਰਾਭਙ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਯਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਤੀਣਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਾਨੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੭)।

ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਤਂ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਯਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੋ। ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਚ ਨ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਸਙ੍ਖਾਰੋ, ਨ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਵਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਨਾਪਿ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰੋ, ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਨ ਚ ਗਾਵੀਯੇਵ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਨ ਗਾਵੀ, ਨਾਪਿ ਗਾਵਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਨਾਪਿ ਲਕ੍ਖਣਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗਾਵਿਂ, ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਨ ਗਾਵੀ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਸਙ੍ਖਾਰੋਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦਲਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ ਕਾਲਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਸ੍ਸ ਖਣੋਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ‘‘ਉਪ੍ਪਾਦੋਪੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਖਾਰੋਪਿ ਜਰਾਲਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ ਕਾਲਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਸ੍ਸ ਖਣੋਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਭਙ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਙ੍ਖਾਰੋਪਿ ਤਂਲਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ ਕਾਲਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਸ੍ਸ ਖਣੋਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਜਰਾਖਣੋ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਚ ‘ਵੇਦਨਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਵਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਠਿਤਾਯ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿਕ੍ਖਣਂ ਉਪਾਦਾਯ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

‘‘ਅਤ੍ਥਿਤਾ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਠਿਤਿ ਨਾਮ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਤਸ੍ਸੇਵ ਭੇਦੋ ਮਰਣਂ, ਸਬ੍ਬਦਾ ਸਬ੍ਬਪਾਣਿਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਇਮਾਯ ਆਚਰਿਯਗਾਥਾਯ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਨ੍ਤਤਿਵਸੇਨ ਠਾਨਂ ਠਿਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਚਰਿਯਮਤਿਯਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਪਟਿਬਾਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਪਮਾਣਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਾਨਿ।

੭-੧੦. ਅਨੁਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯-੪੨. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਵਨ੍ਨਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਲੋਮਧਮ੍ਮਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਅਯਮਨੁਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਅਨੁਲੋਮਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਬਹੁਲੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਬਹੁਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਪਰਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ ਪਰਿਜਾਨਾਤਿ। **ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਮਗ੍ਗੋਵ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਤੀਸੁ। ਇਧ ਪਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਨਿਯਮਿਤਾ, ਤੇਸੁ ਨਿਯਮਿਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧਾਪਿ ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਯਮਿਤਵਸੇਨੇਵ ਨਿਯਮੇਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਤੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਨਾ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਪਰਿਜਾਨਿਤੁਂ ਵਾਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਨਿ।

ਨਤੁਮ੍ਹਾਕਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਤ੍ਤਦੀਪਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਤ੍ਤਦੀਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਅਤ੍ਤਦੀਪਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦੀਪਂ ਤਾਣਂ ਲੇਣਂ ਗਤਿਂ ਪਰਾਯਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਸਰਣਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਂ। ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਰਣਂ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾਯਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਸਿਜ੍ਝਨਤੋ, ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਥੋ,
> ਕੋ ਹਿ ਨਾਥੋ ਪਰੋ ਸਿਯਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੬੦)।

ਤੇਨਾਹ ''ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ''ਤਿ। ਕੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ? ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਧਮ੍ਮੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਧਮ੍ਮਦੀਪਾ ਧਮ੍ਮਸਰਣਾ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ''ਤਿ। **ਯੋਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਂ – ''ਯੋਨਿ ਹੇਸਾ, ਭੂਮਿਜ, ਫਲਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੨੭) ਵਿਯ। **ਕਿਂਪਹੋਤਿਕਾ**ਤਿ ਕਿਂਪਭੁਤਿਕਾ, ਕੁਤੋ ਪਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ? **ਰੂਪਸ੍ਸ ਤ੍ਵੇਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸੋਕਾਦੀਨਂ ਪਹਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਗਹਤਿ। **ਤਦਙ੍ਗਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਙ੍ਗੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤਾ ਤਦਙ੍ਗਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਪਠਮਂ।

੨. ਪਟਿਪਦਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਗਾਮਿਨੀ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮੁਦਯਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਨਾਮ ''ਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਗਾਮਿਨੀ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ''ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਤਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹੀ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧੇਨ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਹਿ ਆਸਵੇਹਿ ਅਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਰੂਪਧਾਤੁਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਹ ਫਲੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਭਾਵੇਨ ਠਿਤਂ। **ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਂ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਤਤਿਯਂ।

੪. ਦੁਤਿਯਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਯੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗਤਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਯੋ**ਤਿ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗਤਾ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਥਾਮਸੋ ਪਰਾਮਾਸੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਥਾਮਸੋ ਚੇਵ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੋ ਚ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਰੂਪਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਅਥ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਏਵ ਪਹੀਨਾ, ਇਦਂ ਪਨ ਉਪਰਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਾਹਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਾਹਵਸੇਨ ਏਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। **ਇਤਿ ਅਯਞ੍ਚੇਵ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਇਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ।

ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਚਸ੍ਸ ਅਵਿਗਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਪਞ੍ਚਤ੍ਤਯਂ ਅਵਿਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਅਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਲੇਸਜਾਤੇ ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਨੋਤਿ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਧਾਤੂ**ਤਿ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜੇਨਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਫਸ੍ਸਤੋ ਜਾਤੇਨ। ਅਪਿਚ **ਮਨੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਪਾਕਮਨੋਧਾਤੁ, ਆਵਜ੍ਜਨਕ੍ਖਣੇ ਕਿਰਿਯਮਨੋਧਾਤੁ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਦਯੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਵ। **ਅਸ੍ਮੀਤਿਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ **ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਅਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ** ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ। **ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ** ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ। **ਰੂਪੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ**ਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਸ੍ਸਤਮੇਵ ਭਜਨ੍ਤਿ। **ਅਥੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਥ ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤੇਸੁ ਏਤੇਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਭੂਤਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਯੋ। ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕੋ ਸਨ੍ਧਿ, ਵਿਪਾਕਮਨਂ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਕ੍ਖਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕੋ ਸਨ੍ਧੀਤਿ। ਇਤਿ ਤਯੋ ਪਪਞ੍ਚਾ ਅਤੀਤੋ ਅਦ੍ਧਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਦ੍ਧਾ, ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਮਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਖਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮. ਛਟ੍ਠੇ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਕਾਮਾਵਚਰੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧਾ ਚਤੁਭੂਮਕਾ। **ਸਾਸਵ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਵਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਂ। **ਉਪਾਦਾਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਥੇਵ ਚ ਉਪਾਦਾਨਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਂ। ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ – ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਹਿ ਸਹ ਆਸਵੇਹੀਤਿ **ਸਾਸਵਂ**। ਉਪਾਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ **ਉਪਾਦਾਨਿਯਂ**। ਇਧਾਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਕਾਮਾਵਚਰੋ, ਅਵਸੇਸਾ ਤੇਭੂਮਕਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਰੂਪਂ ਰਾਸਟ੍ਠੇਨ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਂ, ਸਾਸਵਰਾਸਟ੍ਠੇਨ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ। ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਸਾਸਵਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਨਾਸਵਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇ ਰਾਸਟ੍ਠੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਤੇਭੂਮਕਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਾਸਵਟ੍ਠੇਨ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭-੮. ਸੋਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯-੫੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸੇਯ੍ਯੋਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਅਹਮਸ੍ਮਿ। **ਕਿਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਯਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਭਵੇਯ੍ਯ? ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਅਞ੍ਞਾਣਮੇਵ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਤੇ ਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਵਜਿਰਭੇਦਦੇਸਨਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ ਸੋਣੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਸਤ੍ਤਮਅਟ੍ਠਮਾਨਿ।

੯-੧੦. ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧-੫੨. ਨਵਮਦਸਮੇਸੁ **ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ, ਰਾਗਕ੍ਖਯਾ ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਨ੍ਦੀਤਿ ਵਾ ਰਾਗੋਤਿ ਵਾ ਇਮੇਸਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਿਂ ਪਜਹਤਿ, ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਰਾਗਂ ਪਜਹਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਰਾਗਕ੍ਖਯਾ ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਇਧ ਮਗ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਨਨ੍ਦਿਰਾਗਕ੍ਖਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਫਲਂ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ। ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ।

ਅਤ੍ਤਦੀਪਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਸਕੋ ਸਮਤ੍ਤੋ।

੬. ਉਪਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਉਪਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਉਪਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਪਯੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਉਪਗਤੋ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। **ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਂ ਜਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਆਕਡ੍ਢਨਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਵੁਦ੍ਧਿਆਦੀਨਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣੂਪਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਹਣੇ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਵੋਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਾਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਆਕਡ੍ਢਨਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਵੋਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ। **ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਨ ਹੋਤਿ। **ਤਦਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਚ੍ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। ਪਠਮਂ।

੨. ਬੀਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਬੀਜਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਬੀਜਾਨਿ। **ਮੂਲਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਂ ਵਚਤ੍ਤਂ ਹਲਿਦ੍ਦਂ ਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਖਨ੍ਧਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਫਲੁਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛੁ ਵੇਲੁ ਨਲੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਅਗ੍ਗਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਜੁਕਂ ਫਣਿਜ੍ਜਕਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਬੀਜਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿਵੀਹਿਆਦਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਞ੍ਚੇਵ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦਿ ਅਪਰਣ੍ਣਞ੍ਚ। **ਅਖਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਅਭਿਨ੍ਨਾਨਿ। ਭਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੀਜਂ ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ ਨ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। **ਅਪੂਤਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਉਦਕਤੇਮਨੇਨ ਅਪੂਤਿਕਾਨਿ। ਪੂਤਿਬੀਜਞ੍ਹਿ ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ ਨ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। **ਅਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਾਤੇਨ ਚ ਆਤਪੇਨ ਚ ਨ ਹਤਾਨਿ, ਨਿਰੋਜਤਂ ਨ ਪਾਪਿਤਾਨਿ। ਨਿਰੋਜਞ੍ਹਿ ਕਸਟਂ ਬੀਜਂ ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ ਨ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। **ਸਾਰਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਗਹਿਤਸਾਰਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸਾਰਾਨਿ। ਨਿਸ੍ਸਾਰਞ੍ਹਿ ਬੀਜਂ ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ ਨ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। **ਸੁਖਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਕੋਟ੍ਠੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸੁਖਂ ਸਯਿਤਾਨਿ। **ਪਥਵੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਪਥਵੀ। **ਆਪੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਸ੍ਨੇਹਨਆਪੋ। **ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾ ਰੂਪਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧਾ। ਤੇ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਭੂਤਤ੍ਤਾ ਪਥਵੀਧਾਤੁਸਦਿਸਾ। **ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੋ** ਸਿਨੇਹਨਟ੍ਠੇਨ ਆਪੋਧਾਤੁਸਦਿਸੋ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਸਾਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਬੀਜਂ ਵਿਯ ਪਥਵਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਪਥਵਿਯਂ ਵਿਰੂਹਤਿ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਉਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. ਤਤਿਯੇ **ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀ**ਤਿ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਹਰਿ। ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨੇਸ ਭਗਵਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਭਾਵਂ। ਕਥਂ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ, ''ਤਯੋਮੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਾ – ਦਾਨੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਸੀਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਭਾਵਨੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚਾ''ਤਿ। ਤੇਸੁ ਦਾਨਸੀਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯਾ ਦੁਬ੍ਬਲਾ, ਭਾਵਨੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਬਲਵਾ। ਦਾਨਸੀਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯਾ ਹਿ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਭਾਵਨੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤਿ। ਇਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਛੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ''ਅਹੋ ਸਾਸਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਉਦਪਾਦਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਦੁਬ੍ਬਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਘਟਮਾਨੋ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸਾਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ **ਮਿਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਸੋ ਕਿਰ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਾਸਸਤਞ੍ਚੇਵ ਅਦ੍ਦੂਹਲਸਤਞ੍ਚ ਯੋਜੇਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਅਙ੍ਗਾਰਪਕ੍ਕਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਪਿਪਾਸਾਭਿਭੂਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤਂ ਪਾਨੀਯਘਟਂ ਵਿਵਰਿ, ਹਤ੍ਥਤੇਮਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਂ ਨਾਦ੍ਦਸ। ਸੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਿਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਹਪਤਿਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਥ, ਪਾਨੀਯਘਟੇ ਅਞ੍ਜਲਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਂ ਨ ਠਪੇਥ, ਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਮਯਾ ਪਾਨੀਯਘਟੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਘਟਂ ਦਿਸ੍ਵਾ

ਪਾਨੀਯਸਙ੍ਖਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਪੂਰਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਵਂ ਪੂਰਿਤਘਟੋ ਨਾਮ ਮਮ ਕਮ੍ਮਂ ਆਗਮ੍ਮ ਤਤ੍ਤਕਪਾਲੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਨਾਗਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਸਂਵਿਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਧਨੁਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹੂਨਂ ਮਿਗਸੂਕਰਾਨਂ ਮਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਸਅਦ੍ਦੁਹਲਾਨਞ੍ਚ ਯੋਜਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਸਰੀਰੇ ਦਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੂਟਗੋਣੋ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵੀਥਿਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨਾ''ਤਿ ? ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਦੁਮ੍ਬਰਾਦਯੋ ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ? ਝਾਪੇਹਿ ਨਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਪੇਹੀ''ਤਿ ਪਥਵਿਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਤੋ ਖਜਜੋਪਨਕਮਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਿ। ਸੋ ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਰਾਸਿਂ ਸੁਕ੍ਖਪਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਖਣੇਨ ਝਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਅਵੀਚਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਚੇ ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਸਂਵੇਗਂ ਜਨੇਸਿ। ਸੋ ਅਵੀਚਿਦਸ੍ਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਵੇਧਮਾਨੋ ''ਨਿਯਜਾਨਿਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਆਮਾਵੁਸੋਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨਿਯਜਾਨਿਕਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਮਿਲਕੋ ਅਤ੍ਤਮੋਕ੍ਖਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਘਟੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਬਾਧਯਮਾਨਾਯ ਤਿਨ੍ਤਂ ਪਲਾਲਂ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਸੋਣ੍ਡਿਯਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਘਟਂ ਊਰੁਮ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਮਣਿਕਾਨਂ ਪਚ੍ਛੇਦਂ ਆਗਮਯਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਥੇਰੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਇਮਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਦੇਤਿ –

''ਉਟ੍ਠਾਨਵਤੋ ਸਤੀਮਤੋ,
ਸੁਚਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸਮ੍ਮਕਾਰਿਨੋ।
ਸਞ੍ਞਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨੋ,
ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸੋਭਿਵਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੪)।

ਸੋ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਮ੍ਪਿ ਤਂ ਗਾਥਂ ਅਤ੍ਤਨਿਯੇਵ ਉਪਨੇਸਿ – ''ਉਟ੍ਠਾਨਵਤਾ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤਿਮਤਾਪਿ ਮਾਦਿਸੇਨੇਵ... ਪੇ॰... ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਮਾਦਿਸੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤਂ ਗਾਥਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ –

''ਅਲ੍ਲਂ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਾਹਂ, ਸੀਸੇਨਾਦਾਯ ਚਙ੍ਕਮਿਂ।
ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ ਤਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਥ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿ ਸਂਸਯੋ''ਤਿ॥ –

ਇਮਂ ਉਦਾਨਗਾਥਂ ਆਹ। ਏਵਂ ਦੁਬ੍ਬਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਠਿਤੋ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਨੋ ਚਸ੍ਸਂ, ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ, ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਿਨ੍ਦੇਯਜ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨੀ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਨੋ ਚਸ੍ਸਂ, ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਅਹਂ ਨ ਭਵੇਯਜਂ, ਮਮ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਪਿ ਨ ਭਵੇਯਜ। ਸਚੇ ਵਾ ਪਨ ਮੇ ਅਤੀਤੇ ਕਮ੍ਮਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ, ਇਦਂ ਮੇ ਏਤਰਹਿ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਨ ਭਵੇਯਜ। **ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ, ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤਥਾ ਪਰਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਮੇ ਆਯਤਿਂ ਖਨ੍ਧਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਆਯਤਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਏਵਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੁਬ੍ਬਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦੇਯਜ। **ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨਿਯਜਾਨਿਕਭਾਵਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ

ਉਦਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਰੂਪਂ ਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਰੂਪਂ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। **ਰੂਪਸ੍ਸ ਵਿਭਵਾ**ਤਿ ਵਿਭਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ। ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਾ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਰੂਪਾਦੀਨਂ ਵਿਭਵਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੇਵ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ?

ਇਦਾਨਿ ਉਪਰਿ ਮਗ੍ਗਫਲਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਨਨ੍ਤਰਾਨਿ ਆਸਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਰਞ੍ਚ ਦੂਰਾਨਨ੍ਤਰਞ੍ਚ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਨਾਮ, ਫਲਸ੍ਸ ਦੂਰਾਨਨ੍ਤਰਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਾਨਤੋ ਕਥਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਨ੍ਤਰਾ 'ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋ'ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਤਸਿਤਾਯੇ**ਤਿ ਅਤਸਿਤਬ੍ਬੇ ਅਭਾਯਿਤਬ੍ਬੇ ਠਾਨਮ੍ਹਿ। **ਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਭਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਤਾਸੋ ਹੇਸੋ**ਤਿ ਯਾ ਏਸਾ ''ਨੋ ਚਸ੍ਸਂ, ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਸਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸੁਤਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤਾਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ''ਇਦਾਨਾਹਂ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਦਾਨਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਪਾਤੇ ਪਤਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਿਯ। ਲੋਹਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਕਿਰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸੋ ਪਪਾਤੇ ਪਤਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰੇਨ ਤਤੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਪੁਤ੍ਤਂ ਉਰੇ ਸਯਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਸਕ੍ਯਸਮਯਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਮਨਮ੍ਹਿ ਨਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਨ ਹੇਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਾਸੋ**ਤਿ ਏਸਾ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸੁਤਵਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਨ ਤਾਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ''ਅਹਂ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਹੋਤਿ ''ਸਙ੍ਖਾਰਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਤਿਯਂ।

੪. ਉਪਾਦਾਨਪਰਿਪਵਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਚਤੁਪਰਿਵਟ੍ਟ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਖਨ੍ਧੇ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਟ੍ਟਨਵਸੇਨ। **ਰੂਪਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਿਂ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰੋ ਆਹਾਰੋ ਨਾਮ। **ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਸੀਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਗਾਧਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਯੇ ਚ ਖੋ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ। **ਕੇਵਲਿਨੋ**ਤਿ ਸਕਲਿਨੋ ਕਤਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾ। **ਵਟ੍ਟਂ ਤੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਤੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠੇਨ ਵਟ੍ਟੇਨ ਪਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਨੇਸਂ ਵਟ੍ਟਂ ਨਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ। ਅਥ ਵਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਂ, ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਵਾਰੋ ਕਥਿਤੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਓਕਾਸੇਸੁ ਛੇਕੋ। **ਵੁਸਿਤਵਾ**ਤਿ ਵੁਸਿਤਵਾਸੋ। **ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਪੁਰਿਸੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਦਨਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚੇਵ ਪਲੋਭਨੀਯਞ੍ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਾਜਾ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮੋ ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਵਿਜਯਿਨੋ ਯੋਧੇ ਉਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਏਤੇਸਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਸਾਪਿ ਸੂਰਾ ਭਵਿਤੁਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ ਕਾਲਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਕਿਲੇਸਮਾਰਵਿਜਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥੋਮੇਸਿ ਵਣ੍ਣੇਸਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਏਵਂ ਅਵਸੇਸਾ ਸੇਕ੍ਖਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਸਂਸਿਤਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਦਨਨ੍ਦਿਯਂ, ਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਪਲੋਭਿਤਤ੍ਤਾ ਪਲੋਭਨੀਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਫਲਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਵਿਧੂਪਪਰਿਕ੍ਖੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ''ਖੀਣਾਸਵੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਤਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਂ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਧਾਤੁਆਦਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਤਤਵਿਹਾਰਞ੍ਚ, ''ਇਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਧਾਤੁਸੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਧਾਤੁਸਭਾਵੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ ਓਲੋਕੇਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਕੋ ਅਧਿਪ੍ਪਯਾਸੋ**ਤਿ ਕੋ ਅਧਿਕਪਯੋਗੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗਂ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਥਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਾ ਨਾਮ। ਨਗਰੋਪਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪੁਰਾਣਮਗ੍ਗੋ ਜਾਤੋ, ਇਧ ਅਵਤ੍ਤਮਾਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। ਅਸਞ੍ਜਾਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਨਕ੍ਖਾਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਕਥਿਤਸ੍ਸ। ਮਗ੍ਗਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ **ਮਗ੍ਗਞ੍ਞੂ**। ਮਗ੍ਗਂ ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਅਕਾਸੀਤਿ **ਮਗ੍ਗਵਿਦੂ**। ਮਗ੍ਗੇ ਚ ਅਮਗ੍ਗੇ ਚ ਕੋਵਿਦੋਤਿ **ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦੋ**। **ਮਗ੍ਗਾਨੁਗਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ। **ਪਚ੍ਛਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ**ਤਿ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਗਤੋ, ਸਾਵਕਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਾਦਿਕੇ ਪਞ੍ਚ ਜਨੇ ਪੁਰਾਣੁਪਟ੍ਠਾਕੇ। **ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ''ਇਦਾਨਿ ਨੇਸਂ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਿਯਂ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ''ਰੂਪਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਂ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਨਤ੍ਤਾ। **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਨ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਇਦਾਨਿ ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿਪਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਦਮਾਰਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਾਭਾਵਨਾਧਿਕਾਰੇ ਖਨ੍ਧਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਾਵ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਮਹਾਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ **ਧਾਤੁਸਂਯੁਤ੍ਤੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਆਦਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧. ਨਵਮੇ **ਆਦਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹਿ ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ। ਇਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਇਮੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਨਵਮਂ।

੧੦. ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨. **ਦਸਮੇ** ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੋਵ **ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥਾ**, ਅਥ ਵਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਨਂ ਪਥਤ੍ਤਾ ਪਥਾ ਚਾਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥਾ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤੀਣਿਪਿ ਚੇਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਾਤਿ ਅਵਿਜਹਿਤਾ, ''ਕੋ ਇਮੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਛਡ੍ਡਿਤਾ। **ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਪੁਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਅਤੀਤੇਪਿ ਨ ਜਹਿਤਪੁਬ੍ਬਾ। **ਨ ਸਂਕੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤਰਹਿਪਿ ''ਕਿਮੇਤੇਹੀ''ਤਿ ਨ ਛਡ੍ਡੀਯਨ੍ਤਿ। **ਨ ਸਂਕੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਨ ਛਡ੍ਡੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਤਾ। **ਅਤੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵਂ ਭਙ੍ਗਮੇਵ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ। **ਨਿਰੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸਨ੍ਤਰਂ ਅਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ। **ਵਿਪਰਿਣਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮਂ ਗਤਂ ਨਟ੍ਠਂ। **ਅਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਅਪਾਤੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਾਕਟੀਭੂਤਂ।

ਉਕ੍ਕਲਾਤਿ ਉਕ੍ਕਲਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ। **ਵਸ੍ਸਭਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੋ ਚ ਭਞ੍ਞੋ ਚ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਹਿ ਤੇ ਮੂਲਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ। **ਅਹੇਤੁਕਵਾਦਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਹੇਤੁਕਵਾਦਾ। ''ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ **ਅਕਿਰਿਯਵਾਦਾ**। ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਗਹਣਤੋ **ਨਤ੍ਥਿਕਵਾਦਾ**। ਤਤ੍ਥ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ, ਕਿਂ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਦਿਯਡ੍ਢਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਤਥਾ, ਯਥਾ ਪਨ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ , ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਏਕੇਕੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਨਿਯਾਮਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸੋ ਏਕਨ੍ਤਕਾਲ਼ਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਹੇਤੁਕਦਿਟ੍ਠਿਯਂ, ਏਵਂ ''ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਨਿਯਾਮਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ।

ਨ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ ਅਮਞ੍ਞਿਂਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਯਦੇਤਂ ਅਤੀਤਂ ਨਾਮ, ਨਯਿਦਂ ਅਤੀਤਂ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਰਹਤਿ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਗਰਹਿਤੇਨਾ''ਤਿ? ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ ਨਾਮ। ਇਮੇ ਪਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੇ ਤੇਪਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਕਾਲ਼ਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਨ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬੇ ਨ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬੇ ਮਞ੍ਞਿਂਸੁ। ਅਤੀਤਂ ਪਨ ਅਤੀਤਮੇਵ, ਅਨਾਗਤਂ ਅਨਾਗਤਮੇਵ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵ ਕਥਯਿਂਸੁ। **ਨਿਨ੍ਦਾਘਟ੍ਟਨਬਜਾਰੋਸਉਪਾਰਮ੍ਭਭਯਾ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਨਿਨ੍ਦਾਭਯੇਨ ਚ ਘਟ੍ਟਨਭਯੇਨ ਚ ਦੋਸਾਰੋਪਨਭਯੇਨ ਚ ਉਪਾਰਮ੍ਭਭਯੇਨ ਚ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਭੂਮਿਕਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾਤਿ। ਦਸਮਂ।

ਉਪਯਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਉਪਾਦਿਯਮਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩. ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਪਾਦਿਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ। **ਬਦ੍ਧੋ ਮਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਾਰਸ੍ਸ ਪਾਸੇਨ ਬਦ੍ਧੋ ਨਾਮ। **ਮੁਤ੍ਤੋ ਪਾਪਿਮਤੋ**ਤਿ ਪਾਪਿਮਤੋ ਪਾਸੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਠਮਂ।

੨. ਮਞ੍ਞਮਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਞ੍ਞਮਾਨੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਨਾਹਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਅਭਿਨਨ੍ਦਮਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਤਤਿਯੇ **ਅਭਿਨਨ੍ਦਮਾਨੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾਹਿਯੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਮਾਨੋ। ਤਤਿਯਂ।

੪-੫. ਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬-੬੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਛਨ੍ਦੋ। ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿ।

੭. ਅਨਤ੍ਤਨਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਨਤ੍ਤਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮-੧੦. ਰਜਨੀਯਸਣ੍ਠਿਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭੦-੭੨. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਰਜਨੀਯਸਣ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਜਨੀਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਸਣ੍ਠਿਤਂ, ਰਾਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇਨ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਰਾਹੁਲਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਾਦੀਨਿ।

ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਖਜ੍ਜਨੀਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੩. ਅਸ੍ਸਾਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭੩-੭੫. ਖਜ੍ਜਨੀਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਦਿਤੋ ਤੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਪਠਮਾਦੀਨਿ।

੪. ਅਰਹਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਤ੍ਤਕਾ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਯਾਵਤਾ ਭਵਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਭਵਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਏਤੇ ਅਗ੍ਗਾ ਏਤੇ ਸੇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਅਗ੍ਗਭੂਤਾ ਚੇਵ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤਾ ਚ। **ਯਦਿਦਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੇ ਇਮੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਨਾਮ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਉਸ੍ਸਦਨਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ ਪਲੋਭਨੀਯਞ੍ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਤਦਤ੍ਥਪਰਿਦੀਪਨਾਹਿ ਚੇਵ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਪਰਿਦੀਪਨਾਹਿ ਚ ਗਾਥਾਹਿ ਏਤਂ ''ਸੁਖਿਨੋ ਵਤ ਅਰਹਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਖਿਨੋ**ਤਿ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਮਗ੍ਗਸੁਖੇਨ ਫਲਸੁਖੇਨ ਚ ਸੁਖਿਤਾ। **ਤਣ੍ਹਾ ਤੇਸਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਜਨਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾ ਨ ਵਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਤੇ ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਸੁਖਿਤਾਵ। **ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨਵਵਿਧੋ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ। **ਮੋਹਜਾਲਂ ਪਦਾਲਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਜਾਲਂ ਫਾਲਿਤਂ।

ਅਨੇਜਨ੍ਤਿ ਏਜਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਪਹਾਨਭੂਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। **ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਲੇਪੇਹਿ ਅਲਿਤ੍ਤਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤਾ। **ਪਰਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਤ੍ਤਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗੋਚਰਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾ ਹਿਰੀ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਂ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਗੋਚਰੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗੋਚਰਾ।

ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਾਪਿ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਾਰੋ ਨਾਮ ਗਹਿਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **''ਪਹੀਨਭਯਭੇਰਵਾ**''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਭਯਂ** ਭਯਮੇਵ, **ਭੇਰਵਂ** ਬਲਵਭਯਂ। **ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਸੇਕ੍ਖੇਹਿ ਦਸਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਮਹਾਨਾਗਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਮਹਾਨਾਗਾ। **ਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਹਿ ਸਮਾਹਿਤਾ। **ਤਣ੍ਹਾ ਤੇਸਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ''ਊਨੋ ਲੋਕੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਤਣ੍ਹਾਦਾਸੋਤਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੦੫) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ ਦਾਸਕਾਰਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾਪਿ ਤੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਮਿਨਾ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਭੁਜਿਸ੍ਸਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਸੇਖਞਾਣਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਞਾਣਂ। **ਅਨ੍ਤਿਮੋਯਂ ਸਮੁਸ੍ਸਯੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਯੋ ਸਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾਰੋ ਨਾਮ ਫਲਂ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪਰਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਿਯਫਲੇ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਪਤ੍ਤਿਯਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋਵ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ।

ਵਿ**ਧਾਸੁ ਨ ਵਿਕਮ੍ਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਮਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਨ ਵਿਕਮ੍ਪਨ੍ਤਿ। **ਦਨ੍ਤਭੂਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। ਵਿ**ਜਿਤਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਯੋ ਵਿਜੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ।

ਉਦ੍ਧਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਉਦ੍ਧਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕੇਸਮਤ੍ਥਕੋ, **ਅਪਾਚੀਨਂ** ਪਾਦਤਲਂ, **ਤਿਰਿਯਂ** ਵੇਮਜ੍ਝਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਤੀਤਂ, ਅਪਾਚੀਨਂ ਅਨਾਗਤਂ, ਤਿਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੇਵਲੋਕੋ, ਅਪਾਚੀਨਂ ਅਪਾਯਲੋਕੋ, ਤਿਰਿਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ। **ਨਨ੍ਦੀ ਤੇਸਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵਾ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਤੇਸਂ ਤਣ੍ਹਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਧ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾ।

ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੀਹਨਾਦਸਮੋਧਾਨਂ – ''ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨਮ੍ਹਾ ਸੁਖਿਤਾ, ਦੁਕ੍ਖਜਨਿਕਾ ਨੋ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਨਾ, ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾ, ਦਾਸਕਾਰਿਕਤਣ੍ਹਾ ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਮੂਲਿਕਤਣ੍ਹਾ ਚ ਪਹੀਨਾ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਮ੍ਹਾ ਅਸਦਿਸਾ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਭਵਪਿਟ੍ਠੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਭੀਤਨਾਦਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਾਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਦੁਤਿਯਅਰਹਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੭. ਪਞ੍ਚਮਂ ਵਿਨਾ ਗਾਥਾਹਿ ਸੁਦ੍ਧਿਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਿਯਮਾਨਂ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸੀਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੀਹੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੀਹਾ – ਤਿਣਸੀਹੋ, ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ, ਪਣ੍ਡੁਸੀਹੋ, ਕੇਸਰਸੀਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ **ਤਿਣਸੀਹੋ** ਕਪੋਤਵਣ੍ਣਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਤਿਣਭਕ੍ਖੋ ਚ ਹੋਤਿ। **ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ** ਕਾਲ਼ਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਤਿਣਭਕ੍ਖੋਯੇਵ। **ਪਣ੍ਡੁਸੀਹੋ** ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਵਣ੍ਣਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਮਂਸਭਕ੍ਖੋ। **ਕੇਸਰਸੀਹੋ** ਲਾਖਾਰਸਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੇਨੇਵ ਮੁਖੇਨ ਅਗ੍ਗਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਚਤੂਹਿ ਚ ਪਾਦਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਮਤ੍ਥਕਤੋਪਿਸ੍ਸ ਪਟ੍ਠਾਯ ਲਾਖਾਤੂਲਿਕਾਯ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਰਾਜਿਯੋ ਪਿਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ, ਖਨ੍ਧੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਕਮ੍ਬਲਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਿਯ ਕੇਸਰਭਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸੇਸਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸਾਲਿਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਖਚੁਣ੍ਣਪਿਚੁਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸੀਹੇਸੁ ਅਯਂ ਕੇਸਰਸੀਹੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਮਿਗਰਾਜਾਤਿ ਮਿਗਗਣਸ੍ਸ ਰਾਜਾ। **ਆਸਯਾ**ਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਗੁਹਤੋ ਵਾ ਰਜਤਮਣਿਫਲਿਕਮਨੋਸਿਲਾਗੁਹਤੋ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨੋ ਪਨੇਸ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ, ਜਿਘਚ੍ਛਾਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ, ਸਮ੍ਭਵਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ। ਇਧ ਪਨ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਵਿ**ਜਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਲੇ ਵਾ ਰਜਤਮਣਿਫਲਿਕਮਨੋਸਿਲਾਤਲਾਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵੇ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਸਮਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਪੁਰਤੋ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਭਾਗਂ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਸਨਿਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਾਸਪੁਟਾਨਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਲਗ੍ਗਂ ਰਜਂ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤੋ ਵਿਜਮ੍ਭਤਿ। ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯਞ੍ਚ ਪਨ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਅਪਰਾਪਰਂ ਜਵਤਿ। ਜਵਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਂ ਅਲਾਤਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ।

ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ? ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤੇ ਪਪਾਤਾਵਾਟਾਦੀਸੁ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚਰਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਿਗੋਕਣ੍ਣਮਹਿਂਸਾਦਯੋ ਪਾਣਾ ਪਪਾਤੇਪਿ ਆਵਾਟੇਪਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ। ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਲੁਦ੍ਦਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਮਂਸਖਾਦਿਨੋ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਆਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਥਾ ਹੇਸ ''ਕਿਂ ਮੇ ਬਹੂਹਿ ਘਾਤਿਤੇਹੀ''ਤਿ? ਅਤ੍ਤਨੋ

ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿਚੇਤਂ – ''ਮਾਹਂ ਖੋ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਵਿਸਮਗਤੇ ਸਙ੍ਘਾਤਂ ਆਪਾਦੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੨੧)।

ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਤਾਵ ਅਭੀਤਨਾਦਂ ਨਦਤਿ। ਏਵਞ੍ਹ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਨਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਪਦੇਸਂ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਮਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਾ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਗਣਾ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਥਂ? ਸੋ ਹਿ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੋ ਉਸਭਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦ੍ਧਂ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਅਟ੍ਠਪਿ ਉਸਭਾਨਿ ਉਪ੍ਪਤਤਿ, ਸਮਟ੍ਠਾਨੇ ਉਜੁਕਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵੀਸਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਥਲਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਾ ਵਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਸਟ੍ਠਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਸੀਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਰੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ, ਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਤਿਯਂ ਪਨ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਿਯੋਜਨੇ ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਿਯੋਜਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਨਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਨਾਦਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਏਵਂ ਸੀਘੇਨ ਜਵੇਨ ਪਕ੍ਕਮਤੀਤਿ।

ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾਤਿ ਪਾਯੇਨ। **ਭਯਂ ਸਂਵੇਗਂ ਸਨ੍ਤਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਹਿ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਸਤ੍ਤਾ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਕਾ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਕੇ ਪਨ ਤੇਤਿ? ਸਮਸੀਹੋ ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯੋ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੋ ਉਸਭਾਜਾਨੀਯੋ ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੀਯੋ ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤੇ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤੀਤਿ? ਸਮਸੀਹੋ ਨਾਮ ''ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਕੁਲਸੂਰਭਾਵੇਹਿ ਸਮਾਨੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯਾਦਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਬਲਵਤਾਯ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਨ ਭਾਯਤਿ।

ਬਿਲਾਸਯਾਤਿ ਬਿਲੇ ਸਯਨ੍ਤਾ ਬਿਲਵਾਸਿਨੋ ਅਹਿਨਕੁਲਗੋਧਾਦਯੋ। **ਦਕਾਸਯਾ**ਤਿ ਉਦਕਵਾਸਿਨੋ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾਦਯੋ। **ਵਨਾਸਯਾ**ਤਿ ਵਨਵਾਸਿਨੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਕਣ੍ਣਮਿਗਾਦਯੋ। **ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਇਦਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। **ਦਲ਼੍ਹੇਹੀ**ਤਿ ਥਿਰੇਹਿ। **ਵਰਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਰਜ੍ਜੂਹਿ। **ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਾਦੀਹਿ ਉਸਭਮਤ੍ਤਂ, ਉਜੁਕਂ ਵੀਸਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਾਦਿਲਙ੍ਘਨਵਸੇਨ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ, ਸੇਸਮਿਗਾਨਂ ਅਧਿਪਤਿਭਾਵੇਨ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਾ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨੇ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਸੀਹੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੯; ੧੦.੨੧) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੀਹਸਦਿਸਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਭਿਸਕ੍ਕੋ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤੋਤਿ ਖੋ, ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੫) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵੇਜ੍ਜਸਦਿਸਂ। ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੫) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਦਿਸਂ। ''ਪੁਰਿਸੋ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲੋਤਿ ਖੋ, ਤਿਸ੍ਸ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੪) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਗ੍ਗਦੇਸਕਪੁਰਿਸਸਦਿਸਂ। ''ਰਾਜਾਹਮਸ੍ਮਿ ਸੇਲਾ''ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੫੯) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰਾਜਸਦਿਸਂ। ''ਸੀਹੋਤਿ ਖੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੯; ੧੦.੨੧) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੀਹਸਦਿਸਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਦਿਸਤਾ – ਸੀਹਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਦੀਸੁ ਵਸਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਅਪਰਿਮਿਤਕਾਲਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨੇਨ ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਨਿਵਾਸਕਾਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਦਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਕੂਨਤਿਂਸੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਵਿਵਟੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਕਣ੍ਡਕਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਕਾਸਾਯਾਨਿ

ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਵਗਿਰਿਪਬ੍ਭਾਰੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ, ਪਠਮਮੇਵ ਮਗਧਰਟ੍ਠਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਵ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਦਾਨਕਾਲੋ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਵਿਜਮ੍ਭਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਟਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਲਾਰਕਾਲਾਮਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਪਿਣ੍ਡੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਕੇਸਰਵਿਧੁਨਨਂ ਵਿਯ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸੋਤ੍ਥਿਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠ ਤਿਣਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਹਿ ਥੋਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਬੋਧਿਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਚੁਦ੍ਦਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇ ਠਾਨੇ ਤਿਣਸਨ੍ਥਰਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਯਾਮੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਯਮਕਞਾਣਮਨ੍ਥਨੇਨ ਮਨ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੇ ਤਦਨੁਭਾਵੇਨ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾਵਿਲੋਕਨਂ ਵਿਯ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਾਹਾਰਸ੍ਸ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾਚਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਮੇ ਦਿਵਸੇ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ‘‘ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ? ਆਲਾਰੁਦਕਾਨਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਓਲੋਕਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਤਿਯੋਜਨਂ ਗਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ‘‘ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਮਨਕਾਲੋ।

ਸੀਹਨਾਦਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਚਲਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਸਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇਨ ਦੇਵਗਣੇਨ ਪਰਿਵੁਤਸ੍ਸ ‘‘ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੮੧; ਮਹਾਵ॰ ੧੩) ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ ਪਦੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਤਥਾਗਤਸੀਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਘੋਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਉਪਰਿ ਭਵਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸਿ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਣਾਨਂ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਾਯੁਕਦੇਵਤਾਨਂ ਞਾਣਸਨ੍ਤਾਸਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਦਾਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ। **ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਭਗਵਾ ਤਥਾਗਤੋ – ਤਥਾ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਾ ਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਲਕ੍ਖਣਂ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਧਮ੍ਮੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਦਸ੍ਸਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਾਵਾਦਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਾਕਾਰਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ। ਅਭਿਭਵਨਟ੍ਠੇਨ ਤਥਾਗਤੋਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਵਣ੍ਣਨਾਯਮ੍ਪਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭) ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਵਣ੍ਣਨਾਯਮ੍ਪਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੨) ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ , ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। **ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ।

ਇਤਿ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਰੂਪਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਰੂਪਂ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਰੂਪਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਭਾਵਤੋ ਸਰਸਤੋ ਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤੋ ਯਾਵਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਹਾਭੂਤਾ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਉਪਾਦਾਯਰੂਪਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ‘‘ਆਹਾਰਸਮੁਦਯੋ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ’’ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ। ਇਮਿਨਾਪਿ ‘‘ਆਹਾਰਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ’’ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਇਤਿ ਵੇਦਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇਨ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਣ੍ਣਾਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ। **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਧ ਕੇ ਠਪੇਤਿ? ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਦੇਵੇ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਂਵਿਗ੍ਗਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਪਧਾਨੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਞਾਣਸਂਵੇਗੋਪਿ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਨ ਦੇਵਾਨਂ ''ਤਾਸੋ ਹੇਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਤਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਮ੍ਪਿ, ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਾਲੇ ਞਾਣਭਯਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਭੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਲਪਨਮਤ੍ਤਮੇਤਂ। **ਸਕ੍ਕਾਯਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ। ਇਤਿ ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਟ੍ਟਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਞਾਣਭਯਂ ਨਾਮ ਓਕ੍ਕਮਤਿ।

ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਮ੍ਪਿ ਦੇਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ। **ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ** ਨਾਮ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। **ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਰੇ ਜਾਤਞਾਣਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਪਨੇਸ ਯਾਵ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਸਦਿਸਪੁਗ੍ਗਲਰਹਿਤੋ। **ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਤਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਲਾਭਾਲਾਭਾਦੀਹਿ ਏਕਸਦਿਸਸ੍ਸ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਖਜ੍ਜਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਇਦਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰ''ਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਹਿ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਾਪਿ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾਪਿ ਖਨ੍ਧਪਟਿਬਦ੍ਧਾਪਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿਯੇਵ। **ਰੂਪਂਯੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਅਤੀਤੇ ਪਨ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ। ਸੁਞ੍ਞਤਾਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾਯ ਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੂਪਂ ਵਦੇਥਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਥਾ ਹਿ ਨਟ੍ਠਂ ਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਪੁਰਿਸੋ ਗੋਗਣੇ ਚਰਮਾਨੇ ਰਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਲ਼ਂ ਵਾ ਬਲੀਬਦ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਗੋਣੋ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਸਰੀਰਪਦੇਸੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਿਸੂਲਾਦਿਲਕ੍ਖਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕੋ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਞ੍ਞਤਾਯ ਕਥਿਤਾਯਪਿ ਯਾਵ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਕਥੀਯਤਿ, ਤਾਵ ਸਾ ਅਕਥਿਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਲਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ਕਥਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਹਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾ, ਗੋਣਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਯ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣਂ। ਯਥਾ ਗੋਣਲਕ੍ਖਣੇ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੇ ਗੋਣੋ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੇ ਸੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣੇ ਅਕਥਿਤੇ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਅਕਥਿਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ਸਾ ਕਥਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੂਪਂ ਵਦੇਥਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਿਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਪੁਚ੍ਛਾ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਰੂਪਂ ਵਦੇਥ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨੇਤਂ ਰੂਪਂ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੁਦ੍ਦੇਸੋ, ਯਸ੍ਮਾ ਰੁਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੁਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਕੁਪ੍ਪਤਿ ਘਟ੍ਟੀਯਤਿ ਪੀਲ਼ੀਯਤਿ, ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੀਤੇਨਪਿ ਰੁਪ੍ਪਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੀਤੇਨ ਤਾਵ ਰੁਪ੍ਪਨਂ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੇ ਪਾਕਟਂ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕੇਕੋ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਯਸ੍ਸ ਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵੀ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਉਪਰਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਦੀਪਮਣਿਆਲੋਕੋ, ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਧਕਾਰੋ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਨਂ ਤਿਗਾਵੁਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਦੀਘਪੁਥੁਲੇਹਿ ਨਖੇਹਿ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਅਵਂਸਿਰਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਸਂਸਪ੍ਪਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ''ਭਕ੍ਖੋ ਨੋ

ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ? ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਬਜਾਵਟਾ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਸਨ੍ਧਾਰਕੇ ਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਵਾਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇਪਿ ਮਧੁਕਫਲਾਨਿ ਵਿਯ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਤਿਤਮਤ੍ਤਾਵ ਅਚ੍ਚੁਨ੍ਹਖਾਰੇ ਉਦਕੇ ਤਤ੍ਤਤੇਲੇ ਪਤਿਤਪਿਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਿ ਵਿਯ ਪਟਪਟਾਯਮਾਨਾ ਵਿਲੀਯਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸੀਤੇਨ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੇ ਪਾਕਟੰ। ਮਹਿਂਸਕਰਟ੍ਠਾਦੀਸੁਪਿ ਹਿਮਪਾਤਸੀਤਲੇਸੁ ਪਦੇਸੇਸੁ ਏਤੰ ਪਾਕਟਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਸੀਤੇਨ ਭਿਨ੍ਨਸਰੀਰਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ।

ਉਣ੍ਹੇਨ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ। ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਚੇਵ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਚ ਪਾਕਟੰ। ਪਿਪਾਸਾਯ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਸੁ ਪਾਕਟੰ। ਏਕੋ ਕਿਰ ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਅਸੁਰੋ ਪਿਪਾਸੰ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਯੋਜਨਗਮ੍ਭੀਰਵਿਤ੍ਥਾਰੰ ਮਹਾਗਙ੍ਗੰ ਓਤਰਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕੰ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਧੂਮੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਤੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਚਙ੍ਕਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਯਿ। ਅਥ ਨੰ ਪਾਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤਾ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ’’ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ‘‘ਪੇਤੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਰਿਯੇਸਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪਾਨੀਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਅਯੰ ਗਙ੍ਗਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ, ਕਿਂ ਤ੍ਵੰ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਙ੍ਗਾਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਪਜ੍ਜ, ਮੁਖੇ ਤੇ ਪਾਨੀਯੰ ਆਸਿਞ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਵਾਲਿਕਾਪੁਲਿਨੇ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਆਸਿਞ੍ਚਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਵੇਲਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ। ਤਤੋ ‘‘ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਕਚ੍ਚਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਦਮਤ੍ਤਾ ਲਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਪੇਤੋ ‘‘ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿੰਸਮਤ੍ਤਾਨੰ ਅਯ੍ਯਾਨੰ ਤਿੰਸਪਤ੍ਤੇਹਿ ਆਸਿਤ੍ਤਉਦਕਤੋ ਅਡ੍ਢਪਸਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਰਗਲੰ ਗਤੰ, ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋ ਮਾ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵੰ ਪਿਪਾਸਾਯ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਪਾਕਟੰ।

ਡੰਸਾਦੀਹਿ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਡੰਸਮਕ੍ਖਿਕਾਦਿਬਹੁਲੇਸੁ ਪਦੇਸੇਸੁ ਪਾਕਟੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਡੰਸਾ**ਤਿ ਪਿਙ੍ਗਲਮਕ੍ਖਿਕਾ। **ਮਕਸਾ**ਤਿ ਮਕਸਾਵ। **ਵਾਤਾ**ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਵਾਤਪਿਟ੍ਠਿਵਾਤਾਦਿਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਰੀਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਾਤਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਕਾਣੰ ਕਰੋਤਿ, ਖੁਜ੍ਜੰ ਕਰੋਤਿ, ਪੀਠਸਪ੍ਪਿਂ ਕਰੋਤਿ। **ਆਤਪੋ**ਤਿ ਸੂਰਿਯਾਤਪੋ। ਤੇਨ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਮਰੁਕਨ੍ਤਾਰਾਦੀਸੁ ਪਾਕਟੰ। ਏਕਾ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥੀ ਮਰੁਕਨ੍ਤਾਰੇ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਥਤੋ ਓਹੀਨਾ ਦਿਵਾ ਸੂਰਿਯੇ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਵਾਲਿਕਾਯ ਤਪ੍ਪਮਾਨਾਯ ਪਾਦੇ ਠਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਸੀਸਤੋ ਪਚ੍ਛਿਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਿ। ਕਮੇਨ ਪਚ੍ਛਿਯਾ ਉਣ੍ਹਾਭਿਤਤ੍ਤਾਯ ਠਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਸਾਟਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਿ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਕੇਨ ਗਹਿਤਪੁਤ੍ਤਕੰ ਅਧੋਮੁਖੰ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੰਯੇਵ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਉਣ੍ਹਾਭਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ।

ਸਰੀਸਪਾਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਦੀਘਜਾਤਿਕਾ ਸਰਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਰੁਪ੍ਪਨੰ ਆਸੀਵਿਸਦਟ੍ਠਕਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਤਿ ਭਗਵਤਾ ਯਾਨਿ ਇਮਾਨਿ ਸਾਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਤਾਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਏਤੰ, ਨ ਵੇਦਨਾਦੀਨੰ , ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਪਨ ਵੇਦਨਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੇਦਨੰ ਵਦੇਥਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੰ ਪਨ ਪੁਰਿਮੇਨ ਅਸਦਿਸੰ, ਤਸ੍ਸਾਯੰ ਵਿਭਾਵਨਾ – **ਸੁਖਮ੍ਪਿ ਵੇਦਯਤੀ**ਤਿ ਸੁਖੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਵੇਦੇਤਿ ਅਨੁਭਵਤਿ। ਪਰਤੋ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਥੰ ਪਨੇਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਸੁਖੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਨਾਮ ਜਾਤਨ੍ਤਿ? ਸੁਖਾਦੀਨੰ ਪਚ੍ਚਯਤੋ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਰੂਪੰ ਸੁਖੰ ਸੁਖਾਨੁਪਤਿਤੰ ਸੁਖਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਲਿਸੁਤ੍ਤੇ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੦) ਆਗਤੋਯੇਵ। **ਵੇਦਯਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ। ਵੇਦਨਾ ਹਿ ਵੇਦਯਿਤਲਕ੍ਖਣਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤੀਤਿ। ਏਵਮਿਧ ਭਗਵਾ ਵੇਦਨਾਯਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਨੀਲਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਨੀਲਪੁਪ੍ਫੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਚਾਰਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਂ ਵਾ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾਪਿ ਉਪਚਾਰਸਞ੍ਞਾਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾਸਞ੍ਞਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੀਲਂ ਨੀਲਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਸਞ੍ਞਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਪੀਤਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਧਾਪਿ ਭਗਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਰੂਪਂ ਰੂਪਤ੍ਤਾਯ ਸਙ੍ਖਤਮਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਯਥਾ ਯਾਗੁਮੇਵ ਯਾਗੁਤ੍ਤਾਯ, ਪੂਵਮੇਵ ਪੂਵਤ੍ਤਾਯ ਪਚਤਿ ਨਾਮ, ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਭਾਵੇਨ ਸਙ੍ਖਤਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਰੂਪਮੇਵ ਰੂਪਤ੍ਤਾਯ ਯਥਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਰੂਪਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਰੂਪਭਾਵਾਯ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਆਯੂਹਤਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ, ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੇਦਨਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹ ਜਾਯਮਾਨਂ ਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਚ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਭਗਵਾ ਚੇਤਯਿਤਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਅਮ੍ਬਿਲਮ੍ਪਿ ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਮ੍ਬਅਮ੍ਬਾਟਕਮਾਤੁਲੁਙ੍ਗਾਦਿਅਮ੍ਬਿਲਂ ''ਅਮ੍ਬਿਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ **ਤਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮ੍ਬਪਟੋਲਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ **ਕਟੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਰਿਚਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ। **ਮਧੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ । **ਖਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿਙ੍ਗਣਨਾਲ਼ਿਕੇਰ ਚਤੁਰਸ੍ਸਵਲ੍ਲਿਵੇਤ੍ਤਙ੍ਕੁਰਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ। **ਅਖਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਫਲਜਾਤਂ ਕਾਰਪਣ੍ਣਾਦਿਮਿਸ੍ਸਕਪਣ੍ਣਂ। **ਲੋਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਣਯਾਗੁਲੋਣਮਚ੍ਛਲੋਣਭਤ੍ਤਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ। **ਅਲੋਣਿਕ**ਨ੍ਤਿਅਲੋਣਯਾਗੁਅਲੋਣਮਚ੍ਛਅਲੋਣਭਤ੍ਤਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ। **ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਅਮ੍ਬਿਲਾਦਿਭੇਦਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਅਮ੍ਬਿਲਾਦਿਭਾਵੇਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਭਗਵਾ ਵਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਆਕਾਰਸਣ੍ਠਾਨਗਹਣਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਭਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਨਾਪਿ ਆਕਾਰਸਣ੍ਠਾਨਾ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਭੇਦਗਹਣਵਸੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਜਿਵ੍ਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਭਤ੍ਤਂ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਸਞ੍ਞਾਵਿਞ੍ਞਾਣਪਞ੍ਞਾਨਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਸਭਾਵਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ **ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ, ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਪਦਂ ਪਨ ਅਵਿਸੇਸੋ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਞ੍ਞਾ ਹਿ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਸਞ੍ਜਾਨਨਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾਤਿ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਞ੍ਚ ਪਾਪੇਤਿ, ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਪਞ੍ਞਾ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਤਿ, ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਤਿ।

ਯਥਾ ਹਿ ਹੇਰਞ੍ਞਿਕਫਲਕੇ ਕਹਾਪਣਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਕਤੇ ਅਜਾਤਬੁਦ੍ਧਿਦਾਰਕੋ ਗਾਮਿਕਪੁਰਿਸੋ ਮਹਾਹੇਰਞ੍ਞਿਕੋਤਿ ਤੀਸੁ ਜਨੇਸੁ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਸੁ ਅਜਾਤਬੁਦ੍ਧਿਦਾਰਕੋ ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਵਿਚਿਤ੍ਤਚਤੁਰਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਾਦਿਭਾਵਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ''ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਂ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਗਾਮਿਕਪੁਰਿਸੋ ਚਿਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵਞ੍ਚ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਰਤਨਸਮ੍ਮਤਭਾਵਞ੍ਚ, ''ਅਯਂ ਕੂਟੋ, ਅਯਂ ਛੇਕੋ, ਅਯਂ ਕਰਟੋ, ਅਯਂ ਸਣ੍ਹੋ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਮਹਾਹੇਰਞ੍ਞਿਕੋ ਚਿਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤਭਾਵਮ੍ਪਿ ਕੂਟਾਦਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚ ਪਨ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਰਸਂ ਸਾਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਰੁਲਹੁਭਾਵਂ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ''ਅਸੁਕਗਾਮੇ ਕਤੋ''ਤਿਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ''ਅਸੁਕਨਿਗਮੇ ਅਸੁਕਨਗਰੇ ਅਸੁਕਪਬ੍ਬਤਚ੍ਛਾਯਾਯ ਅਸੁਕਨਦੀਤੀਰੇ ਕਤੋ''ਤਿਪਿ, ''ਅਸੁਕਾਚਰਿਯੇਨ ਕਤੋ''ਤਿਪਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸਞ੍ਞਾ ਅਜਾਤਬੁਦ੍ਧਿਦਾਰਕਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਗਾਮਿਕਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਤਿ। ਪਞ੍ਞਾ

ਮਹਾਹੇਰਞ੍ਞਿਕਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਤਿ, ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਤਿ।

ਸੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਵਿਸੇਸੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੋ। ਤੇਨਾਹ ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਾਗਸੇਨੋ –

> ‘‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਤਾ ਕਤਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਭਗਵਤਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਨ੍ਤਿ? ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਤਾ ਕਤਂ, ਇਮੇਸਂ ਅਰੂਪੀਨਂ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨਂ ਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਅਕ੍ਖਾਤਂ ‘ਅਯਂ ਫਸ੍ਸੋ, ਅਯਂ ਵੇਦਨਾ, ਅਯਂ ਸਞ੍ਞਾ, ਅਯਂ ਚੇਤਨਾ, ਇਦਂ ਚਿਤ੍ਤ’’’ਨ੍ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੭.੧੬)।

ਯਥਾ ਹਿ ਤਿਲਤੇਲਂ ਸਾਸਪਤੇਲਂ ਮਧੁਕਤੇਲਂ ਏਰਣ੍ਡਕਤੇਲਂ ਵਸਾਤੇਲਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਤੇਲਾਨਿ ਏਕਚਾਟਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਯਮਕਮਨ੍ਥੇ ਹਿ ਮਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ‘‘ਇਦਂ ਤਿਲਤੇਲਂ, ਇਦਂ ਸਾਸਪਤੇਲ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਉਦ੍ਧਰਣਂ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਇਦਂ ਤਤੋ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰਂ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਇਮੇਸਂ ਅਰੂਪੀਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨਂ ਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਹਾਨਦੀਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ‘‘ਇਦਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਦਕਂ, ਇਦਂ ਯਮੁਨਾਯਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਉਦਕੁਦ੍ਧਰਣੇਨਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਤਿ ਪਠਮਪਬ੍ਬੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤਂ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਬ੍ਬੇਹਿ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਖਜ੍ਜਾਮੀ**ਤਿ ਨ ਰੂਪਂ ਸੁਨਖੋ ਵਿਯ ਮਂਸਂ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਯਥਾ ਪਨ ਕਿਲਿਟ੍ਠਵਤ੍ਥਨਿਵਤ੍ਥੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਪੀਲ਼ਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਖਾਦਤਿ ਮਂ ਵਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ ਭਣਤਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਪੀਲ਼ਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਂ ਖਾਦਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬਲਵਞ੍ਞਾਣੋ ਤਿਕ੍ਖਬੁਦ੍ਧਿ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਪਧਾਨਭੂਮਿਯਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਨਾ ਵਾ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਵਾ ਵਿਦ੍ਧੋ ਆਵੁਧੇਨ ਵਾ ਪਹਟੋ ਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦੀਹਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨੋ ਤਂ ਵੇਦਨਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਯਂ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੀਤਮਲ੍ਲਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਪੁਤ੍ਤਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਵਤ੍ਤਨਿਅਟਵਿਯਂ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਯਗ੍ਘਮੁਖੇ ਨਿਪਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਵਿਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਚ।

ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਸੂਰਿਯੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਮ੍ਮਥੇਨ੍ਤੋ ਤਿਣਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਕਣ੍ਟਕਂ ਅਕ੍ਕਮਿ। ਕਣ੍ਟਕੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੇਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਤਫਾਲੇਨ ਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵੇਦਨਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ ਇਮਂ ਕਣ੍ਟਕਂ ਉਦ੍ਧਰਾਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਪਕਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕ’’ਨ੍ਤਿ? ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਹੋਸਿ – ‘‘ਇਮਿਨਾ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਭਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਕਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕਂਯੇਵਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਵੇਦਨਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ? ‘‘ਕਣ੍ਟਕੇਨਮ੍ਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਵਿਦ੍ਧੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਸਾਯਮੇਵ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਅਮ੍ਹੇ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਥ, ਕਣ੍ਟਕਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤੇਲਮ੍ਪਿ ਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਕਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕਮੇਵ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਂ ਵਾਯਮਿਮ੍ਹਾ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦ੍ਧਰਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਏਕਦੇਸਮਤ੍ਤੇਨ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਉਦ੍ਧਟੋ’’ਤਿ। ਸੇਸਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਘਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੭੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੬) ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨੇਵ।

ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬੇ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਨ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਦਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮ੍ਪਿ ਆਰਦ੍ਧਮੇਵ। **ਅਪਚਿਨਾਤਿ ਨੋ ਆਚਿਨਾਤੀ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ,

ਨੇਵ ਚਿਨਾਤਿ। **ਪਜਹਤਿ ਨ ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਵ**ਿਸਿਨੇਤਿ ਨ ਉਸ੍ਸਿਨੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਕਿਰਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ। ਵ**ਿਧੂਪੇਤਿ ਨ ਸਨ੍ਧੂਪੇਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤਿ ਨ ਜਾਲਾਪੇਤਿ।

ਏਵੰ ਪਸ੍ਸੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਇਦੰ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧੰ? ਵਟ੍ਟੰ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਠਾਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦੰ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਅਥ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦਮਾਰਦ੍ਧੰ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਠਾਨੇਨ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਇਦਾਨਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮ੍ਪਿ ਇਦੰ ਆਰਦ੍ਧਮੇਵ।

ਸਪਜਾਪਤਿਕਾਤਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਜਾਪਤਿਨਾ ਦੇਵਰਾਜੇਨ। **ਆਰਕਾਵ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੂਰਤੋਵ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦੂਰੇਪਿ ਠਿਤੰ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯੇਵ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨੀਤਤ੍ਥੇਰੰ ਵਿਯ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪੁਪ੍ਫਛ੍ਛਡ੍ਡਕਕੁਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੰ ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਜ੍ਜੇਵ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੰ, ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਭਾਵਨਾਰਾਮਮਣ੍ਡਿਤੰ ਮਹਾਅਰਿਯਵੰਸਪਟਿਪਦੰ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੰਸੁਕੂਲਤ੍ਥਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਲ਼ਕੰ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਅਥੇਕੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਖੁਰਗ੍ਗੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਮਹਾਅਰਿਯਵੰਸਪਟਿਪਦੰ ਪੂਰੇਤੁੰ ਚੋਲ਼ਕੰ ਪਰਿਯੇਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਮਞ੍ਞੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੰ ਨਮਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨੀਤਤ੍ਥੇਰੰ ਨਮਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾਤਿ? ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਖੁਰਗ੍ਗੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਮਹਾਅਰਿਯਵੰਸਪਟਿਪਦੰ ਪੂਰੇਤੁੰ ਚੋਲ਼ਕੰ ਪਰਿਯੇਸਤੀਤਿ। ਸੋਪਿ ਨੰ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਞ੍ਞੋ, ਅਥਞ੍ਞੋਤਿ ਸਤ੍ਤਸਤਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ –

> ''ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਤਸਤਾ ਉਲ਼ਾਰਾ,
> ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਮਾਨਾ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ।
> ਨੀਤੰ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ,
> 'ਖੀਣਾਸਵੋ ਗਣ੍ਹਤਿ ਪੰਸੁਕੂਲੰ'''॥
>
> ''ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਤਸਤਾ ਉਲ਼ਾਰਾ,
> ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਮਾਨਾ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ।
> ਨੀਤੰ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ,
> 'ਖੀਣਾਸਵੋ ਕਯਿਰਤਿ ਪੰਸੁਕੂਲੰ'''॥
>
> '''ਖੀਣਾਸਵੋ ਧੋਵਤਿ ਪੰਸੁਕੂਲੰ'।
> 'ਖੀਣਾਸਵੋ ਰਜਤਿ ਪੰਸੁਕੂਲੰ'।
> 'ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਾਰੁਪਤਿ ਪੰਸਕੂਲ'''ਨ੍ਤਿ॥

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਨੰ ਤੀਹਿ ਭਵੇਹਿ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੂਟੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਪਿਣ੍ਡੋਲਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਕਰਣੇ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇ। **ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਰਣੇ ਏਤੇ ਭਗਵਤਾ ਪਣਾਮਿਤਾਤਿ? ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ଥਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ଥਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਸਾਵਤ੍ଥਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਕ੍ਯਰਾਜਾਨੋ ''ਸਤ੍ଥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਪਾਨਕਾਨਿ ਚ ਕਾਜਸਤੇਹਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ଥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ଥਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ଥਾ ਤੇਸਂ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਣੇਰਾ ਅਪ੍ਪਹਰਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਭਾਜਨੀਯਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਅਤ੍ଥਿ, ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਅਤ੍ଥਿ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਲਾਭਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਥ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦੇਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਮਕਂਸੁ। ਸਤ੍ଥਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਕੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਕੇਵਟ੍ਟਾ ਮਞ੍ਞੇ ਮਚ੍ਛਵਿਲੋਪੇ''ਤਿ? ਥੇਰੋ ਏਤਮਤ੍ଥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ଥਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਮਿਸਹੇਤੁ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ। ਨ ਹਿ ਮਯਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਚੀਵਰਾਦਿਹੇਤੁ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਨਾਪਿ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੀਵਰਾਦਿਹੇਤੁ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਹੇਤੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ଥਂ ਅਤ੍ଥਸਦਿਸਂ ਅਸਾਰਂ ਸਾਰਸਦਿਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਨਨ੍ਦ, ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਣਾਮੇਹੀ''ਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ। **ਬੇਲੁਵਲਟ੍ਠਿਕਾਯ ਮੂਲੇ**ਤਿ ਤਰੁਣਬੇਲੁਵਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ। **ਪਬਾਲ੍ਹੋ**ਤਿ ਪਬਾਹਿਤੋ। ਪਵਾਲ੍ਹੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਪਵਾਹਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ଥੋ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਨੀਹਟਭਾਵਮੇਵ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਕਥਂ? ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਮਯਂ ਲਹੁਕੇ ਕਾਰਣੇ ਪਣਾਮਿਤਾ''ਤਿ ਪਸਾਦਂ ਮਨ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸਲਿਙ੍ਗੇਨੇਵ ਤਿਤ੍ଥਾਯਤਨਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਨਾਮ। **ਸਿਯਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ଥ ਪਨ ''ਮਯਂ ਸਤ੍ଥੁ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਾ''ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਚ੍ਛਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖੀਰੂਪਕਵਚ੍ਛਸ੍ਸ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਲਾਯਨਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ। ਖੀਰੂਪਕੋ ਹਿ ਵਚ੍ਛੋ ਮਾਤੁ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ ਖੀਰਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਿਲਾਯਤਿ ਕਮ੍ਪਤਿ ਪਵੇਧਤਿ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮੋ**ਤਿ ਮਰਣਂ। ਸੋ ਹਿ ਖੀਰਂ ਅਲਭਮਾਨੋ ਖੀਰਪਿਪਾਸਾਯ ਸੁਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ।

ਬੀਜਾਨਂ ਤਰੁਣਾਨਨ੍ਤਿ ਉਦਕੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਬੀਜਾਨਂ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਲਾਯਨਞ੍ਞਥਤ੍ਤਮੇਵ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਉਦਕਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾਨਿ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮੋ**ਤਿ ਵਿਨਾਸੋ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਉਦਕਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾਨਿ ਸੁਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਲਾਲਮੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਆਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ। **ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਏਤੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਂ। ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਹਿ ਸਾਮਣੇਰਾ ਚੇਵ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਵੇਕਲ੍ਲੇ ਵਾ ਸਤਿ ਗੇਲਞ੍ਞੇ ਵਾ ਸਤ੍ଥਾਰਾ ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਵਾ ਆਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਚੇਵ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਚ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਂ ਭਾਵੇਤੁਂ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਕਾਯੇਨ ਅਕਿਲਮਨ੍ਤਾ ਸਜ੍ਝਾਯਮਨਸਿਕਾਰੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਪੁਰਿਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਲਦ੍ਧਬਲਾ ਸਾਸਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤੋ ਏਵਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ।

ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀਤਿ ਸਤ੍ଥੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤਾ ਪਣਾਮਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਨੇਸਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਕਾਰਣਂ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਅਹਮੇਤ੍ଥ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। **ਸਨ੍ਤੇਤ੍ଥ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਬਜਤ੍ਤੋ ਸੂਦੋ ਯਦੇਵ ਅਮ੍ਬਿਲਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਰਸਜਾਤਂ ਰਞ੍ਞੋ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਾਦੁਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਪਨਾਮੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਜਤ੍ਤਤਾਯ ਭਗਵਤਾ ਆਹਟਉਪਮਂਯੇਵ **ਏਵਮੇਤਂ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਹਿ

ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਕਰਣਤ੍ਥੰ ਵਦਤਿ । ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੂ**ਤਿ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਆਗਮਨੰ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨੋ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੁ। **ਅਭਿਵਦਤੂ**ਤਿ ਆਗਤਸ੍ਸ ਚ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿੰ ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਭਿਵਦਤੁ।

ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾਤਿ ਏਕੀਭਾਵਾ। **ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਸੀ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿੰ ਅਕਾਸਿ। **ਏਕਦ੍ਵੀਹਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਕੇਕੋ ਚੇਵ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਸਾਰਜ੍ਜਮਾਨਰੂਪਾ**ਤਿ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਨਸਭਾਵਾ ਭਾਯਮਾਨਾ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਤੇਸੰ ਤਥਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਾਯ ਇਦ੍ਧਿਮਕਾਸੀਤਿ? ਹਿਤਪਟ੍ਠਨਾਯ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇ ਵਗ੍ਗਵਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁੰ, ''ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਵੇਗੇਨੇਵ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਕੇਲਿਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧਗਾਰਵੰ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ। ਸਭਯਾਨੰ ਪਨ ਸਸਾਰਜ੍ਜਾਨੰ ਏਕਦ੍ਵੀਹਿਕਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਗਾਰਵਞ੍ਚੇਵ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਹਿਤਪਟ੍ਠਨਾਯ ਤਥਾਰੂਪੰ ਇਦ੍ਧਿੰ ਅਕਾਸਿ।

ਨਿਸੀਦਿੰਸੂਤਿ ਤੇਸੁ ਹਿ ਸਾਰਜ੍ਜਮਾਨਰੂਪੇਸੁ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਮਮੰਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਮੰਯੇਵ ਮਞ੍ਞੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਸਣਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਅਥਞ੍ਞੋ ਅਥਞ੍ਞੋਤਿ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਏਵੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਸੀਦਨ੍ਤਰੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਵਿਯ ਨਿਵਾਤੇ ਪਦੀਪੰ ਵਿਯ ਚ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕੀਦਿਸੀ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮੇ ਆਹਾਰਹੇਤੁ ਪਣਾਮਿਤਾ, ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵ ਨੇਸੰ ਸਪ੍ਪਾਯਾ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਤੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਨ੍ਤਮਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਲਾਮਕੰ। **ਯਦਿਦੰ ਪਿਣ੍ਡੋਲ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਏਵੰ ਪਿਣ੍ਡਪਰਿਯੇਸਨੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤੰ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਉਲਤੀਤਿ ਪਿਣ੍ਡੋਲੋ, ਪਿਣ੍ਡੋਲਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ **ਪਿਣ੍ਡੋਲ੍ਯੰ**, ਪਿਣ੍ਡਪਰਿਯੇਸਨੇਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤਜੀਵਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਸਾਪੋ**ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸੋ। ਕੁਪਿਤਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੰ ''ਚੀਵਰੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਪਾਲੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡੰ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਨ ''ਕਿੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਅਕਾਤਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਬਲਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਪਿ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪੰ ਪਹਾਯ ਕਪਣੋ ਵਿਯ ਪਿਣ੍ਡੋਲੋ ਵਿਚਰਸਿ ਪਤ੍ਤਪਾਣੀ''ਤਿ? ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਤੰ ਅਭਿਸਾਪੰ ਸਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਿਣ੍ਡੋਲ੍ਯੰ। **ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਉਪੇਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸਿਕਾ**ਤਿ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਜਾਤਿਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਆਚਾਰਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸਿਕਾ ਕਾਰਣਵਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਰਣਵਸੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪੇਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਾਭਿਨੀਤਾਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਨ੍ਧਾਪਿਤਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰਾਜਾਭਿਨੀਤਾ ਨਾਮ। ਤੇ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ਬਨ੍ਧਨੰ ਅਭਿਨੀਤਤ੍ਤਾ **ਰਾਜਾਭਿਨੀਤਾ** ਨਾਮ। ਯੇ ਪਨ ਚੋਰੇਹਿ ਅਟਵਿਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਮਾਰਿਯਮਾਨੇਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਮਯੰ ਸਾਮਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਗੇਹੰ ਅਨਜ੍ਝਾਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਤ੍ਥ ਯੰ ਯੰ ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਾਦਿਪੁਞ੍ਞੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ **ਚੋਰਾਭਿਨੀਤਾ** ਨਾਮ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਨੀਤਾਤਿ ਚੋਰਾਭਿਨੀਤਾ ਨਾਮ। ਯੇ ਪਨ ਇਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਦਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ **ਇਣਟ੍ਟਾ** ਨਾਮ, ਇਣਪੀਲ਼ਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਇਣਟ੍ਠਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਇਣੇ ਠਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਰਾਜਚੋਰਛਾਤਕਰੋਗਭਯਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਅਭਿਭੂਤਾ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ **ਭਯਟ੍ਟਾ** ਨਾਮ, ਭਯਪੀਲ਼ਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਯਟ੍ਠਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਭਯੇ ਠਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਜੀਵਿਕਾਪਕਤਾ**ਤਿ ਆਜੀਵਿਕਾਯ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਅਭਿਭੂਤਾ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਪੋਸੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਤਿਣ੍ਣਾਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਾ।

ਸੋ ਚ ਹੋਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂਤਿ ਇਦਂ ਸੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਅਪਰਭਾਗੇ, ਤਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਤਥਾਰੂਪਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂ**ਤਿ ਪਰਭਣ੍ਡਾਨਂ ਅਭਿਜ੍ਝਾਯਿਤਾ। **ਤਿਬ੍ਬਸਾਰਾਗੋ**ਤਿ ਬਹਲਰਾਗੋ। **ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੂਤਿਭਾਵੇਨ ਵਿਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ। **ਪਦੁਟ੍ਠਮਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਤਿਖਿਣਸਿਙ੍ਗੋ ਵਿਯ ਗੋਣੋ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਕੋ ਵਿਯ ਨਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ, ਇਧ ਕਤਂ ਏਤ੍ਥ ਨਸ੍ਸਤਿ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞੋ। ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਰਹਿਤੋ। **ਅਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਚਣ੍ਡਸੋਤੇ ਬਦ੍ਧਨਾਵਾ ਵਿਯ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭਾਵੇਨ ਅਸਣ੍ਠਿਤੋ। **ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਾਰੂਲ੍ਹਮਗੋ ਵਿਯ ਸਨ੍ਤਮਨੋ। **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਗਿਹੀ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਸਂਵੁਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਸਂਵੁਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ।

ਛਵਾਲਾਤਨ੍ਤਿ ਛਵਾਨਂ ਦਡ੍ਢਟ੍ਠਾਨੇ ਅਲਾਤਂ। **ਉਭਤੋਪਦਿਤ੍ਤਂ ਮਜ੍ਝੇ ਗੂਥਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਮਜ੍ਝੇ ਗੂਥਮਕ੍ਖਿਤਂ। **ਨੇਵ ਗਾਮੇ**ਤਿ ਸਚੇ ਹਿ ਤਂ ਯੁਗਨਙ੍ਗਲਗੋਪਾਨਸਿਪਕ੍ਖਪਾਸਕਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਅਸ੍ਸ, ਗਾਮੇ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਂ ਫਰੇਯ੍ਯ। ਸਚੇ ਖੇਤ੍ਤਕੁਟਿਯਂ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਰਮਞ੍ਚਕਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਂ ਫਰੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਉਭਯਥਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗਿਹਿਭੋਗਾ ਚ ਪਰਿਹੀਨੋ**ਤਿ ਯੋ ਅਗਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿ ਗਿਹੀਹਿ ਦਾਯਜ੍ਜੇ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ ਭੋਗੋ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਚ ਪਰਿਹੀਨੋ। **ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਞ੍ਚ। ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਉਪਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਆਹਰਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸ ਪਨ ਅਲਸਸ੍ਸ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਉਪਹਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਇਮਂ ਉਪਮਂ ਆਹਰਿ।

ਤਯੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਛਵਾਲਾਤਸਦਿਸਭਾਵੋ ਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਕਤੋ, ਨ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ, ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਪਾਪਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਕਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਧਿਂ। ਸੋ ਹਿ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਨੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ। ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕੋ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦ੍ਵੇਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਹਾਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠੀਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਵਜ੍ਜਵਾ ਅਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਨਂ ਤੀਹਿ ਭਵੇਹਿ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧. ਨਵਮੇ **ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਲਹਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦੀਘੀਤਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਹਿ ਵੇਰੇਨ ਵੇਰਾਨਿ, ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀਧ ਕੁਦਾਚਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੫) ਗਾਥਾਹਿ ਓਵਦਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਤੇਸਂ ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਤਾ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਭਗਵਾ ਤਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਂਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਤਾ। ਤਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਭਗਵਾ ਤਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੁ, ਮਯਮੇਤੇਨ ਭਣ੍ਡਨੇਨ ਕਲਹੇਨ ਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਵਿਵਾਦੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਪਰਿਯਾਦਿਣ੍ਣਰੂਪਚਿਤ੍ਤਾ ਖੋ ਇਮੇ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ, ਨ ਇਮੇ ਸਕ੍ਕਾ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮੇਹਿ, ਏਕਚਾਰਵਾਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ? ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿਪਿ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕੋਵ ਅਦੁਤਿਯੋ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਮਯੇਤਿ ਇਦਂ ਥੇਰੋ ਯਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਦ੍ਵੀਹਿ, ਅਜ੍ਜ ਸਤੇਨ, ਅਜ੍ਜ ਸਹਸ੍ਸੇਨ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਕੋਵਾਤਿ ਸਬ੍ਬੋ ਭਗਵਤੋ ਚਾਰੋ ਵਿਦਿਤੋ ਪਾਕਟੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਹ।

ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨਾਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨੋ ਏਕਚਾਰਵਾਸਂ ਤਾਵ ਵਸਮਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਾਲਕਲੋਣਕਾਰਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਗੁਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਕਲਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਏਕਚਾਰਵਾਸੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤੇਨ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਂ ਵਸਮਾਨੇ ਤਯੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਾਚੀਨਵਂਸਮਿਗਦਾਯਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਕਲਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਏਕਚਾਰਵਾਸੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਪਾਲਿਲੇਯਜ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਾਲਿਲੇਯਜਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਯੇਨ ਪਾਲਿਲੇਯਜਕਂ, ਤਦਵਸਰੀ’’ਤਿ।

ਭਦ੍ਦਸਾਲਮੂਲੇਤਿ ਪਾਲਿਲੇਯਜਵਾਸਿਨੋ ਭਗਵਤੋ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਲਿਲੇਯਜਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਰਕ੍ਖਿਤਵਨਸਣ੍ਡੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਥ ਵਸਥਾ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਸਯਿਂਸੁ। ਭਦ੍ਦਸਾਲੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਮਨਾਪੋ ਲਦ੍ਧਕੋ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖੋ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲਸਮੀਪੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਭਦ੍ਦਸਾਲਮੂਲੇ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਤਥਾਗਤੇ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਹਤ੍ਥਿਨੀਹਿ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਾਦੀਹਿ ਗੋਚਰਭੂਮਿਤਿਤ੍ਥੋਗਾਹਨਾਦੀਸੁ ਉਬ੍ਬਾਲ੍ਹੋ ਯੂਥੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਇਮੇਹਿ ਹਤ੍ਥੀਹੀ’’ਤਿ? ਯੂਥਂ ਪਹਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਾਲਿਲੇਯਜਕਵਨਸਣ੍ਡੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਘਟਸਹਸ੍ਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਪਿਤਸਨ੍ਤਾਪੋ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੁਖਧੋਵਨਂ ਦੇਤਿ, ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਂ ਆਹਰਤਿ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਦੇਤਿ, ਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਤਿ, ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਮਧੁਰਾਨਿ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਦੇਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰੋਤਿ।

ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਹਤ੍ਥੀਪਿ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦ੍ਦਸ, ਏਵਂ ਪੁਰਤੋ ਚ ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਸੁ ਚ। ਅਥਸ੍ਸ ‘‘ਸੁਖਂ ਵਤਾਹਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਹਿ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੇਹਿ ਵਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਹਤ੍ਥਿਨੋਪਿ ‘‘ਮਯਾ ਨਾਮਿਤਸਾਖਂ ਅਞ੍ਞੇ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸੁਖਂ ਵਤ ਏਕਕੋਵ ਵਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਮ ਤਾਵ ਈਦਿਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕੀਦਿਸਂ ਨੁ ਖੋ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਮੇਤਿ ਨੋ ਚਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

‘‘ਏਤਂ ਨਾਗਸ੍ਸ ਨਾਗੇਨ, ਈਸਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ।
ਸਮੇਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਯਦੇਕੋ ਰਮਤੀ ਵਨੇ’’ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ੪੬੭)।

ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਅਥ ਏਵਂ ਤਥਾਗਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦਿਸਾਸੁ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋਤਿ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ। **ਵਿਚਯਸੋ**ਤਿ ਵਿਚਯੇਨ, ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਭਾਵਵਿਚਿਨਨਸਮਤ੍ਥੇਨ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸਾਸਨਧਮ੍ਮੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿਆਦਿ ਯੇ ਯੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਤੇਸਂ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। **ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਸੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਰੋ ਸੋ। **ਤਤੋਜੋ ਸੋ ਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਣ੍ਹਾਤੋ ਸੋ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਜਾਤੋ। ਤਣ੍ਹਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਚਤੂਸੁ ਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਏਸ ਜਾਯਤਿ।

ਸਾਪਿ ਤਣ੍ਹਾਤਿ ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਤਣ੍ਹਾ। **ਸਾਪਿ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਸਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਵੇਦਨਾ। **ਸੋਪਿ ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। **ਸਾਪਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਸਾ ਫਸ੍ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ।

ਨੋ ਚਸ੍ਸਂ , ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾਤਿ ਸਚੇ ਅਹਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਂ, ਮਮ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਪਿ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਨਾਭਵਿਸ੍ਸਂ, ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਪਨ ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਅਹਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਮਮ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਪਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਭਗਵਾ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਗਹਿਤਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨਪਿ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੇਨਪਿ। **ਤਤੋਜੋ ਸੋ ਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਥਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਖਾਰੋ ਤਣ੍ਹਾਤੋ ਜਾਯਤੀਤਿ? ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਯ ਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਿਯਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵ ਚਤੂਸੁ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੇਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਨਵਮਂ।

੧੦. ਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨. ਦਸਮੇ **ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ**ਤਿਆਦਿ ਪਵਾਰਣਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣਂ। **ਸਕੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛ ਯਦਾਕਙ੍ਖਸੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ? ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ। ਆਚਰਿਯੇ ਪਨ ਠਿਤਕੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਚੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਾਰਵਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਆਚਰਿਯੇ ਅਗਾਰਵਂ। ਸਚੇ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਆਚਰਿਯੇ ਗਾਰਵਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵਂ। ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੇਕਗ੍ਗਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਇਮੇ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਆਚਰਿਯੋ, ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਇਮੇ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਪਿ ਚਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ 'ਅਹਂ ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ ਨ ਕਥੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾਤਿ ਤਣ੍ਹਾਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾ। **ਨ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਞ੍ਞੇਵ ਉਪਾਦਾਨਂ ਤੇ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਮਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਹਜਾਤਤੋ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਾ ਖਨ੍ਧੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਉਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਣ੍ਹਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਤਂਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਰੂਪਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਣ੍ਹਂ ਸੇਸਾ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਸਹਜਾਤਤੋਪਿ ਖਨ੍ਧੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋਪਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਛਨ੍ਦਰਾਗਵੇਮਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਨਾਨਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਕਰਣਤੋ ਸਿਯਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵੇਮਤ੍ਤਤਾ। **ਖਨ੍ਧਾਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਨ ਘਟਿਯਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਘਟਿਯਤਿ, ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਾਵ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਦਸਮਂ।

ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਪਨ ਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

ਖਜ੍ਜਨੀਯਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਥੇਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩. ਥੇਰਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ, ਮਨ੍ਤਾਣਿਯਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਆਗਮ੍ਮ ਆਰਬ੍ਭ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੰ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਪਪਞ੍ਚਤ੍ਤਯੰ ਹੋਤਿ। **ਦਹਰੋ**ਤਿ ਤਰੁਣੋ। **ਯੁਵਾ**ਤਿ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਮਣ੍ਡਨਕਸਭਾਵੋ ਮਣ੍ਡਨਕਸੀਲੋ। **ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਪਟਿਬਿਮ੍ਬੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਆਦਾਸਮਣ੍ਡਲੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਤੰ ਓਲੋਕਯਤੋ ਸਕਮੁਖੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਰਮੁਖਨ੍ਤਿ? ਯਦਿ ਸਕੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਪਰਮ੍ਮੁਖੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ, ਅਥ ਪਰਸ੍ਸ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਅਸਦਿਸੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਨ ਪਰਸ੍ਸ, ਆਦਾਸੰ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਭਾਸਰੂਪੰ ਨਾਮ ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਯੰ ਉਦਕੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੰ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ? ਮਹਾਭੂਤਾਨੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ। **ਧਮ੍ਮੋ ਮੇ ਅਭਿਸਮਿਤੋ**ਤਿ ਮਯਾ ਞਾਣੇਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ ਅਭਿਸਮਾਗਤੋ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ ਜਾਤੋਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਪਠਮੰ।

੨. ਤਿਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਗਰੁਭਾਵੋ ਵਿਯ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ। **ਦਿਸਾਪਿ ਮੇ**ਤਿ ਅਯੰ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ ਅਯੰ ਦਕ੍ਖਿਣਾਤਿ ਏਵੰ ਦਿਸਾਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਨ ਪਕ੍ਖਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਮੰ ਨ ਪਟਿਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਨ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਉਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਨੋ ਮਹਾਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ‘‘ਸਾਸਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਵਿਮਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਪਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ‘‘ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ, ਉਦਾਹੁ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਕਾਮਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਨਿਨ੍ਨੰ ਪਲ੍ਲਲੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਮਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਓਤਰਤਿ, ਤੰ ਚਣ੍ਡਮੀਨਾਕੁਲਤਾਯ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਏਵਮੇਵੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਮਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਗੇਧੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਏਵ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦਾ ਹਿ ਕਾਮਾ ਬਹੁਦੁਕ੍ਖਾ ਬਹੁਪਾਯਾਸਾ, ਆਦੀਨਵੋ ਏਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋਤਿ ਇਮੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ‘‘ਕਾਮਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਹਮਨੁਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿ ਅਹੰ ਧਮ੍ਮਾਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ, ਇਮੰ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਯਮਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. ਤਤਿਯੇ **ਦਿਟ੍ਠਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਏਵੰ ਭਵੇਯ੍ਯ ‘‘ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਚ, ਸਙ੍ਖਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਮੇਵ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ’’ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਨਾਮ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਾਸਨਾਵਚਰਿਕੰ ਞਾਣੰ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ‘‘ਸਤ੍ਤੋ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਨਾਮ ਜਾਤੰ। **ਥਾਮਸਾ ਪਰਾਮਾਸਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਥਾਮੇਨ ਚੇਵ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੇਨ ਚ।

ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਕੁਪਿਤੇ ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਵਸੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਥੇਰੇ ਕੁਪਿਤੇ ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ , ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ। **ਏਵੰਬ੍ਯਾਖੋ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੇਨ ਹਦਯੇਨ ‘‘ਏਵੰਬ੍ਯਾਖੋ’’ਤਿ ਆਹ। **ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ? ਇਦੰ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਨਾਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਯੰ ਦੋਸੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਅਸ੍ਸ ਤੰ ਪਾਕਟੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਤੁੰ ਆਰਭਿ।

ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਆਵੁਸੋ ਯਮਕ, ਰੂਪੰ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਇਦੰ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧੰ? ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤੰ ਦਾਪਨਤ੍ਥੰ। ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਦੇਸਨਾਵਸਾਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਥੇਰੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਜਾਤੋ। ਅਥ ਨੰ ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤੰ ਦਾਪੇਤੁੰ ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ? **ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੋ। ਰੂਪੰ ਵੇਦਨਾ ਸਞ੍ਞਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ''ਤਥਾਗਤੋ''ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਸੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਏਤ੍ਥ ਚ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੇ ਭੁਮ੍ਮੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਏਤ੍ਥ ਚ ਤੇ ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਚ੍ਚਤੋ ਥਿਰਤੋ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨੁਪਲਬ੍ਭਿਯਮਾਨੇਤਿ। **ਸਚੇ ਤੰ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਇਦਮੇਤੰ ਅਞ੍ਞੰ ਬਜਾਕਰਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਯੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਤੰ ਨਿਰੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਤਦੇਵ ਨਿਰੁਦ੍ਧੰ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵੰ ਬਜਾਕਰੇਯਜਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸ੍ਸ। **ਭਿਯਜੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਞਾਣਾਯਾ**ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਾਨੰ ਉਪਰਿ ਚ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਰਕ੍ਖਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਆਰਕ੍ਖੇਨ ਚੇਵ ਬਹਿਆਰਕ੍ਖੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਯੋਗਕ੍ਖੇਮਕਾਮੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਭਾਵੰ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। **ਪਸਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਪਸਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨੁਪਖਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ।

ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀਤਿਆਦੀਸੁ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਸਨਤੋ ਪਠਮਤਰੰ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ **ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ**। ਤਸ੍ਸ ਆਸਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਪਤਤਿ ਨਿਸੀਦਤੀਤਿ, **ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ**। ਪਾਤੋਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਕਸਿਤੁੰ ਗਚ੍ਛਥ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਵਪਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ **ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ**। ਸਾਯੰ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤੇਸੁ ਗੇਹਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਥਕੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਤੋਪਿ **ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ**। ''ਕਿੰ ਕਰੋਮਿ , ਅਯਜਪੁਤ੍ਤ ? ਕਿੰ ਕਰੋਮਿ ਅਯਜਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕਿੰਕਾਰੰ ਪਟਿਸਾਵੇਤੀਤਿ **ਕਿੰਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ**। ਮਨਾਪੰ ਚਰਤੀਤਿ **ਮਨਾਪਚਾਰੀ**। ਪਿਯੰ ਵਦਤੀਤਿ **ਪਿਯਵਾਦੀ। ਮਿਤ੍ਤਤੋਪਿ ਨੰ ਸਦ੍ਦਹੇਯਜਾ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤੋ ਮੇ ਅਯਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦਹੇਯਜ। **ਵਿਸ੍ਸਾਸੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜਾ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਪਾਨਭੋਜਨਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ ਭਵੇਯਜ। **ਸੰਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦੰ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ – ਬਾਲਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹਿ ਵਟ੍ਟਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾਲੇ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ , ਵਧਕਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਬਲਦੁਬ੍ਬਲਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਵਧਕਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ''ਬਾਲਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਗਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਉਪਗਤਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਸ ਹਿ ''ਨ ਮੇ ਅਯੰ ਸਹਾਯੋ, ਵਧਕਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ''ਨ ਇਮੇ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਅਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਰੂਪੰ, ਮਮ ਵੇਦਨਾ, ਮਮ ਸਞ੍ਞਾ, ਮਮ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਮਮ ਵਿਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤਕਾਲੋ, ਵਧਕਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ''ਮਿਤ੍ਤੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਕਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ''ਮਮ ਇਮੇ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਨ੍ਹਾਪਨਭੋਜਨਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰਕਰਣਕਾਲੋ, ''ਅਤਿਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨੰ ਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤਿਖਿਣੇਹਿ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇਹਿ ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਉਪੇਤੀਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। **ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ**ਤਿ ਅਯੰ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਤਿ। **ਸੁਤਵਾ ਚ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਏਵੰ ਉਪਗਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੰ ''ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਥੰ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਅਤ੍ਥੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਏਵੰ ਸੁਤਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋਪਿ ''ਨ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਮੇ ਏਤੇ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਅਰੂਪਸਤ੍ਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਵ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਤਤਿਯੰ।

੪. ਅਨੁਰਾਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਞ੍ਞਕੁਟਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯਂ। **ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਤਥਾਗਤੋ ਤਂ ਸਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤਂ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮੇਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਵਂ ਅਹੋਸਿ ''ਇਮੇ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਾ ਪਟਿਵਿਲੋਮਾ, ਯਥਾ ਇਮੇ ਭਣਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਥੇਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰੇਸਞ੍ਚ ਸਮਯਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕਦੇਸੇਨ ਸਾਸਨਸਮਯਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਾਦੇ ਦੋਸਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਤੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਰਾਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ।

ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ ਅਨੁਰਾਧਾਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਯਂ ਦੋਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਾਰਕੋ ਪਨੇਸ ਯੁਤ੍ਤਯੋਗੋ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਏਵ ਨਂ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਨੁਰਾਧਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤਂ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਨੁਰਾਧ? ਰੂਪਂ ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ। ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਚਨੇਨ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ ਗਹਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਤ੍ਤਾ। ਨਿਰੋਧਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ ਗਹਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਯਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚਾਹਂ, ਅਨੁਰਾਧ, ਏਤਰਹਿ ਚ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਵਕ੍ਕਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਨਿਵੇਸਨੇ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯਂ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਪਾਦਾ ਨ ਵਹਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਞ੍ਚਕਸਿਵਿਕਾਯ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਂ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਚ ਸਾਲਾ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਸਾਲਾ, ਨ ਨਿਵੇਸਨਸਾਲਾ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਨਿਵੇਸਨੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ। **ਬਾਲ਼੍ਹਗਿਲਾਨੋ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਗਿਲਾਨੋ। **ਸਮਧੋਸੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਅਧੋਸਿ, ਚਲਨਾਕਾਰੇਨ ਅਪਚਿਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਵਤ੍ਤਂ ਕਿਰੇਤਂ ਬਾਲ਼੍ਹਗਿਲਾਨੇਨਪਿ ਬੁਡ੍ਢਤਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨ ਅਪਚਿਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨ ਪਨ ''ਮਾ ਚਲਿ ਮਾ ਚਲੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਸਨ੍ਤਿਮਾਨਿ ਆਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ''ਸਚੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਫਲਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। **ਖਮਨੀਯਂ ਯਾਪਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਖਮਿਤੁਂ ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਵਾ ਯਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ । **ਪਟਿਕ੍ਕਮੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਕਮੋ ਏਤਾਸਂ। **ਸੀਲਤੋ ਨ ਉਪਵਦਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਂ ਆਰਬ੍ਭ ਸੀਲਭਾਵੇਨ ਨ ਉਪਵਦਤਿ। **ਚਿਰਪਟਿਕਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਪਟਿਕੋ ਅਹਂ, ਚਿਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੂਤਿਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕਾਯਂ ਭਗਵਾ ਧੁਵਪਗ੍ਘਰਣਟ੍ਠੇਨ ਏਵਮਾਹ। **ਯੋ ਖੋ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਭਗਵਾ ''ਧਮ੍ਮਕਾਯੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਥਾਗਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਕਾਯਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਨਵਵਿਧੋ ਹਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਨਾਮ।

ਇਦਾਨਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਕਾਲ਼ਸਿਲਾ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਵਿਹਾਰੋ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਿਮੋਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਾ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾ ''ਯੇਨ ਨੀਹਾਰੇਨ ਇਮਿਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ, ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ। **ਅਪਾਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਲਾਮਕਂ। **ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰੇਸੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਧਿਮਾਨਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਦਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਖੀਣਾਸਵੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਜੀਵਿਤੇਨ? ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਖਿਣੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਕਣ੍ਠਨਾਲ਼ਂ ਛਿਨ੍ਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਸੀਘਂ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਦਾਯ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਪਨਸ੍ਸ ਚ ਕਥਂ ਅਹੋਸੀਤਿ? ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨ ਸਬ੍ਬਾਵ ਅਵਸ੍ਸਂ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾ, ਤਿਖਿਣੇਨਾਪਿ ਪਨ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸੇ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਞਾਣਾਨਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਵਿਵਤ੍ਤੁਕ੍ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੁਕ੍ਖਨ੍ਧਂ। **ਸੇਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਮਾਨਂ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਯਥਾਠਿਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੀਸਂ ਪਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨੇਵ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਯਥਾਠਿਤਂਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੀਸਂ ਪਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਿਵਤ੍ਤੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਧੂਮਾਯਿਤਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਧੂਮਾਯਨਭਾਵਂ । **ਤਿਮਿਰਾਯਿਤਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਮਿਰਾਯਨਭਾਵਂ। ਧੂਮਵਲਾਹਕਂ ਵਿਯ ਤਿਮਿਰਵਲਾਹਕਂ ਵਿਯ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਸ੍ਸਜਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਸ੍ਸਪਕਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਕਸ੍ਸਪਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤੇ ਆਰਾਮੇ। **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ । ਸੋ ਹਿ ਤੇ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ। **ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਸਮਾਧਿਂ ਅਪ੍ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ। **ਨੋ ਚਸ੍ਸਾਹਂ ਪਰਿਹਾਯਾਮੀ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਸਾਸਨਤੋ ਨ ਪਰਿਹਾਯਾਮਿ? ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਆਬਾਧਦੋਸੇਨ ਅਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਹਾਯਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। **ਸਮਾਧਿਸਾਰਕਾ ਸਮਾਧਿਸਾਮਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਸਮਾਧਿਂਯੇਵ ਸਾਰਞ੍ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਸਾਸਨੇ ਨ ਏਤਂ ਸਾਰਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਸਾਰਂ। ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਸਮਾਧਿਤੋ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਮਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਸਾਸਨਤੋ ਪਰਿਹਾਯਾਮੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਥੇਰਂ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤਤਵਿਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਸੁਖਂ ਚੇ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਤਾਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾ ਹੋਤੁ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਕਥਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਸੁਖਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿਯੇਵ। ਸੁਖਵਿਪਰਿਣਾਮੇਨ ਹਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖੇ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਖੇਮਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਤ੍ਤਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਜਾਤਂ। **ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਾ ਅਧਿਗਤਾ। **ਸਨ੍ਧਾਵਨਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨੇਨ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਬਦਰਿਕਾਰਾਮਤੋ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਗਮਨਾਗਮਨੇਨ ਤਂਦਿਵਸਂ ਦ੍ਵਿਯੋਜਨਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਆਹਿਣ੍ਡਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਂ ਥੇਰਾ ਪਹਿਣਿਂਸੁ? ਵਿਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਯਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਗਤਾਤਿ? ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨ ਗਤਾ। ''ਇਧਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤੂ''ਤਿਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਪਹਿਣਿਂਸੂਤਿ? ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਬਾਧਿਕਤ੍ਤਾ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੂਤਿ? ਸਯਮੇਵ ਞਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਥੇਤੁਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਅਗਮਾਸੀਤਿ।

ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਰੂਪਮੇਵ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇਨ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਰੂਪਾ ਵਦਤਿ, ਤੇਨ ਰੂਪਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਂ ਹੋਤਿ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮੂਹਤੋ ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਅਧਿਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਹੋਤੇ**ਵਾਤਿ ਹੋਤਿਯੇਵ। **ਅਨੁਸਹਗਤੋ**ਤਿ ਸੁਖੁਮੋ। **ਊਸੇ**ਤਿ ਛਾਰਿਕਾਖਾਰੇ। **ਖਾਰੇ**ਤਿ ਊਸਖਾਰੇ। **ਸਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦੇਤ੍ਵਾ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਕਿਲਿਟ੍ਠਵਤ੍ਥਂ ਵਿਯ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਤਯੋ ਖਾਰਾ ਵਿਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਤੀਹਿ ਖਾਰੇਹਿ ਧੋਤਵਤ੍ਥਂ ਵਿਯ ਦੇਸਨਾਯ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਅਨੁਸਹਗਤੋ ਊਸਾਦਿਗਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਗਨ੍ਧਕਰਣ੍ਡਕੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ਗਨ੍ਧਕਰਣ੍ਡਕਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਨੁਸਹਗਤਾਨਂ

ਊਸਗਨ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯੋ, ਗਨ੍ਧਪਰਿਭਾਵਿਤਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਛਣਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਸੁਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧਿਨੋ ਵਿਚਰਣਂ ਵਿਯ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸੀਲਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਦਸ ਦਿਸਾ ਉਪਵਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਕਾਮਚਾਰੋ।

ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁਨ੍ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ। **ਦੇਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੇਤੁਂ। **ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ। **ਪਟ੍ਠਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ। **ਵਿਵਰਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟਂ ਕਾਤੁਂ। **ਵਿਭਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ। **ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਕਾਤੁਂ। **ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਥੇਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਥੇਰੇਨ ਕਥਿਤਕਥਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਥੇਰੋਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਨੀਹਾਰੇਨ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਖੇਮਕਸ੍ਸ ਚਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਛਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਦਿਵਸੇ ਜਾਤੋ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਮਕ੍ਖੀ ਚੇਵ ਪਲਾਸੀ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਫਰੁਸਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਥੇਰੋ। **ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤੇਨ ਤੇਨ ਵਿਹਾਰੇਨ ਤਂ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਏਤਦਵੋਚ ਓਵਦਨ੍ਤੁ ਮ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਅਵੋਚਾਤਿ? ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗਤਾਯ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਪੇਸਿਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਦਿਨ੍ਨੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੇ ਸਞ੍ਜਾਤਪਰਿਲਾਹੋ ਵਿਸਞ੍ਞੀਭੂਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਞ੍ਞਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ, ਸੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਕਥੇਸਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਸੋਪਿ ਨ ਕਥੇਸੀਤਿ ਏਵਂ ਸਕਲਵਿਹਾਰਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਵੋਚ।

ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ। **ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਂ ਓਵਦਨ੍ਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਵ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵਂ ਕਿਰ ਨੇਸਂ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾਦੀ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਞਾਪਿਯਮਾਨੇ ਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖਂ…ਪੇ॰… ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਮਗ੍ਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋ, ਫਲਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ 'ਤੁਮ੍ਹੇ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਮਾ'ਤਿ ਗਹਣਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਗਹਣਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦੋਸਮੇਵਸ੍ਸ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਦ੍ਵੇਵ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਕਥਯਿਂਸੁ।

ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਉਪਾਦਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਚ ਉਪਾਦਾਨਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਤਿ ਮਾਨਸਂ, ਅਥ ਕੋ ਚਰਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਏਕੋਪਿ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਅਥ ਕੋ ਨਾਮ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਨਸ''ਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਸਾਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਤ੍ਤਗਾਹਂ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣਨ੍ਤੀ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੁ ''ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਚੇਵ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਯ ਚ ਪਚ੍ਚਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਪਤੇ ਪਪਤਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਉਪਾਦਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਤਿ ਮਾਨਸਂ, ਅਥ ਕੋ ਚਰਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਨ ਖੋ ਪਨੇਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਤਾਵਤਿਕਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਤਕੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਕੀਦਿਸਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ''ਤਿ? ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਕਚ੍ਚਾਨਸੁਤ੍ਤਂ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫) ਅਦ੍ਦਸ ''ਇਦਂ ਆਦਿਤੋਵ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਬੁਦ੍ਧਬਲਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਹਸੁਖੁਮਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਪਕਾਸਯਮਾਨਂ ਗਤਂ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯-੧੦. ਰਾਹੁਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧-੯੨. ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਰਾਹੁਲਸਂਯੁਤ੍ਤੇ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੮) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ। ਕੇਵਲਂ ਹੇਤਾਨਿ ਅਯਂ ਥੇਰਵਗ੍ਗੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਤਾਨੀਤਿ। ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ।

ਥੇਰਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

੧੦. ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗੋ

੧. ਨਦੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੩. ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਵਤ੍ਤਾ। **ਓਹਾਰਿਨੀ**ਤਿ ਸੋਤੇ ਪਤਿਤਪਤਿਤਾਨਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਕਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾਹਾਰਿਨੀ। **ਦੂਰਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਤੁਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਗਾਮਿਨੀ। **ਸੀਘਸੋਤਾ**ਤਿ ਚਣ੍ਡਸੋਤਾ। **ਕਾਸਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਿਣਜਾਤਾਨਿ। **ਰੁਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਏਰਣ੍ਡਾਦਯੋ ਦੁਬ੍ਬਲਰੁਕ੍ਖਾ। **ਤੇ ਨਂ ਅਜ੍ਝੋਲਮ੍ਬੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਤੀਰੇ ਜਾਤਾਪਿ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇਹਿ ਉਦਕਂ ਫੁਸਨ੍ਤੇਹਿ ਅਧਿਓਲਮ੍ਬੇਯ੍ਯੁਂ, ਉਪਰਿ ਲਮ੍ਬੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਲੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੂਲਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੀਸੇ ਪਤੇਯ੍ਯੁਂ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟੋ ਵਾਲੁਕਮਤ੍ਤਿਕੋਦਕੇਹਿ ਮੁਖਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਹਿ ਮਹਾਵਿਨਾਸਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੋਤੇ ਪਤਿਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਉਭਤੋਤੀਰੇ ਕਾਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਦੁਬ੍ਬਲਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ''ਇਮੇ ਗਹਿਤਾਪਿ ਮਂ ਤਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਇਮੇ ਖਨ੍ਧਾ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਾ''ਤਿ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਗਾਹੇਹਿ ਗਹਣਂ, ਗਹਿਤਗਹਿਤਾਨਂ ਪਲੁਜ੍ਜਨਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਬ੍ਯਸਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਚਤੂਹਿ ਗਾਹੇਹਿ ਗਹਿਤਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਸੋਕਾਦਿਬ੍ਯਸਨਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਠਮਂ।

੨. ਪੁਪ੍ਫਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਵਿਵਦਤੀ**ਤਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵੇਨ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੁਖਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਭ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਵਿਵਦਤਿ। **ਲੋਕਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਲੁਜ੍ਜਨਸਭਾਵਤ੍ਤਾ ਲੋਕਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਰੋਮੀ**ਤਿ ਕਥਂ ਕਰੋਮਿ? ਮਯ੍ਹਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕਥਨਮੇਵ ਭਾਰੋ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਣਂ ਪਨ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਯੋ ਲੋਕਾ ਕਥਿਤਾ। ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਕਥਿਤੋ, ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ ਲੋਕਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ, ''ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਜਾਤੋ ਲੋਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਓਕਾਸਲੋਕੋ ਕਥਿਤੋ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੂਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਤਤਿਯੇ **ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ**ਤਿ ਅਯੁਜ੍ਝਪੁਰਵਾਸਿਨੋ ਅਪਰਿਮਾਣਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨਂ ਤਥਾਗਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਵਨਸਣ੍ਡਮਣ੍ਡਿਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਸਤ੍ਥੁ ਵਿਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ''ਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਮਹਨ੍ਤਂ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨੁਟ੍ਠਾਨੇ ਬਦਰਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਸੋਤਾਗਮਨੇਨ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਮਤ੍ਤਂ ਜਾਤਂ, ਯਤ੍ਥ ਉਦਕਸਪ੍ਪਾਦਯੋ ਅਨੇਕਪਾਣਯੋ ਨਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਂ। **ਆਵਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਆਹਰੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਪਨਾਯਂ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਉਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ , ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ, ਏਕਦ੍ਵਿਯੋਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਅਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਨਿਜ੍ਝਾਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਓਲੋਕੇਯ੍ਯ। **ਯੋਨਿਸੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ। **ਕਿਞ੍ਹਿ ਸਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੇ ਸਾਰੋ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਸਾਰੋ ਨਾਮ ਕਿਂ ਭਵੇਯ੍ਯ? ਵਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯੇਵ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਯਥਾ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰੋ, ਏਵਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਚਸਾਰਧੁਵਸਾਰਅਤ੍ਤਸਾਰਵਿਰਹੇਨ ਨਿਸ੍ਸਾਰਮੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਸੋ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਥਾਲਕਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਗਹਿਤੋਪਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਨ ਸਾਧੇਤਿ, ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਏਵ, ਏਵਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵਾ ਧੁਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤਥਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭਞ੍ਞੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਸਦਿਸਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦੋ ਅਨੇਕਸਨ੍ਧਿਘਟਿਤੋ ਬਹੂਨਂ ਉਦਕਸਪ੍ਪਾਦੀਨਂ ਪਾਣਾਨਂ ਆਵਾਸੋ, ਏਵਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਂ ਅਨੇਕਸਨ੍ਧਿਘਟਿਤਂ, ਕੁਲਵਸੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਸੀਤਿ ਕਿਮਿਕੁਲਾਨਿ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਦੇਵ ਤੇਸਂ ਸੂਤਿਘਰਮ੍ਪਿ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਪਿ ਗਿਲਾਨਸਾਲਾਪਿ ਸੁਸਾਨਮ੍ਪਿ, ਨ ਤੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਸਦਿਸਂ।

ਯਥਾ ਚ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਆਦਿਤੋ ਬਦਰਪਕ੍ਕਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਮਤ੍ਤੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਆਦਿਤੋ ਕਲਲਮਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗੋਮਹਿਂਸਹਤ੍ਥਿਆਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਾਦਿਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨੇਕਯੋਜਨਸਤਪਮਾਣਮ੍ਪਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਸਦਿਸਂ। ਯਥਾ ਚ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਉਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੋਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ, ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ, ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਕਲਲਭਾਵੇਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦਾਦਿਭਾਵੇਪਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਾਨਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਮੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਮਰਣਮੁਖੇ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਸਦਿਸਂ।

ਕਿਞ੍ਹਿ ਸਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੇਦਨਾਯ ਸਾਰੋਤਿਆਦੀਸੁ ਵੇਦਨਾਦੀਨਂ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਾਦੀਹਿ ਏਵਂ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ੋ ਅਸਾਰੋ ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਪਿ। ਯਥਾ ਚ ਸੋ ਅਬਲੋ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕਂ ਵਾ ਆਸਨਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ, ਗਹਿਤੋਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤੇਵ, ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਪਿ ਅਬਲਾ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਵਾ ਧੁਵਾਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ, ਗਹਿਤਾਪਿ ਨ ਤਥਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਤਾਯਪਿ ਵੇਦਨਾ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਸਦਿਸਾ। ਯਥਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁਮ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ ਹੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਛਰਕ੍ਖਣੇ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ੋ ਉਦਕਤਲਂ, ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁਂ, ਉਦਕਜਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪੁਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹਣਵਾਤਞ੍ਚਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਿਲੇਸਜਲ੍ਲਂ ਫਸ੍ਸਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਞ੍ਚਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਵੇਦਨਾ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਸਦਿਸਾ।

ਸਞ੍ਞਾਪਿ ਅਸਾਰਕਟ੍ਠੇਨ ਮਰੀਚਿਸਦਿਸਾ। ਤਥਾ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਟ੍ਠੇਨ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਤੁਂ ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਵਾ ਭਾਜਨਂ ਵਾ ਪੂਰੇਤੁਂ। ਅਪਿਚ ਯਥਾ ਮਰੀਚਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਤੂਮਿਵੇਗਾ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਨੀਲਸਞ੍ਞਾਦਿਭੇਦਾ ਸਞ੍ਞਾਪਿ ਨੀਲਾਦਿਅਨੁਭਵਨਤ੍ਥਾਯ ਫਨ੍ਦਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਮਰੀਚਿ ਮਹਾਜਨਂ ਵਿਪ੍ਪਲਮ੍ਭੇਤਿ ‘‘ਪੁਣ੍ਣਵਾਪਿ ਵਿਯ ਪੁਣ੍ਣਨਦੀ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਦਾਪੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਪਿ ਵਿਪ੍ਪਲਮ੍ਭੇਤਿ, ‘‘ਇਦਂ ਨੀਲਕਂ ਸੁਭਂ ਸੁਖਂ ਨਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਾਪੇਤਿ। ਪੀਤਕਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾ ਵਿਪ੍ਪਲਮ੍ਭਨੇਨਾਪਿ ਮਰੀਚਿਸਦਿਸਾ।

ਅਕੁਕ੍ਕੁਕਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸਞ੍ਜਾਤਘਨਦਣ੍ਡਕਂ। ਸਙ੍ਖਾਰਾਪਿ ਅਸਾਰਕਟ੍ਠੇਨ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਾ, ਤਥਾ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਟ੍ਠੇਨ । ਯਥੇਵ ਹਿ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗੋਪਾਨਸਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੇਤੁਂ, ਉਪਨੀਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤਥਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹੇਤੁਂ, ਗਹਿਤਾਪਿ ਨ ਤਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਬਹੁਪਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਸਮੋਧਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਬਹੁਧਮ੍ਮਸਮੋਧਾਨੋ। ਯਥਾ ਚ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਨਾਲਕ੍ਖਣੋ। ਅਞ੍ਞੋਯੇਵ ਹਿ ਬਾਹਿਰਾਯ ਪਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਯਾ ਵਣ੍ਣੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਂ, ਏਵਮੇਵ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੇਪਿ ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਅਞ੍ਞਾ ਚੇਤਨਾਦੀਨਂ, ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਵ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸੋ।

ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ। ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਮ੍ਪਿ ਹਿਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਪਗਤਪਟਲਪਿਲ਼ਕਂ, ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਮ੍ਪਿ ਅਸਾਰਭਾਵਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਂ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਸਾਰਕਟ੍ਠੇਨ ਮਾਯਾਸਦਿਸਂ, ਤਥਾ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਟ੍ਠੇਨ। ਯਥਾ ਚ ਮਾਯਾ ਇਤ੍ਤਰਾ ਲਹੁਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਏਵਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਤੋਪਿ ਇਤ੍ਤਰਤਰਞ੍ਚੇਵ ਲਹੁਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਤਰਞ੍ਚ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਤੋ ਵਿਯ ਗਤੋ ਵਿਯ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਚ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਗਮਨਕਾਲਾਦੀਸੁ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਮਾਯਾਸਦਿਸਂ। ਮਾਯਾ ਚ ਮਹਾਜਨਂ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ''ਇਦਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਰਜਤਂ ਮੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਾਹਾਪੇਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਮਹਾਜਨਂ ਵਞ੍ਚੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਠਿਤਂ ਵਿਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹਾਪੇਤਿ। ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਚ ਆਗਮਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਗਮਨਾਦੀਸੁ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਮਾਯਾਸਦਿਸਂ।

ਭੂਰਿਪਞ੍ਞੇਨਾਤਿ ਸਣ੍ਹਪਞ੍ਞੇਨ ਚੇਵ ਵਿਪੁਲਵਿਤ੍ਥਤਪਞ੍ਞੇਨ ਚ। **ਆਯੂ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। **ਉਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋਧਾਤੁ। **ਪਰਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਂ ਕਿਮਿਗਣਾਦੀਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਏਤਾਦਿਸਾਯਂ ਸਨ੍ਤਾਨੇ**ਤਿ ਏਤਾਦਿਸੀ ਅਯਂ ਪਵੇਣੀ ਮਤਕਸ੍ਸ ਯਾਵ ਸੁਸਾਨਾ ਘਟ੍ਟੀਯਤੀਤਿ। **ਮਾਯਾਯਂ ਬਾਲਲਾਪਿਨੀ**ਤਿ ਯ੍ਵਾਯਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਮ, ਅਯਂ ਬਾਲਮਹਾਜਨਲਪਾਪਨਿਕਮਾਯਾ ਨਾਮ। **ਵਧਕੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਯਂ ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਧਕੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਘਾਤਨੇਨਪਿ, ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਤਿ ਵਧੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿਪਿ। ਏਕਾ ਹਿ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸੇਸਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਆਪੋਧਾਤੁਆਦਯੋ। ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਚ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਸਞ੍ਞਾਦਿਕੇ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਚੇਤੇ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਧਨੇਨੇਤ੍ਥ ਵਧਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਨ ਸਤਿ ਵਧਬਨ੍ਧਨਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਏਤੇਸੁ ਸਤਿ ਵਧਭਾਵਤੋਪਿ ਵਧਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਂਯੋਜਨਂ। **ਅਚ੍ਚੁਤਂ ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਤਿਯਂ।

੪-੬. ਗੋਮਯਪਿਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬-੯੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਸ੍ਸਤਿਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਨੇਰੁਮਹਾਪਥਵੀਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਦੀਹਿ ਸਸ੍ਸਤੀਹਿ ਸਮਂ। **ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਗੋਮਯਪਿਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਮਾਣਂ ਗੋਮਯਖਣ੍ਡਂ। ਕੁਤੋ ਪਨਾਨੇਨੇਤਂ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਆਭਤਤੋ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਏਕੇ। ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਾਰੂਲ਼੍ਹਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਭਾਵਪਟਿਲਾਭੋ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਅਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਨ ਯਿਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਨਾਮ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵਿਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਦਿ ਚ ਏਤ੍ਤਕੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਿਚ੍ਚੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਵਟ੍ਟਂ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥ।

ਇਦਾਨਿ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਿਚ੍ਚੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਮਯਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਰਾਜਕਾਲੇ ਅਨੁਭੂਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਾਪਿ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇਸਂ ਨਗਰਾਨਂ ਪਮੁਖਾ, ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਰਮਯਾਨੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਸਾਰਮਯਾਨਿ। ਉਪਧਾਨਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸੁਤ੍ਤਮਯਮੇਵ। **ਗੋਣਕਤ੍ਥਤਾਨੀ**ਤਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਲੋਮੇਨ ਕਾਲ਼ਕੋਜਵੇਨ ਅਤ੍ਥਤਾਨਿ, ਯਂ ਮਹਾਪਿਟ੍ਠਿਯਕੋਜਵੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪਟਕਤ੍ਥਤਾਨੀਤਿ ਉਭਤੋਲੋਮੇਨ ਉਣ੍ਣਾਮਯੇਨ ਸੇਤਕਮ੍ਬਲੇਨ ਅਤ੍ਥਤਾਨਿ। **ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨੀ**ਤਿ ਘਨਪੁਪ੍ਫੇਨ ਉਣ੍ਣਾਮਯਅਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥਤਾਨਿ। **ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨੀ**ਤਿ ਕਦਲਿਮਿਗਚਮ੍ਮਮਯੇਨ ਉਤ੍ਤਮਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥਤਾਨਿ। ਤਂ ਕਿਰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਸੇਤਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਕਦਲਿਮਿਗਚਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਾਨੀ**ਤਿ ਸਹ ਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦੇਨ, ਉਪਰਿ ਬਦ੍ਧੇਨ ਰਤ੍ਤਵਿਤਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨੀ**ਤਿ ਸੀਸੂਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਾਦੂਪਧਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਨਂ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ। **ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਜਯਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਥੋ, ਯਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਮਯਾ ਨਾਭਿ, ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਅਰਾ, ਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਨੇਮਿ, ਰਜਤਮਯੋ ਅਕ੍ਖੋ, ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਮਯਂ ਉਪਕ੍ਖਰਂ, ਰਜਤਮਯਂ ਕੁਬ੍ਬਰਂ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਰਥਾਨਂ ਪਮੁਖੋ ਅਗ੍ਗੋ। **ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਥਰਾਨਿ। **ਕਂਸੂਪਧਾਰਣਾਨੀ**ਤਿ ਰਜਤਮਯਦੋਹਭਾਜਨਾਨਿ। **ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਯਥਾਰੁਚਿਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲੇ ਉਪਨੀਤਵਤ੍ਥਾਨੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਅਭਿਹਰਿਤਬ੍ਬਭਤ੍ਤਂ।

ਯਮਹਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮੀਤਿ ਯਤ੍ਥ ਵਸਾਮਿ, ਤਂ ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਨਗਰਂ ਹੋਤਿ, ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦਯੋ ਚੇਵ ਦਾਸਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਵਸਿਂਸੁ। ਪਾਸਾਦਕੂਟਾਗਾਰਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਦੀਸੁ ਏਕਂਯੇਵ ਸਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸੇਸਾ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਪਰਿਭੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਏਕਾਵ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੇਸਾ ਪਰਿਵਾਰਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵੇਲਾਮਿਕਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਜਾਤਾ। **ਪਰਿਦਹਾਮੀ**ਤਿ ਏਕਂਯੇਵ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਨਿਵਾਸੇਮਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ**ਤਿ ਪਰਮਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਮਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ, ਸੇਸਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਕਥਾਲਿਪਾਕੋ ਹਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਪਹੋਤਿ।

ਇਤਿ ਇਮਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਤਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਪਰਿਣਤਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਜਹਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਤਾ। **ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਹੁਤ੍ਵਾਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਭਗਵਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੋ ਸਤਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇ ਚਮ੍ਪਕਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਪਕਪੁਪ੍ਫਂ ਆਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਓਤਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵਂ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਆਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਤਿਣ੍ਣੋ। **ਏਵਂ ਅਦ੍ਧੁਵਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਉਦਕਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਾਦਯੋ ਵਿਯ ਧੁਵਭਾਵਰਹਿਤਾ। **ਏਵਂ ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਸੁਪਿਨਕੇ ਪੀਤਪਾਨੀਯਂ ਵਿਯ ਅਨੁਲਿਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਂ ਵਿਯ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਵਿਰਹਿਤਾ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ। ਪਞ੍ਚਮੇ ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਛਟ੍ਠਂ ਤਥਾ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿ।

੭. ਗਦ੍ਦੂਲਬਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਯਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚਮੇ ਸੂਰਿਯੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਉਸ੍ਸੁਸ੍ਸਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨਿਵੁਤਾਨਂਯੇਵ ਸਤਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਨ ਵਦਾਮਿ। **ਸਾ ਗਦ੍ਦੂਲਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਗਦ੍ਦੂਲੇਨ ਬਦ੍ਧਸੁਨਖੋ। **ਖੀਲੇ**ਤਿ ਪਥਵਿਯਂ ਆਕੋਟਿਤੇ ਮਹਾਖੀਲੇ। **ਥਮ੍ਭੇ**ਤਿ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਥਮ੍ਭੇ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਨਖੋ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਬਾਲੋ, ਗਦ੍ਦੂਲੋ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਸਕ੍ਕਾਯੋ, ਗਦ੍ਦੂਲਰਜ੍ਜੁਯਾ ਥਮ੍ਭੇ ਉਪਨਿਬਦ੍ਧਸੁਨਖਸ੍ਸ ਥਮ੍ਭਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿਤਣ੍ਹਾਯ ਸਕ੍ਕਾਯੇ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਯਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਦੁਤਿਯਗਦ੍ਦੂਲਬਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਦ੍ਦੂਲਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਰਜ੍ਜੁਯਾ ਸਕ੍ਕਾਯਥਮ੍ਭੇ ਉਪਨਿਬਦ੍ਧੋ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਮਿਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਰਾਗੇਨ ਦੋਸੇਨ ਮੋਹੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਚਿਤ੍ਤਸਂਕਿਲੇਸਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਹਾਤਾਪਿ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸਂਕਿਲੇਸੇਨੇਵ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਲਗ੍ਗਹਿਤਸਰੀਰਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਦਾਨਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਰੂਪਮ੍ਹਿ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਮ੍ਹਿ, ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਣਵਾ।
ਰੂਪੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਨਕ੍ਖਾਤਂ ਮਹੇਸਿਨਾ॥

''ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਹਿ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਮ੍ਹਿ, ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਣਵਾ।
ਚਿਤ੍ਤੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮਹੇਸਿਨਾ''ਤਿ॥

ਚਰਣਂ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਿਚਰਣਚਿਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਖਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਾਸਣ੍ਡਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਟਕੋਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਸੁਗਤਿਦੁਗ੍ਗਤਿਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲੇਖਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਨਾਮ। **ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਚਿਤ੍ਤਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਯਪਰਿਯੇਸਨਚਿਤ੍ਤਂ ਤਤੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਤਰਂ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਪਾਣਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਿਤਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਿਤਾ। ਤਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤਂ ਇਮੇ ਵਟ੍ਟਕਤਿਤ੍ਤਿਰਾਦਯੋ ''ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਯੂਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਯੋਨਿਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਯੋਨਿਮੂਲਕੋ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਭਾਵੋ। ਯੋਨਿਉਪਗਤਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਤਂਤਂਯੋਨਿਕੇਹਿ ਸਦਿਸਚਿਤ੍ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਯੋਨਿਸਿਦ੍ਧੋ ਚਿਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਾ ਯੋਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਪਿਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਸਹਜਾਤਂ ਸਹਜਾਤਧਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਭੂਮਿਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਦ੍ਵਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਕਮ੍ਮਨਾਨਤ੍ਤਮੂਲਕਾਨਂ ਲਿਙ੍ਗਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤ੍ਤਵੋਹਾਰਨਾਨਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਨੇਕਵਿਧਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤਾਯਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤਤਰਮੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਰਜਕੋਤਿ ਵਤ੍ਥੇਸੁ ਰਙ੍ਗੇਨ ਰੂਪਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਕੋ। ਸੋ ਪਨ ਅਛੇਕੋ ਅਮਨਾਪਂ ਰੂਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਛੇਕੋ ਮਨਾਪਂ ਦਸ੍ਸਨੀਯਂ, ਏਵਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਞਾਣਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕੁਸਲੇਨ ਵਾ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਪਦਾਦਿਵਿਰਹਿਤਂ ਵਿਰੂਪਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕੁਸਲੇਨ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਪਦਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਭਿਰੂਪਂ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਵਾਸਿਜਟਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਨਵਮੇ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਾ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਉਪਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਾਸੁ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਉਪਮਾ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਿਕਾ, ਇਤਰਾ ਸਾਧਿਕਾਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਉਪਮਾਯ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – **ਸੇਯ੍ਯਥਾ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, **ਅਪੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵਨਤ੍ਥੇ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਨਾਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਊਨਾਧਿਕਾਨਿਪਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਚਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਪਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਿਲਿਟ੍ਠਵਚਨਂ ਹੋਤਿ। **ਤਾਨਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਅਸ੍ਸੁ, ਤਾਨਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾ ਅਧਿਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਚ ਜਨੇਤ੍ତਿਯਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਪਕ੍ਖੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਸਯਨ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾ ਅਧਿਸਯਿਤਾਨਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸੇਦਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਉਤੁਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸੇਦਿਤਾਨਿ ਉਸ੍ਮੀਕਤਾਨਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਭਾਵਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਭਾਵਿਤਾਨਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਗਨ੍ਧਂ ਗਾਹਾਪਿਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਇਮਿਨਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

ਅਥ ਖੋ ਭਬ੍ਬਾਵ ਤੇਤਿ ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਜ੍ਜਿਤੁਂ ਭਬ੍ਬਾਵ। ਤੇ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਏਵਂ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਤਾਨਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਪਰਿਪਾਲਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨ ਪੂਤੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਨੇਸਂ ਅਲ੍ਲਸਿਨੇਹੋ, ਸੋਪਿ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਪਾਲਂ ਤਨੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਪਾਦਨਖਸਿਖਾ ਚ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕਞ੍ਚ ਖਰਂ ਹੋਤਿ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਪਰਿਣਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕਪਾਲਸ੍ਸ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਬਹਿ ਆਲੋਕੋ ਅਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਚਿਰਂ ਵਤ ਮਯਂ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਸਯਿਮ੍ਹਾ, ਅਯਞ੍ਚ ਬਹਿ ਆਲੋਕੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਦਾਨਿ ਨੋ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਪਾਲਂ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਗੀਵਂ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤਂ ਕਪਾਲਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਪਕ੍ਖੇ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤਾ ਤਂਖਣਾਨੁਰੂਪਂ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਚ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਂ। ਤਂ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਣ੍ਡੇਸੁ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣਂ ਵਿਯ ਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਕਾਲੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਣ੍ਡਾਨਂ ਅਪੂਤਿਭਾਵੋ ਵਿਯ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਅਪਰਿਹਾਨਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਲ੍ਲਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਭਵਤ੍ਤਯਾਨੁਗਤਨਿਕਨ੍ਤਿਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ, ਅਣ੍ਡਕਪਾਲਾਨਂ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਸ੍ਸ ਤਨੁਭਾਵੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਾਦਨਖਸਿਖਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕਾਨਂ ਥਦ੍ਧਖਰਭਾਵੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਖਰਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨ ਸੂਰਭਾਵੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਰਿਣਾਮਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮਕਾਲੋ ਵਡ੍ਢਿਤਕਾਲੋ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਜ੍ਜਾਤਿਕਂ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਧਿਗਤੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਪਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਰਿਣਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਪਿ –

> ''ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦ ਸਿਨੇਹਮਤ੍ਤਨੋ, ਕੁਮੁਦਂ ਸਾਰਦਿਕਂਵ ਪਾਣਿਨਾ।
> ਸਨ੍ਤਿਮਗ੍ਗਮੇਵ ਬ੍ਰੂਹਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੫) –

ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਹਰਤਿ। ਸੋ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮਂ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਤਿ।

ਪਲਗਣ੍ਡਸ੍ਸਾਤਿ ਵਡ੍ਢਕਿਸ੍ਸ। ਸੋ ਹਿ ਓਲਮ੍ਬਕਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਲਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਨਂ ਗਣ੍ਡਂ ਹਰਤੀਤਿ ਪਲਗਣ੍ਡੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਾਸਿਜਟੇ**ਤਿ ਵਾਸਿਦਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਗਹਣਟ੍ਠਾਨੇ। **ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਤ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਆਸਵਾਨਂ ਖੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਆਸਵਾ ਖੀਯਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਖੀਯਮਾਨਾਨਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਜ੍ਜ ਖੀਣਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਹਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਾਯ ਉਪਮਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਸਂਸੋ ਦੀਪਿਤੋ। **ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤਸਮਯੇਨ। **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਥਿਰਭਾਵੇਨ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਸਾਸਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਨਾਵਾ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਚਰਣਂ, ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋਦਕੇਨ ਖਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ

ਬਨ੍ਧਨਾਨੰ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਹਿ ਚੇਵ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਤਨੁਭਾਵੋ, ਨਾਵਾਯ ਥਲੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਚ੍ਚਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਨਕਾਲੋ, ਦਿਵਾ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਸੰਸੁਸ੍ਸਨੰ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਤਣ੍ਹਾਸ੍ਨੇਹਸੰਸੁਸ੍ਸਨੰ, ਰਤ੍ਤਿੰ ਹਿਮੋਦਕੇਨ ਤੇਮਨੰ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਚਿਤ੍ਤਤੇਮਨੰ, ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਚੇਵ ਹਿਮੋਦਕੇਨ ਚ ਪਰਿਸੁਕ੍ਖਪਰਿਤਿਨ੍ਤਾਨੰ ਬਨ੍ਧਨਾਨੰ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੋ ਵਿਯ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਾਦੀਨਿ ਲਦ੍ਧਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਹਿ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੋ, ਪਾਵੁਸ੍ਸਕਮੇਘੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੰ , ਮੇਘਵੁਟ੍ਠਿਉਦਕੇਨ ਨਾਵਾਯ ਬਨ੍ਧੇ ਪੂਤਿਭਾਵੋ ਵਿਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕ੍ਖਾਯਮਾਨੇ ਪਕ੍ਖਾਯਮਾਨੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਾਦੀਨਿ ਲਦ੍ਧਾ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਾਧਿਗਮੋ, ਪੂਤਿਬਨ੍ਧਨਾਵਾਯ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲੰ ਠਾਨੰ ਵਿਯ ਖੀਣਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋ ਮਹਾਜਨੰ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਾਨੰ, ਪੂਤਿਬਨ੍ਧਨਾਵਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੂਪਗਮੋ ਵਿਯ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕ੍ਖਨ੍ਧਭੇਦੇਨ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੂਪਗਮੋਤਿ ਇਮਾਯ ਉਪਮਾਯ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਦੁਬ੍ਬਲਤਾ ਦੀਪਿਤਾ। ਨਵਮੰ।

੧੦. ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨. ਦਸਮੇ **ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। **ਪਰਿਯਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਖੇਪਯਤਿ। **ਸਬ੍ਬੰ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਵਿਧੰ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੰ। **ਮੂਲਸਨ੍ਤਾਨਕਾਨੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਾਨੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਮੂਲਾਨਿ। ਮਹਾਨਙ੍ਗਲੰ ਵਿਯ ਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਮੂਲਸਨ੍ਤਾਨਕਾਨਿ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਾ, ਯਥਾ ਕਸ੍ਸਕੋ ਕਸਨ੍ਤੋ ਨਙ੍ਗਲੇਨ ਤਾਨਿ ਪਦਾਲੇਤਿ, ਏਵੰ ਯੋਗੀ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ।

ਓਧੁਨਾਤੀਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਧੁਨਾਤਿ। **ਨਿਦ੍ਧੁਨਾਤੀ**ਤਿ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤਿ। **ਨਿਚ੍ਛੋਟੇਤੀ**ਤਿ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਪਬ੍ਬਜਾਨਿ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਾ, ਲਾਯਨੰ ਨਿਚ੍ਛੋਟਨੰ ਵਿਯ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਞਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਉਪਮਾ ਸੰਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾ।

ਵਣ੍ਟਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯਾਤਿ ਤਿਣ੍ਹੇਨ ਖੁਰਪ੍ਪੇਨ ਵਣ੍ਟਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ। **ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਅਮ੍ਬਪਿਣ੍ਡਿੰ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਤਮਾਨਾਯ ਅਮ੍ਬਾਨਿ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਅਮ੍ਬਪਿਣ੍ਡਿ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਾ, ਤਿਣ੍ਹਖੁਰਪ੍ਪੋ ਵਿਯ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਯਥਾ ਖੁਰਪ੍ਪੇਨ ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਅਮ੍ਬਪਿਣ੍ਡਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਮ੍ਬਾਨਿ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਮੂਲਭੂਤਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ, ਇਦੰ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ।

ਕੂਟਙ੍ਗਮਾਤਿ ਕੂਟੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਕੂਟਨਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਕੂਟੰ ਪਵਿਸਨਭਾਵੇਨ ਕੂਟੇ ਨਿਨ੍ਨਾ। **ਕੂਟਸਮੋਸਰਣਾ**ਤਿ ਕੂਟੇ ਸਮੋਸਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। ਇਧਾਪਿ ਕੂਟੰ ਵਿਯ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਵਿਯ ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ, ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਗੋਪਾਨਸੀਨੰ ਕੂਟੰ ਅਗ੍ਗੰ, ਏਵੰ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਅਗ੍ਗਾ। ਨਨੁ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕਿਯਾ, ਸਾ ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਾਨੰ ਤਾਵ ਅਗ੍ਗੰ ਹੋਤੁ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੰ ਕਥੰ ਅਗ੍ਗਾਨ੍ਤਿ? ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਟਿਲਾਭਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਅਗ੍ਗਾਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਉਪਮਾਸੁ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਰਿਮਾਹਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਤੀਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਯ ਕਿਚ੍ਚੰ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਹਿ ਬਲਨ੍ਤਿ। ਦਸਮੰ।

ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗੋ ਦਸਮੋ।

ਮਜ੍ਝਿਮਪਣ੍ਣਾਸਕੋ ਸਮਤ੍ਤੋ।

੧੧. ਅਨੁਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਨੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਅਨੁਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਨੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ **ਅਨੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਠਮਂ।

੨-੩. ਦੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪-੧੦੫. ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ **ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਕਥਿਤਂ। ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ **ਸਕ੍ਕਾਯੋ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਕਥਿਤਂ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਨਿ।

੪. ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ**ਤਿ ਪਰਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੇ। **ਪਰਿਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਂ। **ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਯ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। **ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫-੧੦. ਸਮਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭-੧੧੨. ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਨਵਮਦਸਮੇਸੁ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ।

ਅਨੁਵਗ੍ਗੋ ਏਕਾਦਸਮੋ।

੧੨. ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩-੧੧੪. ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਾਵਤਾ ਇਮਾਯ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਭੂਤਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਠਮਦੁਤਿਯਾਨਿ।

੩. ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫. ਤਤਿਯੇ ਪਠਮੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੇਖਭੂਮਿ, ਤਤਿਯੇਨ ਅਸੇਖਭੂਮੀਤਿ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਭੂਮਿਯੋ ਕਥਿਤਾ। ਤਤਿਯਂ।

੪. ਦੁਤਿਯਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾਨਂ ਤੀਣਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫-੯. ਬਨ੍ਧਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭-੧੨੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਤੀਰਦਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਤੀਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਟ੍ਟਂ, ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਅਪਾਰਦਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਪਾਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਯਤਿ ਚ ਮੀਯਤਿ ਚ ਅਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪਰਂ ਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ

ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਛਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ।

੧੦. ਸੀਲਵਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨. ਦਸਮੇ **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਕਾਰੇਨ **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**, ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਾਕਾਰੇਨ **ਦੁਕ੍ਖਤੋ**, ਆਬਾਧਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗਤੋ**, ਅਨ੍ਤੋਦੋਸਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡਤੋ**, ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਗਣ੍ਡਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇਨ ਵਾ ਖਣਨਟ੍ਠੇਨ ਵਾ **ਸਲ੍ਲਤੋ** ਦੁਕ੍ਖਟ੍ਠੇਨ **ਅਘਤੋ**, ਵਿਸਭਾਗਮਹਾਭੂਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਆਬਾਧਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ **ਆਬਾਧਤੋ**, ਅਸਕਟ੍ਠੇਨ **ਪਰਤੋ**, ਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਲੋਕਤੋ** , ਸਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਟ੍ਠੇਨ **ਸੁਞ੍ਞਤੋ**, ਅਤ੍ਤਾਭਾਵੇਨ **ਅਨਤ੍ਤਤੋ**। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ''ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਲੋਕਤੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਮਨਸਿਕਾਰੋ, ''ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਸੇਸੇਹਿ ਦੁਕ੍ਖਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਦਸਮਂ।

੧੧. ਸੁਤਵਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੩. ਤਥਾ ਏਕਾਦਸਮੇ। ਦਸਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ''ਸੀਲਵਤਾ''ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧ **ਸੁਤਵਤਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੁਤਂ ਇਦਮੇਵ ਨਾਨਾਕਰਣਂ। ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨-੧੩. ਕਪ੍ਪਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੪-੧੨੫. ਦ੍ਵਾਦਸਮਤੇਰਸਮਾਨਿ ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ। ਦ੍ਵਾਦਸਮਤੇਰਸਮਾਨਿ।

ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਵਗ੍ਗੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ।

੧੩. ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੦. ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੬-੧੩੫. ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਗ੍ਗੇ ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋ ਤੇਰਸਮੋ।

੧੪. ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੩. ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬-੧੪੯. ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਂ ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਛਾਰਿਕਰਾਸਿਂ ਵਿਯ ਮਹਾਪਰਿਲ਼ਾਹਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ, ਸੇਸੇਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਚੇਤਾਨਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਵਗ੍ਗੋ ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ।

੧੫. ਦਿਟ੍ਠਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੯. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੦-੧੫੮. ਦਿਟ੍ਠਿਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਿਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ। ਦੁਤਿਯੇ **ਕਿਂ ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਪਠਮਾਦੀਨਿ।

੧੦. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੯. ਦਸਮੇ **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਘਟੇਨ੍ਤੋ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਵਜ੍ਝਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਹਾਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾਵ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਵੇਲਾ ਜਾਤਾਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸਮਾਨੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਧਮ੍ਮੋਵ ਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੋ ਜਾਤੋਤਿ। ਦਸਮਂ।

ਦਿਟ੍ਠਿਵਗ੍ਗੋ ਪਨ੍ਨਰਸਮੋ।

ਉਪਰਿਪਣ੍ਣਾਸਕੋ ਸਮਤ੍ਤੋ।

ਖਨ੍ਧਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਰਾਧਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਪਠਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੦. ਰਾਧਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਾਰੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਰਣੰ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਮਾਰੇਤਾ** ਵਾਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ਵਾ। **ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਮੀਯਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਮਰਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਿਦਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਞਾਣਤ੍ਥੰ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮੇਸਾ ਅਨੁਪਾਦਾਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਚ੍ਚਯਾਸੀ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਸਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ। ਇਦੰ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਾਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵੁਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਠਮੰ।

੨-੧੦. ਸਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧-੧੬੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਲਗ੍ਗਪੁਚ੍ਛਾ। **ਤਤ੍ਰ ਸਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਰ ਵਿਸਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਲਗ੍ਗੋ ਤਤ੍ਰ ਵਿਲਗ੍ਗੋ। **ਪੰਸ੍ਵਾਗਾਰਕੇਹੀ**ਤਿ ਪੰਸੁਘਰਕੇਹਿ। **ਕੇਲ਼ਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਧਨਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਧਨੰ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। **ਮਮਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਮਮ ਇਦੰ, ਮਮ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਮਮਤ੍ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਫੁਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਵਿਕੀਲ਼ਨਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਕੀਲ਼ਾ''ਤਿ ਤੇ ਭਿਨ੍ਦਮਾਨਾ ਕੀਲ਼ਾਵਿਗਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯੇ **ਭਵਨੇਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਵਰਜ੍ਜੁ। ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ।

ਪਠਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੨. ਮਾਰਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੦-੧੮੧. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਾਰੋ, ਮਾਰੋ**ਤਿ ਮਰਣੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਰੂਪਾਦਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਮਰਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਭਗਵਾ **ਰੂਪੰ ਖੋ, ਰਾਧ, ਮਾਰੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਦੁਤਿਯੇ **ਮਾਰਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਦੁਤਿਯੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੩-੪. ਆਯਾਚਨਵਗ੍ਗਾਦਿ

੧-੧੧. ਮਾਰਾਦਿਸੁਤ੍ਤਏਕਾਦਸਕਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੨-੨੦੫. ਤਤੋ ਪਰੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਧਤ੍ਥੇਰੋ ਪਟਿਭਾਨਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਇਮੰ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮੰ ਕਾਰਣੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਨਾਨਾਨਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਏਵੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਰਾਧਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਆਦਿਤੋ ਦ੍ਵੇ ਵਗ੍ਗਾ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ

ਦੇਸਿਤਾ, ਤਤਿਯੋ ਆਯਾਚਨੇਨ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਕਥਾਵਸੇਨ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤੰ ਰਾਧਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਧਮ੍ਮਵਸੇਨੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਰਾਧਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਾਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੬. ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇ **ਨ ਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਵਂ ਕਿਰ ਤੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿ – ‘‘ਯੇਪਿ ਏਤੇ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਦੀਨਿ ਭਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਤੇ ਵਾਤਾ, ਵਾਤਲੇਸੋ ਨਾਮੇਸੋ, ਵਾਤੋ ਪਨ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਂ ਵਿਯ ਚ ਠਿਤੋ। ਤਥਾ ਯਾਪਿ ਏਤਾ ਤਿਣਕਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਵਹਨ੍ਤਿਯੋ ਨਦਿਯੋ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਸਨ੍ਦਤਿ, ਉਦਕਲੇਸੋ ਨਾਮੇਸ, ਉਦਕਂ ਪਨ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਂ ਵਿਯ ਚ ਠਿਤਂ। ਯਾਪਿਮਾ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯੋ ਵਿਜਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਾ ਮਿਲਾਤੁਦਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗਬ੍ਭੋ ਪਨ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਗਬ੍ਭਲੇਸੋ ਨਾਮੇਸੋ, ਗਬ੍ਭੋ ਪਨ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਂ ਵਿਯ ਚ ਠਿਤੋ। ਯੇਪਿ ਏਤੇ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਉਦੇਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਪੇਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਨੇਵ ਤੇ ਉਦੇਨ੍ਤਿ ਨ ਅਪੇਨ੍ਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਲੇਸੋ ਨਾਮੇਸ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਨ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਂ ਵਿਯ ਚ ਠਿਤਾ’’ਤਿ।

੨-੪. ਏਤਂਮਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੭-੨੦੯. **ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਦਿਟ੍ਠਂ** ਰੂਪਾਯਤਨਂ। **ਸੁਤਂ** ਸਦ੍ਦਾਯਤਨਂ। **ਮੁਤਂ** ਗਨ੍ਧਾਯਤਨਂ ਰਸਾਯਤਨਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਮੁਤਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਯਤਨਾਨਿ **ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ** ਨਾਮ। **ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯੇਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਂ। **ਅਨੁਵਿਚਰਿਤਂ ਮਨਸਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਿਤਂ। ਲੋਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਂ ਨਾਮ । ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮਨਸਾਨੁਵਿਚਰਿਤਂ ਨਾਮ। ਅਥ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਯੇਸਿਤਂ ਨਾਮ, ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਨੋਪਤ੍ਤਂ ਮਨਸਾਨੁਵਿਚਰਿਤਂ ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬਂ ਵਾ ਏਤਂ ਮਨਸਾ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤਮੇਵ।

੫. ਨਤ੍ਥਿਦਿਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੦. **ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਫਲਾਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯਿਟ੍ਠਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਹਾਯਾਗੋ। **ਹੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਹੇਣਕਸਕ੍ਕਾਰੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਉਭਯਂ ਫਲਾਭਾਵਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। **ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਤਾਨਂ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਯਂ ਫਲਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਿਪਾਕੋਤਿ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਅਯਂ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਇਧ ਲੋਕੇ ਠਿਤਸ੍ਸਪਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਮਾਤਾ ਨਤ੍ਥਿ ਪਿਤਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਫਲਾਭਾਵਵਸੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਲੋਕੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋਤਿ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਮਯੋ। **ਪਥਵੀ ਪਥਵੀਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਬਾਹਿਰਂ ਪਥਵੀਧਾਤੁਂ। **ਅਨੁਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਯਾਤਿ। **ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ, ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਉਪੇਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਆਪਾਦੀ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। **ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤਿ।

ਆਸਨ੍ਦਿਪਞ੍ਚਮਾਤਿ ਨਿਪਨ੍ਨਮਞ੍ਚੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਮਞ੍ਚੋ ਚੇਵ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਞ੍ਚਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਰਿਸਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾਵ ਆਲ਼ਾਹਨਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਸੁਸਾਨਾ। **ਪਦਾਨੀ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਏਵਂ ਸੀਲਵਾ ਅਹੋਸਿ, ਏਵਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਗੁਣਾਗੁਣਪਦਾਨਿ। ਸਰੀਰਮੇਵ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਪਦਾਨੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਕਾਪੋਤਕਾਨੀ**ਤਿ ਕਪੋਤਕਵਣ੍ਣਾਨਿ, ਪਾਰਾਵਤਪਕ੍ਖਵਣ੍ਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਸ੍ਸਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਭਸ੍ਮਨ੍ਤਾ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿ। **ਆਹੁਤਿਯੋ**ਤਿ ਯਂ ਪਹੇਣਕਸਕ੍ਕਾਰਾਦਿਭੇਦਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਛਾਰਿਕਾਵਸਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ ਫਲਦਾਯਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਤ੍ਤੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਤ੍ਤੁਹਿ ਬਾਲਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਬਾਲੇਹਿ ਅਬੁਦ੍ਧੀਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮਿਦਂ ਦਾਨਂ, ਨ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ। ਬਾਲਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ।

੬. ਕਰੋਤੋਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੧. **ਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਾਰਯਤੋ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਛਿਨ੍ਦਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਹਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਛੇਦਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਛੇਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਚਤੋ**ਤਿ ਦਣ੍ਡੇਨ ਪੀਲ਼ੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਚਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਦਣ੍ਡਾਦਿਨਾ ਪੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸੋਚਤੋ ਸੋਚਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਹਰਣਾਦੀਹਿ ਸੋਕਂ ਸਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰੇਹਿ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ। **ਕਿਲਮਤੋ ਕਿਲਮਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਪਵੇਸਨਾਦੀਹਿ ਸਯਂ ਕਿਲਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਪਰੇਹਿ ਕਿਲਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ। **ਫਨ੍ਦਤੋ ਫਨ੍ਦਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਪਰਂ ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਂ ਫਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਸਯਮ੍ਪਿ ਫਨ੍ਦਤੋ ਪਰੇਮ੍ਪਿ ਫਨ੍ਦਾਪਯਤੋ। **ਪਾਣਮਤਿਪਾਤਯਤੋ**ਤਿ ਪਾਣਂ ਹਨਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਹਨਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਨ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਘਰਸਨ੍ਧਿਂ। **ਨਿਲ੍ਲੋਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਲੋਪਂ। **ਏਕਾਗਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਘਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨਂ। **ਪਰਿਪਨ੍ਥੇ ਤਿਟ੍ਠਤੋ**ਤਿ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਂ ਮਗ੍ਗੇ ਤਿਟ੍ਠਤੋ। **ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਪਂ ਕਰੋਮੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਕਰੋਤੋਪਿ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੀਯਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਂ। ਸਤ੍ਤਾ ਪਨ ਕਰੋਮਾਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। **ਖੁਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਖੁਰਨੇਮਿਨਾ, ਖੁਰਧਾਰਸਦਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਏਕਮਂਸਖਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮਂਸਰਾਸਿਂ। **ਪੁਞ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਤਤੋਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮਂਸਖਲਕਰਣਨਿਦਾਨਂ।

ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਤੀਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਦਾਰੁਣਾ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਹਨਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਤੀਰੇ ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਾ ਬੁਦ੍ਧਮਾਮਕਾ ਧਮ੍ਮਮਾਮਕਾ ਸਙ੍ਘਮਾਮਕਾ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਦਦਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਜਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਹਾਯਾਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਦਮੇਨਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੇਨ। **ਸਂਯਮੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਲਸਂਯਮੇਨ। **ਸਚ੍ਚਵਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਵਚਨੇਨ। **ਆਗਮੋ**ਤਿ ਆਗਮਨਂ, ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਪਾਪਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਕਿਰਿਯਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ।

੭. ਹੇਤੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੨. **ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਹੇਤੁਵੇਵਚਨਮੇਵ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਪਚ੍ਚਯਂ, ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਚ੍ਚਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਮ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਾਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਵਕਬੋਧਿਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਬਲਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਵੀਰਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। ''ਇਦਂ ਨੋ ਵੀਰਿਯੇਨ, ਇਦਂ ਪੁਰਿਸਥਾਮੇਨ, ਇਦਂ ਪੁਰਿਸਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਵਚਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਰਣਵਸੇਨ ਪਨੇਤਾਨਿ ਵਿਸੁਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤਿ।

ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਓਟ੍ਠਗੋਣਗਦ੍ਰਭਾਦਯੋ ਅਨਵਸੇਸੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਣਾ**ਤਿ ਏਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਪਾਣੋ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਪਾਣੋਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇ ਭੂਤਾ**ਤਿ ਅਣ੍ਡਕੋਸਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁ ਭੂਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇ ਜੀਵਾ**ਤਿ ਸਾਲਿਯਵਗੋਧੁਮਾਦਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਤੇ ਵਿਰੂਹਨਭਾਵੇਨ ਜੀਵਸਞ੍ਞਿਨੋ। **ਅਵਸਾ ਅਬਲਾ ਅਵੀਰਿਯਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੋ ਵਾ ਬਲਂ ਵਾ ਵੀਰਿਯਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ।

ਨਿਯਤਿਸਙ੍ਗਤਿਭਾਵਪਰਿਣਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨਿਯਤੀ**ਤਿ ਨਿਯਤਤਾ। **ਸਙ੍ਗਤੀ**ਤਿ ਛਨ੍ਨੰ ਅਭਿਜਾਤੀਨੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨੰ। **ਭਾਵੋ**ਤਿ ਸਭਾਵੋਯੇਵ। ਏਵੰ ਨਿਯਤਿਯਾ ਚ ਸਙ੍ਗਤਿਯਾ ਚ ਭਾਵੇਨ ਚ ਪਰਿਣਤਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਯੇਨ ਹਿ ਯਥਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੋ ਤਥੇਵ ਭਵਤਿ। ਯੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੋ ਨ ਭਵਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਛਸ੍ਵੇਵਾਭਿਜਾਤੀਸੂ**ਤਿ ਛਸੁ ਏਵ ਅਭਿਜਾਤੀਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਸੁਖਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ ਪਟਿਸੰਵੇਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਭੂਮਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ।

੮-੧੦. ਮਹਾਦਿਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੩-੨੧੫. ਅਕਟਾਤਿ ਅਕਤਾ। **ਅਕਟਵਿਧਾ**ਤਿ ਅਕਤਵਿਧਾਨਾ, ''ਏਵੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਿਤਾਪਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਮ੍ਮਿਤਾ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾਪਿ ਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ। **ਅਨਿਮ੍ਮਾਤਾ**ਤਿ ਅਨਿਮ੍ਮਾਪਿਤਾ। ''ਅਨਿਮ੍ਮਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਞ੍ਝਾ**ਤਿ ਵਞ੍ਝਪਸੁਵਞ੍ਝਤਾਲਾਦਯੋ ਵਿਯ ਅਫਲਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਜਨਕਾ। ਪਬ੍ਬਤਕੂਟੰ ਵਿਯ ਠਿਤਾਤਿ **ਕੂਟਟ੍ਠਾ**। ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਨੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਤਿ **ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤਾ,** ਯਥਾ ਸੁਨਿਖਾਤੋ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵੰ ਠਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਇਞ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਚਲਨ੍ਤਿ। **ਨ ਵਿਪਰਿਣਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਕਤਿਂ ਨ ਵਿਜਹਨ੍ਤਿ। **ਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਬਾਧੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨ ਉਪਹਨਨ੍ਤਿ। **ਨਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮਤ੍ਥਾ। **ਪਥਵੀਕਾਯੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਥਵੀਯੇਵ ਪਥਵੀਕਾਯੋ, ਪਥਵੀਸਮੂਹੋ ਵਾ। **ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂਤ੍ਵੇਵ ਕਾਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਮੁਗ੍ਗਰਾਸਿਆਦੀਸੁ ਪਹਟੰ ਸਤ੍ਥੰ ਮੁਗ੍ਗਰਾਸਿਆਦੀਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਕਾਯਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਵਿਵਰੇਨ ਸਤ੍ਥੰ ਪਵਿਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਹੰ ਇਮੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀ''ਤਿ ਕੇਵਲੰ ਸਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ।

ਯੋਨਿਪਮੁਖਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਪਮੁਖਯੋਨੀਨੰ ਉਤ੍ਤਮਯੋਨੀਨੰ ਚੁਦ੍ਦਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਸਟ੍ਠਿਸਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਛਸਤਾਨਿ **ਪਞ੍ਚ ਚ ਕਮ੍ਮੁਨੋ ਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਮ੍ਮਸਤਾਨਿ ਚਾਤਿ ਕੇਵਲੰ ਤਕ੍ਕਮਤ੍ਤਕੇਨ ਨਿਰਤ੍ਥਕਦਿਟ੍ਠਿਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਚ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨਾਹੁ ''ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੀਣੀਤਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨਾ''ਤਿ। **ਕਮ੍ਮੇ ਚ ਅਡ੍ਢਕਮ੍ਮੇ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਿ, ਮਨੋਕਮ੍ਮੰ ਉਪਡ੍ਢਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। **ਦ੍ਵਟ੍ਠਿਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਪਟਿਪਦਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦ੍ਵਟ੍ਠਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਅਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇ ਦ੍ਵੇ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਛਲ਼ਾਭਿਜਾਤਿਯੋਤਿ ਕਣ੍ਹਾਭਿਜਾਤਿ ਨੀਲਾਭਿਜਾਤਿ ਲੋਹਿਤਾਭਿਜਾਤਿ ਹਲਿਦ੍ਦਾਭਿਜਾਤਿ ਸੁਕ੍ਕਾਭਿਜਾਤਿ ਪਰਮਸੁਕ੍ਕਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਇਮਾ ਛ ਅਭਿਜਾਤਿਯੋ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਓਰਬ੍ਭਿਕਾ ਸੂਕਰਿਕਾ ਸਾਕੁਣਿਕਾ ਮਾਗਵਿਕਾ ਲੁਦ੍ਦਾ ਮਚ੍ਛਘਾਤਕਾ ਚੋਰਾ ਚੋਰਘਾਤਕਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਿਕਾ, ਯੇ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞੇਪਿ ਕੇਚਿ ਕੁਰੂਰਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਯਂ ਕਣ੍ਹਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਨੀਲਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਕਣ੍ਟਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਕਣ੍ਟਕਵੁਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੫੭) ਅਯਂ ਹਿਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿ ਏਵ। ਅਥ ਵਾ ਕਣ੍ਟਕਵੁਤ੍ਤਿਕਾ ਏਵ ਨਾਮ ਏਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਲੋਹਿਤਾਭਿਜਾਤਿ ਨਾਮ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਏਕਸਾਟਕਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਕਿਰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਣ੍ਡਰਤਰਾ। ਗਿਹੀ ਓਦਾਤਵਸਨਾ ਅਚੇਲਕਸਾਵਕਾ ਹਲਿਦ੍ਦਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੇ ਨਿਗਣ੍ਠੇਹਿਪਿ ਜੇਟ੍ਠਕਤਰੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਆਜੀਵਕਾ ਆਜੀਵਿਨਿਯੋ ਅਯਂ ਸੁਕ੍ਕਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਪਣ੍ਡਰਤਰਾ । ਨਨ੍ਦੋ ਵਚ੍ਛੋ, ਕਿਸੋ ਸਂਕਿਚ੍ਚੋ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਪਰਮਸੁਕ੍ਕਾਭਿਜਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਪਣ੍ਡਰਤਰਾ।

ਅਟ੍ਠ ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਯੋਤਿ ਮਨ੍ਦਭੂਮਿ ਖਿਡ੍ਡਾਭੂਮਿ ਵੀਮੰਸਕਭੂਮਿ ਉਜੁਗਤਭੂਮਿ ਸੇਖਭੂਮਿ ਸਮਣਭੂਮਿ ਜਾਨਨਭੂਮਿ ਪਨ੍ਨਭੂਮੀਤਿ ਇਮਾ ਅਟ੍ਠ ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਯੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਬਾਧਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਮਨ੍ਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮੋਮੂਹਾ, ਅਯਂ ਮਨ੍ਦਭੂਮੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਦੁਗ੍ਗਤਿਤੋ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਰੋਦਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਵਿਰਵਨ੍ਤਿ ਚ, ਸੁਗਤਿਤੋ ਆਗਤਾ ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਖਿਡ੍ਡਾਭੂਮਿ ਨਾਮ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਪਦਨਿਕ੍ਖਿਪਨੰ ਵੀਮੰਸਕਭੂਮਿ ਨਾਮ। ਪਦਸਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੋ ਉਜੁਗਤਭੂਮਿ ਨਾਮ। ਸਿਪ੍ਪਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਨਕਾਲੋ ਸੇਖਭੂਮਿ ਨਾਮ। ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਨਕਾਲੋ ਸਮਣਭੂਮਿ ਨਾਮ। ਆਚਰਿਯੰ ਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨਕਾਲੋ ਜਾਨਨਭੂਮਿ ਨਾਮ। ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਪਨ੍ਨਕੋ ਜਿਨੋ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਹਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਲਾਭਿੰ ਸਮਣੰ ਪਨ੍ਨਭੂਮੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸ ਆਜੀਵਕਸਤੇਤਿ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸ ਆਜੀਵਵੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ। **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸਤੇ**ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਤਾਨਿ। **ਨਾਗਵਾਸਸਤੇ**ਤਿ ਨਾਗਮਣ੍ਡਲਸਤਾਨਿ। **ਵੀਸੇ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਤੇ**ਤਿ ਵੀਸ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਤਾਨਿ। **ਤਿੰਸੇ ਨਿਰਯਸਤੇ**ਤਿ ਤਿੰਸ ਨਿਰਯਸਤਾਨਿ। **ਰਜੋਧਾਤੁਯੋ**ਤਿ ਰਜਓਕਿਰਣਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਹਤ੍ਥਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦਪਿਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਞੀਗਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਓਟ੍ਠਗੋਣਗਦ੍ਰਭਅਜਪਸੁਮਿਗਮਹਿੰਸੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਸਤ੍ਤ ਅਸਞ੍ਞੀਗਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਸਾਲਿਯਵਗੋਧੁਮਮੁਗ੍ਗਕਙ੍ਗੁਵਰਕਕੁਦ੍ਰੂਸਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਨਿਗਣ੍ਠਿਗਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਗਬ੍ਭਾ, ਉਚ੍ਛੁਵੇਲੁਨਲ਼ਾਦਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਸਤ੍ਤ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਬਹੂ ਦੇਵਾ, ਸੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਨ੍ਤਾ, ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਸਤ੍ਤ ਪੇਸਾਚਾ**ਤਿ ਪਿਸਾਚਾ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ, ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਸਰਾ**ਤਿ ਮਹਾਸਰਾ। ਕਣ੍ਣਮੁਣ੍ਡ-ਰਥਕਾਰ-ਅਨੋਤਤ੍ਤ-ਸੀਹਪ੍ਪਪਾਤ-ਛਦ੍ਦਨ੍ਤ-ਮੁਚਲਿਨ੍ਦ-ਕੁਣਾਲਦਹੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ।

ਪਵੁਟਾਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਾ। **ਪਪਾਤਾ**ਤਿ ਮਹਾਪਪਾਤਾ। **ਪਪਾਤਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਪਪਾਤਸਤਾਨਿ। **ਸੁਪਿਨਾ**ਤਿ ਮਹਾਸੁਪਿਨਾ। **ਸੁਪਿਨਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਸੁਪਿਨਸਤਾਨਿ। **ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ**ਤਿ ਮਹਾਕਪ੍ਪਾਨੰ। ਏਤ੍ਥ ਏਕਮ੍ਹਾ ਮਹਾਸਰਾ ਵਸ੍ਸਸਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤੇ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨ ਏਕੰ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਤਮ੍ਹਿ ਸਰੇ ਨਿਰੁਦਕੇ ਕਤੇ ਏਕੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪੋਤਿ ਵਦਤਿ। ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਮਹਾਕਪ੍ਪਾਨੰ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਬਾਲੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਚ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿ। ਪਣ੍ਡਿਤੋਪਿ ਕਿਰ ਅਨ੍ਤਰਾਵਿਸੁਜ੍ਝਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬਾਲੋਪਿ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਸੀਲੇਨ ਵਾਤਿ ਅਚੇਲਕਸੀਲੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ। **ਵਤੇਨਾ**ਤਿ ਤਾਦਿਸੇਨੇਵ ਵਤੇਨ। **ਤਪੇਨਾ**ਤਿ ਤਪੋਕਮ੍ਮੇਨ। **ਅਪਰਿਪਕ੍ਕੰ ਪਰਿਪਾਚੇਤਿ** ਨਾਮ ਯੋ ''ਅਹੰ ਪਣ੍ਡਿਤੋ''ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। **ਪਰਿਪਕ੍ਕੰ ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਰੋਤਿ** ਨਾਮ ਯੋ ''ਅਹੰ ਬਾਲੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਮਾਣਕਾਲੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ। **ਹੇਵੰ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਦੋਣਮਿਤੇ**ਤਿ ਦੋਣੇਨ ਮਿਤੰ ਵਿਯ। **ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੰ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤਕਤੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਮਾਣੇਨ ਕਾਲੇਨ ਕਤਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। **ਨਤ੍ਥਿ ਹਾਯਨਵਡ੍ਢਨੇ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਹਾਯਨਵਡ੍ਢਨਾਨਿ, ਨ ਸੰਸਾਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਹਾਯਤਿ, ਨ ਬਾਲਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਕ੍ਕੰਸਾਵਕੰਸੇ**ਤਿ ਉਕ੍ਕੰਸਾਵਕੰਸਾ। ਹਾਯਨਵਡ੍ਢਨਾਨਮੇਵੇਤੰ ਵੇਵਚਨੰ। ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥੰ ਉਪਮਾਯ ਸਾਧੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯਥਾਪਿ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤਗੁਲ਼ੇ**ਤਿ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਸੁਤ੍ਤਗੁਲ਼ੇ। **ਨਿਬ੍ਬੇਠਿਯਮਾਨਮੇਵ ਪਲੇਤੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਗ੍ਗੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਖਿਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਠਿਯਮਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇ ਖੀਣੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਏਵਮੇਵ ਬਾਲਾ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਚ ਕਾਲਵਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਠਿਯਮਾਨਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੰ ਪਲੇਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੧੧-੧੮. ਅਨ੍ਤਵਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੬-੨੨੩. **ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਲੋਕੋਤਿ ਗਾਹੇਨ ਵਾ ਤਕ੍ਕੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿ। **ਅਨਨ੍ਤਵਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੰ ਅਪ੍ਪਮਾਣਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਲੋਕੋਤਿ ਗਾਹੇਨ ਵਾ ਤਕ੍ਕੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿ। **ਤੰ ਜੀਵੰ ਤੰ ਸਰੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਞ੍ਚ ਸਰੀਰਞ੍ਚ ਏਕਮੇਵਾਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ ਏਕੰ ਗਮਨੰ।

੨. ਦੁਤਿਯਗਮਨਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੪-੩੦੧. ਦੁਤਿਯਂ ਗਮਨਂ ਦੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸੇਵ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ, ਤਤੋ ਪਰਾਨਿ ''ਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਦੁਤਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮੇਵ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿ। **ਅਰੂਪੀ**ਤਿ ਝਾਨਂ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿ । **ਰੂਪੀ ਚ ਅਰੂਪੀ ਚਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਝਾਨਞ੍ਚ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿ। **ਨੇਵ ਰੂਪੀ ਨਾਰੂਪੀ**ਤਿ ਤਕ੍ਕਮਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿ। **ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ**ਤਿ ਲਾਭੀਤਕ੍ਕੀਜਾਤਿਸ੍ਸਰਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿ। ਝਾਨਲਾਭਿਨੋਪਿ ਹਿ ਅਤੀਤੇ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਕ੍ਕਿਨੋਪਿ ''ਯਥਾ ਏਤਰਹਿ ਅਹਂ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ, ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸਪਿ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਭਵੇ ਸੁਖਿਤਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, **ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖੀ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤਿਯਪੇਯ੍ਯਾਲੋ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਤੇਹਿਯੇਵ ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਯਾ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਚਤੁਤ੍ਥਪੇਯ੍ਯਾਲੋ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨਾਤਿ।

ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧-੧੦. ਚਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੨-੩੧੧. ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤੇ **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਨਿਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ। **ਅਭਬ੍ਬੋ ਚ ਤਾਵ ਕਾਲੰ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਗ੍ਗੇ ਫਲਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਤੰ ਦੀਪੇਤਿ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੇ ਫਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਅਯਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਚ ਉਡ੍ਡਯ੍ਹਨਵੇਲਾ ਅਸ੍ਸ, ਨੇਵ ਤਾਵ ਕਪ੍ਪੋ ਉਡ੍ਡਯ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਯਾਵਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਠਿਤਕਪ੍ਪੀ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੭)। **ਮਤ੍ਤਸੋ ਨਿਜ੍ਝਾਨੰ ਖਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਮਾਣਤੋ ਓਲੋਕਨੰ ਖਮਨ੍ਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਉਪ੍ਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੨-੩੨੧. ਉਪ੍ਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

ਉਪ੍ਪਾਦਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਕਿਲੇਸਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨-੩੩੧. ਕਿਲੇਸਸਂਯੁਤ੍ਤੇ **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ**ਤਿ ਕਤਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ? ਚਤੁਭੂਮਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਤੇਭੂਮਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਹੋਤੁ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਕਥਂ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵਾਰਣਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਨਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਨ੍ਨਂ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞ੍ਞਾਣੇਨ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੇਸੁ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਕਿਲੇਸਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

૭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧-੯. ਵਿਵੇਕਜਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੨-੩੪੦. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨ ਏਵੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਹਙ੍ਕਾਰਮਮਙ੍ਕਾਰਾਨੰ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਨ ਹੋਤਿ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਠਮਾਦੀਨਿ।

੧੦. ਸੁਚਿਮੁਖੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੧. ਦਸਮੇ **ਸੁਚਿਮੁਖੀ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਿਕਾ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਥੇਰੰ ਅਭਿਰੂਪੰ ਦਸ੍ਸਨੀਯੰ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਹਾਸੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਥੇਰੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਚਨੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ''ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਵਾਦੰ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ **ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮਣ, ਉਬ੍ਭਮੁਖੋ ਭੁਞ੍ਜਸੀ**ਤਿ ਆਹ। **ਦਿਸਾਮੁਖੋ**ਤਿ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾਮੁਖੋ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਦਿਸਾਮੁਖੋ**ਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਦਿਸਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਲਾਬੁਵਤ੍ਥੁ-ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਵਤ੍ਥੁ-ਮੂਲਕਵਤ੍ਥੁ-ਆਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੂਨੰ ਫਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਕਾਲਜਾਨਨੁਪਾਯੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਵਤ੍ਥੂਨੰ ਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਜੀਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਧੋਮੁਖਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਵਸੇਨ ਅਧੋਮੁਖਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ **ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਇਮੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਇਮਿਨਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਇਮਿਨਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਜਾਨਨਵਿਜ੍ਜਾ। **ਦੂਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮੰ, ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਸਾਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨੰ। **ਪਹਿਣਗਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਗਾਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇਨ ਅਞ੍ਞਕੁਲੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨੰ। **ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਤਾਯ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਇਦੰ ਨਾਮ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਜਾਨਨਵਿਜ੍ਜਾ। **ਵਿਦਿਸਾਮੁਖਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਹਿ ਤੰ ਤੰ ਸਰੀਰਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਦਿਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਾ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਵਿਦਿਸਾਮੁਖਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਏਵਮਾਰੋਚੇਸੀ**ਤਿ ''ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਸਮਣਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਮਾਨਾ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਗੁਣੰ ਕਥੇਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਕੁਲਸਤਾਨਿ ਸਾਸਨੇ ਓਤਰਿੰਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਨਾਗਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸੁਦ੍ਧਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. ਨਾਗਸਂਯੁਤ੍ਤੇ **ਅਣ੍ਡਜਾ**ਤਿ ਅਣ੍ਡੇ ਜਾਤਾ। **ਜਲਾਬੁਜਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇ ਜਾਤਾ। **ਸਂਸੇਦਜਾ**ਤਿ ਸਂਸੇਦੇ ਜਾਤਾ। **ਓਪਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਉਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਜਾਤਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਹਿ ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ ਨਾਗਯੋਨਿਯੋ''ਤਿ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਾਗਯੋਨੀਹਿ ਉਦ੍ਧਰਣਤ੍ਥਂ ਨਾਗਯੋਨਿਯੋ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹ।

੨-੫੦. ਪਣੀਤਤਰਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੩-੩੯੧. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਵੋਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਯਾ**ਤਿ ਅਹਿਤੁਣ੍ਡਿਕਪਰਿਬੁਦ੍ਧਂ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਯਾ। **ਦ੍ਵਯਕਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਧਕਾਰਿਨੋ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਾਰਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚਜ੍ਜ ਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਅਜ੍ਜ ਮਯਂ। **ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਹਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਸਲਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ। **ਅਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ। **ਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਨਕਂ। **ਵਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ। **ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਮਨਪਚ੍ਚਯਂ। **ਮਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਮਨਮਾਲਾਦਿਪੁਪ੍ਫਂ। **ਗਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਚਨ੍ਦਨਾਦਿਗਨ੍ਧਂ। **ਵਿਲੇਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਛਵਿਰਾਗਕਰਣਂ। **ਸੇਯ੍ਯਾਵਸਥਪਦੀਪੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਸੇਯ੍ਯਂ ਏਕਭੂਮਿਕਾਦਿਆਵਸਥਂ ਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਦਿਪਦੀਪੂਪਕਰਣਞ੍ਚ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਦੀਘਾਯੁਕਤਾਯ ਚ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸੁਖਬਹੁਲਤਾਯ ਚ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਦਸਵਿਧਂ ਦਾਨਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤੁਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਨਾਗਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਸੁਪਣ੍ਣਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੨-੪੩੭. ਸੁਪਣ੍ਣਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਤਾਯ ਗਰੁਲ਼ਾ **ਸੁਪਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਧਾਪਿ ਪਠਮਸੁਤ੍ਤੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ। ਉਦ੍ਧਰਮਾਨਾ ਚ ਪਨ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਹੀਨੇ ਵਾ ਸਮੇ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਣੀਤਤਰੇ। ਸਤ੍ਤਵਿਧਾ ਹਿ ਅਨੁਦ੍ਧਰਣੀਯਨਾਗਾ ਨਾਮ ਪਣੀਤਤਰਾ ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸਤਰਾ ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਸਤ੍ਤਸੀਦਨ੍ਤਰਵਾਸਿਨੋ ਪਥਵਿਟ੍ਠਕਾ ਪਬ੍ਬਤਟ੍ਠਕਾ ਵਿਮਾਨਟ੍ਠਕਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਣ੍ਡਜਾਦੀਨੰ ਜਲਾਬੁਜਾਦਯੋ ਪਣੀਤਤਰਾ , ਤੇ ਤੇਹਿ ਅਨੁਦ੍ਧਰਣੀਯਾ। ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸਤਰਾ ਪਨ ਨਾਗਸੇਨਾਪਤਿਨੋ, ਤੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸੁਪਣ੍ਣੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਪਨ ਨਾਗਰਾਜਾਨੋ, ਤੇਪਿ ਕੋਚਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸੀਦਨ੍ਤਰੇ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਯਸ੍ਮਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਕਮ੍ਪਨੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੋਚਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਪਥਵਿਟ੍ਠਕਾਦੀਨੰ ਨਿਲੀਯਨੋਕਾਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਊਮਿਪਿਟ੍ਠੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸਮੋ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰੋ ਵਾ ਸੁਪਣ੍ਣੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਨਾਗਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਸੁਪਣ੍ਣਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੮-੫੪੯. ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਸਂਯੁਤ੍ਤੇ **ਮੂਲਗਨ੍ਧੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਗਨ੍ਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਹਿ ਸਕਲੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਤੇਸਂ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧੇ**ਤਿ ਮੂਲਾਦਿਗਨ੍ਧਾਨਂ ਗਨ੍ਧੇ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਮੂਲਾਦੀਨਂ ਗਨ੍ਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਇਧ ਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧੇ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ। ਇਧ ਮੂਲਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਉਪਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। **ਸੋ ਦਾਤਾ ਹੋਤਿ ਮੂਲਗਨ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਕਾਲ਼ਾਨੁਸਾਰਿਕਾਦੀਨਂ ਮੂਲਗਨ੍ਧਾਨਂ ਦਾਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਰਿਕ੍ਖਦਾਨਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਰਿਕ੍ਖਦਾਨਮ੍ਪਿ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸੋ ਅਨ੍ਨਂ ਦੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਦਸਵਿਧਂ ਦਾਨਵਤ੍ਥੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਵਲਾਹਕਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੦-੬੦੬. ਵਲਾਹਕਸੰਯੁਤ੍ਤੇ **ਵਲਾਹਕਕਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਵਲਾਹਕਨਾਮਕੇ ਦੇਵਕਾਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਆਕਾਸਚਾਰਿਕਦੇਵਾ। **ਸੀਤਵਲਾਹਕਾ**ਤਿ ਸੀਤਕਰਣਵਲਾਹਕਾ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਚੇਤੋਪਣਿਧਿਮਨ੍ਵਾਯਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਪਨੰ ਆਗਮ੍ਮ। **ਸੀਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਾ ਸੀਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮੇਵ। ਯੰ ਪਨ ਸੀਤੇਪਿ ਅਤਿਸੀਤੰ, ਗਿਮ੍ਹੇ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸੀਤੰ, ਤੰ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਸੀਤੰ ਨਾਮ। **ਉਣ੍ਹੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਉਣ੍ਹੰ, ਤੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕੰ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ। ਯੰ ਪਨ ਉਣ੍ਹੇਪਿ ਅਤਿਉਣ੍ਹੰ, ਸੀਤਕਾਲੇ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਉਣ੍ਹੰ, ਤੰ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਉਣ੍ਹੰ ਨਾਮ। **ਅਬ੍ਭੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਮਣ੍ਡਪੋ ਹੋਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਯੰ ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਚ ਸਿਸਿਰੇ ਚ ਅਬ੍ਭੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕੰ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ। ਯੰ ਪਨ ਅਬ੍ਭੇਯੇਵ ਅਤਿਅਬ੍ਭੰ, ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਚਨ੍ਦਸੂਰਿਯੇ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਨ੍ਧਕਾਰੰ ਕਰੋਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਵੇਸਾਖਮਾਸੇਸੁ ਅਬ੍ਭੰ, ਤੰ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਬ੍ਭੰ ਨਾਮ। **ਵਾਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਉਤੁਮ੍ਹਿ ਉਤ੍ਤਰਦਕ੍ਖਿਣਾਦਿਪਕਤਿਵਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋਵ। ਯੋਪਿ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਦਾਲਨੋ ਅਤਿਵਾਤੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਞ੍ਚੇਵ, ਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਕਾਲਵਾਤੋ, ਅਯੰ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। **ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸ੍ਸੰ, ਤੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮੇਵ। ਯੰ ਪਨ ਵਸ੍ਸੇਯੇਵ ਅਤਿਵਸ੍ਸੰ, ਯਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਵੇਸਾਖਮਾਸੇਸੁ ਵਸ੍ਸੰ, ਤੰ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਵਸ੍ਸਵਲਾਹਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤਲਕੂਟਕਵਾਸਿ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਸ੍ਸਵਲਾਹਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿਰ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ । ''ਤੇਮਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਮੇਘਸੀਸੰ ਵਾ ਗਜ੍ਜਿਤੰ ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕਥੰ ਤੇਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕੰਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਪਵਿਸਥਾ''ਤਿ । ''ਸਾਧੁ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸੋ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਯੇਵ ਏਕੰ ਗੀਤੰ ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਮੇਘੰ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਅਦ੍ਧਤਿਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਦੇਵੋ ਨਾਮੇਸ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਸ੍ਸਤਿ ਨਾਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸੁਪਣ੍ਣਾਨੁਭਾਵੇਨ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨੇਨ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਵਿਨਾਸਮੇਘੇਨਾਤਿ।

ਵਲਾਹਕਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਵਚ੍ਛਗੋਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੭-੬੬੧. ਵਚ੍ਛਗੋਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤੇ **ਅਞ੍ਞਾਣਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣੇਨ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਚੇਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਨ ਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ਏਕਾਦਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਵਚ੍ਛਗੋਤ੍ਤਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਝਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸਮਾਧਿਮੂਲਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬੨. ਝਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਾਧਿਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਂ ਦੁਤਿਯਂ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਙ੍ਗਵਵਤ੍ਥਾਨਕੁਸਲੋ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਪਦਾਨਿਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨-੫੫. ਸਮਾਧਿਮੂਲਕਠਿਤਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬੩-੭੧੬. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤਿਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਝਾਨਂ ਠਪੇਤੁਂ ਅਕੁਸਲੋ, ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਅਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਝਾਨਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਅਕੁਸਲੋ, ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਕਲ੍ਲਿਤਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਲਂ ਕਾਤੁਂ ਅਕੁਸਲੋ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਕੁਸਲੋ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਗੋਚਰਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗੋਚਰੇ ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗੋਚਰੇ ਚ ਅਕੁਸਲੋ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿਤੁਂ ਅਕੁਸਲੋ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਾਰੀ**ਤਿ ਝਾਨਂ ਅਪ੍ਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਾਰੀ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਸਾਤਚ੍ਚਕਾਰੀ**ਤਿ ਝਾਨਪ੍ਪਨਾਯ ਸਤਤਕਾਰੀ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਦਾਚਿਦੇਵ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਸਪ੍ਪਾਯਕਾਰੀ**ਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯੇ ਉਪਕਾਰਕਧਮ੍ਮੇ ਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਕ੍ਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਕਲਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਝਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਲੋਕਿਯਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਝਾਨਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਾਰਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਿਨਿਯਾ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ।